

श्री गणेशाय नमः

ଜ୍ୟୋତିଷ ଅଧ୍ୟୟନ ଗ୍ରନ୍ଥାଳୟ

ବୃହତ୍ ବୁଲୁ ମହାରାଜ ହୋରା ଶାସ୍ତ୍ର

बृहत् बुलु महाराज होरा शास्त्रम्

ମୂଳତତ୍ତ୍ୱ, ଗଣନା ଓ
ସାବଧାନ ବ୍ୟାଖ୍ୟାର କଳା

ଅଧ୍ୟାୟ, ମନନ ଓ ସେବା ପରମ୍ପରାରେ

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଓଡ଼ିଆ ଅଧ୍ୟୟନ ସଂସ୍କରଣ • ୨୦୨୨

26 ଅଧ୍ୟାୟ • ଗଣନା ଉଦାହରଣ • ସମ୍ବନ୍ଧିତ ସୂତ୍ରାବଳୀ • ଉପ

ବିଷୟ ସୂଚୀପତ୍ର

ସମସ୍ତ ଅଧ୍ୟାୟ, ଚାରିଟି ସନ୍ଦର୍ଭ ପରିଶିଷ୍ଟ ଓ ଉତ୍ସ-ପଞ୍ଜି ଏଥିରେ ସମ୍ମିଳିତ।

ଅଧ୍ୟାୟ ୦୧ .	ପୁସ୍ତକ ମୁଖପତ୍ର, ମଙ୍ଗଳାଚରଣ ଓ ଦୈବଜ୍ଞ ଧର୍ମ .
ଅଧ୍ୟାୟ ୦୨ .	ଦୃଷ୍ଟି ତତ୍ତ୍ୱ, କାଳ ମହାତନ୍ତ୍ର ଓ ବେଦାଙ୍ଗ ଜ୍ୟୋତିଷ .
ଅଧ୍ୟାୟ ୦୩ .	ଗଣିତ ଜ୍ୟୋତିଷ, ଅୟନାଂଶ, ଲଗ୍ନ ସାଧନ ଓ ଭାବ ଚଳିତ .
ଅଧ୍ୟାୟ ୦୪ .	ନବଗ୍ରହ ତତ୍ତ୍ୱ, କାରକତ୍ୱ, ଉଚ୍ଚ-ନୀଚ ଓ ପଞ୍ଚଧା ମୈତ୍ରୀ .
ଅଧ୍ୟାୟ ୦୫ .	ଦ୍ରାବଣ ରାଶି ତତ୍ତ୍ୱ, ପ୍ରକୃତି, ବର୍ଣ୍ଣ ଓ ଲଗ୍ନ ଫଳାଦେଶ .
ଅଧ୍ୟାୟ ୦୬ .	୨୭ ନକ୍ଷତ୍ର ଓ ୧୦୮ ପାଦ ମହାକୋଷ .
ଅଧ୍ୟାୟ ୦୭ .	ଦ୍ରାବଣ ଭାବ, କେନ୍ଦ୍ର-ତ୍ରିକୋଣ, ଭାବତ୍ ଭାବମ୍ ଓ ଅର୍ଗଳା .
ଅଧ୍ୟାୟ ୦୮ .	୧୪୪ ଭାବେଶ ଫଳାଦେଶ ମହାଗ୍ରନ୍ଥ .
ଅଧ୍ୟାୟ ୦୯ .	୧୦୮ ଗ୍ରହ-ଭାବ ସ୍ଥିତି ଫଳାଦେଶ (ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଠାରୁ କେତୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ) .
ଅଧ୍ୟାୟ ୧୦ .	ଗ୍ରହ ଦୃଷ୍ଟି, ସମ୍ବନ୍ଧ ଓ ସ୍ୱତ୍ୱବଳ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ .
ଅଧ୍ୟାୟ ୧୧ .	ଷୋଡ଼ଶବର୍ଗ କୁଣ୍ଡଳୀ ରହସ୍ୟ .
ଅଧ୍ୟାୟ ୧୨ .	ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଯୋଗ ମହାକୋଷ (ପଞ୍ଚ ମହାପୁରୁଷ, ରାଜଯୋଗ, ଧନଯୋଗ ଓ ଦୋଷ) .
ଅଧ୍ୟାୟ ୧୩ .	ଅଷ୍ଟକବର୍ଗ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ, ଶୋଧନ ଓ ଗୋଚର ପ୍ରୟୋଗ .
ଅଧ୍ୟାୟ ୧୪ .	ବିଂଶୋଭରୀ ଦଶା ପଦ୍ଧତି ଓ ସମୟ ଗଣନା ମହାସୂତ୍ର .
ଅଧ୍ୟାୟ ୧୫ .	ଗୋଚର ବିଚାର, ଶନିଙ୍କ ସାତ୍ତ୍ୱସାତୀ, ଜେୟା ଓ ଗୁରୁ ଗୋଚର .
ଅଧ୍ୟାୟ ୧୬ .	ବିବାହ ମେଳକ, ୩୬ ଗୁଣ ବିଚାର ଓ କୁଳ ଦୋଷ ଖଣ୍ଡନ .
ଅଧ୍ୟାୟ ୧୭ .	ଚିକିତ୍ସା ଜ୍ୟୋତିଷ (ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ), ଆୟୁର୍ଦ୍ଦୟ ଓ ପ୍ରଶ୍ନ ଶାସ୍ତ୍ର .
ଅଧ୍ୟାୟ ୧୮ .	ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ପ୍ରତିକାର, ସାତ୍ତ୍ୱିକ ସାଧନା ଓ ରତ୍ନ-ଭଣ୍ଡାମୀ ନିରାକରଣ .
ଅଧ୍ୟାୟ ୧୯ .	କୁଣ୍ଡଳୀ ବିଚାରର ୧୨ ସୋପାନୀୟ ମାନ୍ୟ ପଦ୍ଧତି .
ଅଧ୍ୟାୟ ୨୦ .	ଜ୍ୟୋତିଷ ପାରିଭାଷିକ ଶବ୍ଦକୋଷ .
ଅଧ୍ୟାୟ ୨୧ .	ପଞ୍ଜୀଙ୍ଗ: ପାଞ୍ଚ ଅଙ୍ଗ ଓ ଗଣନା .
ଅଧ୍ୟାୟ ୨୨ .	ଅଧ୍ୟୟନ କୁଣ୍ଡଳୀ: ଗଠନ ଓ ବ୍ୟାଖ୍ୟା .
ଅଧ୍ୟାୟ ୨୩ .	ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଓ ପ୍ରଶ୍ନ: କ୍ଷେତ୍ର ଓ ପଦ୍ଧତି .
ଅଧ୍ୟାୟ ୨୪ .	ଜନ୍ମସମୟର ଅନିଷ୍ଟିତତା ଓ ସତ୍ୟନିଷ୍ଠ ଗବେଷଣା .
ଅଧ୍ୟାୟ ୨୫ .	ଅଭ୍ୟାସ ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତରମାଳା .
ଅଧ୍ୟାୟ ୨୬ .	ଉତ୍ସ, ପାଠଭେଦ ଓ ସମ୍ପାଦକୀୟ ନୀତି .
ପରିଶିଷ୍ଟ A .	୨୭ ନକ୍ଷତ୍ର ଓ ୧୦୮ ପାଦ
ପରିଶିଷ୍ଟ B .	୧୪୪ ଭାବେଶ-ଭାବ ସଂଯୋଗ
ପରିଶିଷ୍ଟ C .	୧୦୮ ଗ୍ରହ-ଭାବ ଅବସ୍ଥିତି
ପରିଶିଷ୍ଟ D .	55 ଯୋଗ-ସଂଜ୍ଞାର ତୁଳନାତ୍ମକ ତାଲିକା
ଉତ୍ସ .	ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀ ଓ ଉତ୍ସ-ପଞ୍ଜି

ପୁଷ୍ପକ ମୁଖପତ୍ର, ମଙ୍ଗଳାଚରଣ ଓ ଦୈବଜ୍ଞ ଧର୍ମ

ପୁଷ୍ପକ ମୁଖପତ୍ର, ମଙ୍ଗଳାଚରଣ ଓ ଦୈବଜ୍ଞ ଧର୍ମ ବିଷୟରେ ବିସ୍ତୃତ ପାଠ, ଗଣନା, ପ୍ରୟୋଗ ଓ ଅଧ୍ୟୟନ-ସାମାନ୍ୟ

♦ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମଙ୍ଗଳାଚରଣ

ଫଳଦୀପିକା 1.2

ବାଗ୍‌ଦେବୀ କୁଳଦେବତା ମମ ଗୁରୁନ୍ କାଳତ୍ରୟଜ୍ଞାନଦାନ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟାଦିନ୍‌ ନବଗ୍ରହାନ୍‌ ଗଣପତିନ୍‌ ଭକ୍ତ୍ୟା ପ୍ରଣାମ୍ୟେଶ୍ଵରମ୍ ॥
ସଂକ୍ଷିପ୍ତାତ୍ରିପରାଶରାଦିକଥାନ୍‌ ମନ୍ତ୍ରେଶ୍ଵରୋ ଦୈବବିଦ୍ ।
ବକ୍ଷ୍ୟେଽହଂ ଫଳଦୀପିକାଂ ସୁବିମଳାଂ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦାଂ ପ୍ରିୟାୟ ॥

ଓଡ଼ିଆ ଭାବାର୍ଥ: ବାଗ୍‌ଦେବୀ, କୁଳଦେବତା, ଗୁରୁ, ନବଗ୍ରହ, ଗଣପତି ଓ ଇଶ୍ଵରଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରି ମନ୍ତ୍ରେଶ୍ଵର ପୂର୍ବତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟାୟଙ୍କ ମତ ସଂଗ୍ରହ କରି ଫଳଦୀପିକା କହିବାକୁ ସଂକଳ୍ପ କରୁଛନ୍ତି ।

ପାଠ ଭାବ: [PD] ଫଳଦୀପିକା

♦ ଶ୍ରୀ ପରମାତ୍ମା, ଗଣେଶ ଓ ସରସ୍ଵତୀ ବନ୍ଦନା

ଶୁକ୍ଳାମ୍ବରଧରଂ ବିଷ୍ଣୁଂ ଶଶିବର୍ଣ୍ଣଂ ଚତୁର୍ଭୁଜମ୍ ।
ପ୍ରସନ୍ନବଦନଂ ଧ୍ୟାୟେତ୍‌ ସର୍ବବିଘ୍ନୋପଶାନ୍ତୟେ ॥
ସରସ୍ଵତି ନମଃସ୍ତୁଭ୍ୟଂ ବରଦେ କାମରୂପିଣି ।
ବିଦ୍ୟାରମ୍ଭଂ କରିଷ୍ୟାମି ସିଦ୍ଧିର୍ଭବତୁ ମେ ସଦା ॥
ଅକ୍ଷୟମୁଦ୍‌ଲାକାରଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ ଯେନ ଚରାଚରମ୍ ।
ତତ୍ପଦଂ ଦର୍ଶିତଂ ଯେନ ତସ୍ମୈ ଶ୍ରୀଗୁରବେ ନମଃ ॥

ଓଡ଼ିଆ ଭାବାର୍ଥ: ସମସ୍ତ ବିଘ୍ନ ନାଶ ନିମନ୍ତେ ଶୁକ୍ଳବସ୍ତ୍ର ପରିହୃତ, ଚତୁର୍ଭୁଜ, ଶଶିବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସନ୍ନବଦନ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ଏବଂ ସମସ୍ତ ବିଘ୍ନର ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଦେବୀ ମାତା ସରସ୍ଵତୀଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ ପୂର୍ବକ ଏହି ପବିତ୍ର ଜ୍ୟୋତିଷ ଶାସ୍ତ୍ର ଅଧ୍ୟୟନ ଆରମ୍ଭ କରୁଅଛି । ଯେଉଁ ସଦ୍‌ଗୁଣ ଚରାଚର ବିଶ୍ଵବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ବ୍ୟାପ୍ତ ପରମତତ୍ତ୍ଵର ଦର୍ଶନ କରାଯାଇଛି, ତାହା ପାଦପଦ୍ମରେ ଅନନ୍ତ କୋଟି ପ୍ରଣାମ ।

ପାଠ ଭାବ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

♦ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁ ଓ ମାତା ସୁରେଶ୍ଵରୀ ସ୍ତବ୍ଧ

ନୀଳାଚଳନିବାସାୟ ନିତ୍ୟାୟ ପରମାତ୍ମନେ ।
ବଳଭଦ୍ରସୁଭଦ୍ରାଭ୍ୟାଂ ଜଗନ୍ନାଥାୟ ତେ ନମଃ ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁରବାସିନୀଂ ମହାଶକ୍ତିସ୍ଵରୂପିଣୀମ୍ ।
ସୁରେଶ୍ଵରୀଂ ନମସ୍ୟାମି ଭକ୍ତାଭୀଷ୍ଟପ୍ରଦାୟିଣୀମ୍ ॥
ପଞ୍ଚଭୂତସ୍ଥିତଂ ଦେବଂ ସର୍ବଜ୍ଞଂ ଜ୍ୟୋତିଷାଂ ପତିମ୍ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟମାବାହୟାମ୍ୟୟଂ ଗ୍ରହରାଜଂ ତମୋନୁଦମ୍ ॥

ଓଡ଼ିଆ ଭାବାର୍ଥ: ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ନୀଳାଚଳ ଧାମ ନିବାସୀ ଅନନ୍ତ ପରମାତ୍ମା ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ, ବଳଭଦ୍ର ଓ ଦେବୀ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ଚରଣାରବିନ୍ଦରେ ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣାମ । ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର (ସୋନପୁର)ର ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଦେବୀ, ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ସକଳ ମନୋକାମନା ପୂର୍ଣ୍ଣକାରିଣୀ ମହାଶକ୍ତି ମାତା ସୁରେଶ୍ଵରୀଙ୍କୁ କୋଟି କୋଟି ଦଣ୍ଡବତ । ସମସ୍ତ ଅକ୍ଷୟ ନାଶକ, ଗ୍ରହରାଜ ଭଗବାନ ସୂର୍ଯ୍ୟନାରାୟଣଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟା ଆଲୋକ ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛି ।

◆ ଜ୍ୟୋତିଷର ତିନି ଘଣ୍ଟ

ବୈଦିକ ଜ୍ୟୋତିଷ ଶାସ୍ତ୍ର ମୁଖ୍ୟତଃ ତିନୋଟି ମହାନ ଘଣ୍ଟ (ଶାଖା)ରେ ବିଭକ୍ତ, ଯାହାକୁ 'ତ୍ରିଘଣ୍ଟ ଜ୍ୟୋତିଷ' କୁହାଯାଏ:

- ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଘଣ୍ଟ:** ଏଥିରେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଗଣିତ, ସୂର୍ଯ୍ୟ-ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ନକ୍ଷତ୍ରମାନଙ୍କର ସ୍ଥାନ ଗତି, ଦ୍ରାଘିମା, ଅକ୍ଷାଂଶ, ଗ୍ରହଣ, ଅୟନାଂଶ, ଲକ୍ଷକାଳ, ଏବଂ ଲଗ୍ନ ସାଧନର ନିର୍ଭୁଲ ଗାଣିତିକ ପ୍ରଣାଳୀ ବର୍ଣ୍ଣିତ (ସୂର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ, ବ୍ରହ୍ମ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଇତ୍ୟାଦି) ।
- ସଂହିତା ଘଣ୍ଟ:** ଏଥିରେ ଦେଶ, ରାଷ୍ଟ୍ର, ପାଣିପାଗ, ବର୍ଷା, ଭୂମିକମ୍ପ, ମହାମାରୀ, ରାଜନୈତିକ ଉତ୍ଥାନ-ପତନ, ଏବଂ ସମଗ୍ର ସମାଜ ଉପରେ ଗ୍ରହମାନଙ୍କ ପ୍ରଭାବ ଆଲୋଚିତ ହୁଏ (ବୃହତ୍ ସଂହିତା ଇତ୍ୟାଦି) ।
- ହୋରା ଘଣ୍ଟ:** ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷର ଜନ୍ମ ସମୟର ଗ୍ରହ ସ୍ଥିତି (କୁଣ୍ଡଳୀ) ଆଧାରରେ ତାହାର ଆୟୁ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ବୁଦ୍ଧି, ବିଦ୍ୟା, ଧନ, ବିବାହ, କର୍ମ ଓ ମୋକ୍ଷର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବେଚନା । ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥ ମୁଖ୍ୟତଃ ହୋରା ଘଣ୍ଟର ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ମହାଗ୍ରନ୍ଥ ଅଟେ ।

◆ ଜ୍ୟୋତିଷର ୧୮ ପ୍ରବର୍ତ୍ତକ ରଖି

सूर्यः पितामहो व्यासो वसिष्ठोऽत्रिः पराशरः ।
कश्यपो नारदो गर्गो मरीचिर्मनुरङ्गिराः ॥
लोमशः पौलिशश्चैव च्यवनो यवनो भृगुः ।
शौनकोऽष्टादशाश्चैते ज्योतिःशास्त्रप्रवर्तकाः ॥

ଓଡ଼ିଆ ଭାବାର୍ଥ: ବୈଦିକ ଜ୍ୟୋତିଷ ଶାସ୍ତ୍ରର ମୂଳ ପ୍ରବର୍ତ୍ତକ ୧୮ ଜଣ ମହର୍ଷି ହେଉଛନ୍ତି: ୧. ସୂର୍ଯ୍ୟ, ୨. ପିତାମହ (ବ୍ରହ୍ମା), ୩. ବ୍ୟାସ, ୪. ବଶିଷ୍ଠ, ୫. ଅତ୍ରି, ୬. ପରାଶର, ୭. କଶ୍ୟପ, ୮. ନାରଦ, ୯. ଗର୍ଗ, ୧୦. ମରୀଚି, ୧୧. ମନୁ, ୧୨. ଅଙ୍ଗିରା, ୧୩. ଲୋମଶ, ୧୪. ପୌଲିଶ, ୧୫. ଚ୍ୟବନ, ୧୬. ଯବନ, ୧୭. ଭୃଗୁ, ଏବଂ ୧୮. ଶୌନକ ।

◆ ଦୈବଜ୍ଞ ଲକ୍ଷଣ ଓ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଧର୍ମ

ଜ୍ୟୋତିଷ ଶାସ୍ତ୍ର କୌଣସି ଭୟଭୀତ କରାଇ ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ କରିବାର ବ୍ୟବସାୟ ନୁହେଁ । ଏହା ଏକ ପରମ ପବିତ୍ର ବିଦ୍ୟା ବିଦ୍ୟା । ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମ ମହାରାଜଙ୍କ କଠୋର ଆଦର୍ଶ ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ପ୍ରକୃତ ଦୈବଜ୍ଞ (ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦ୍)ଙ୍କର ନିମ୍ନଲିଖିତ ୫ଟି ନିୟମ ପାଳନ କରିବା ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ:

- ନିଷ୍ଠାପନ ସେବା ଓ ଲୋଭମୁକ୍ତି:** ଗ୍ରହଦୋଷର ଭୟ ଦେଖାଇ ଲୋକଙ୍କୁ ମହଙ୍ଗା ରତ୍ନପଥର ବିକ୍ରି କରିବା କିମ୍ବା ଶୋଷଣ କରିବା ମହାପାପ । ଜ୍ୟୋତିଷୀ ସର୍ବଦା ନିଃସ୍ୱାର୍ଥପର ଭାବେ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ କରିବେ ।
- ସତ୍ୟବାଦୀତା ଓ ପ୍ରିୟବାଦୀତା:** ଶାସ୍ତ୍ର ସମ୍ମତ ସତ୍ୟ କହିବେ, ମାତ୍ର କାହାରି ମନୋବଳ ଭାଙ୍ଗିବା ପରି କିଛି ବାକ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ କରିବେ ନାହିଁ । ମୃତ୍ୟୁ ଭୟ କିମ୍ବା ଆଶଙ୍କାକୁ ଦୈବୀ ଶାନ୍ତି ଓ ଈଶ୍ୱର ଭକ୍ତି ମାଧ୍ୟମରେ ସାମ୍ନା କରିବାକୁ ଶିକ୍ଷା ଦେବେ ।
- ଜିତେନ୍ଦ୍ରିୟତା ଓ ଗାୟତ୍ରୀ ସାଧନା:** ଜ୍ୟୋତିଷୀ ଦୈନିକ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟରେ ସ୍ନାନ, ସନ୍ଧ୍ୟାବନ୍ଦନ, ଗାୟତ୍ରୀ ଜପ ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଆରାଧନା କରିବେ । ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଶୁଦ୍ଧତା ବିନା ଭବିଷ୍ୟତ ବାଣୀ କଦାପି ସତ୍ୟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।
- ଗାଣିତିକ ନିର୍ଭୁଲତା:** ଆଧୁନିକ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ସମନ୍ୱୟ ରଖି ଗ୍ରହମାନଙ୍କ ଅକ୍ଷାଂଶ, ତ୍ରିଗୁଣୀ ଓ ସମୟ ଗଣନାରେ ପରମ ଶୁଦ୍ଧତା ବଜାୟ ରଖିବା ଉଚିତ୍ ।
- ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସର ବିରୋଧ:** କୌଣସି ଅଯଥା ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ କିମ୍ବା ତାତ୍ତ୍ୱିକ ଭଣ୍ଡାମୀକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ ନକରି ଭଗବତ୍ ଗୀତା ଓ ବୈଦିକ ଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ କର୍ମର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବୁଝାଇବେ ।

ସୂକ୍ଷ୍ମ ତତ୍ତ୍ୱ, କାଳ ମହାତ୍ମ୍ୟ ଓ ବେଦାନ୍ତ ଜ୍ୟୋତିଷ

ସୂକ୍ଷ୍ମ ତତ୍ତ୍ୱ, କାଳ ମହାତ୍ମ୍ୟ ଓ ବେଦାନ୍ତ ଜ୍ୟୋତିଷ ବିଷୟର ବିସ୍ତୃତ ପାଠ, ଗଣନା, ପ୍ରୟୋଗ ଓ ଅଧ୍ୟୟନ-ସାମାନ୍ୟ

♦ ସୂକ୍ଷ୍ମ ତତ୍ତ୍ୱ ଓ ବେଦାନ୍ତ ଜ୍ୟୋତିଷର ସ୍ଥାନ

छन्दः पादौ तु वेदस्य हस्तौ कल्पोऽथ पठ्यते ।
ज्योतिषामयनं चक्षुर्निरुक्तं श्रोत्रमुच्यते ॥
शिक्षा घ्राणं तु वेदस्य मुखं व्याकरणं स्मृतम् ।
तस्मात्साङ्गमधीत्यैव ब्रह्मलोके महीयते ॥

ଓଡ଼ିଆ ଭାବାର୍ଥ: ବେଦ ପୁରୁଷଙ୍କର ଛନ୍ଦ ହେଉଛି ଚରଣ, କଳ୍ପ ହେଉଛି ହସ୍ତ, ଜ୍ୟୋତିଷ ହେଉଛି ଚକ୍ଷୁ (ଆଖି), ନିରୁକ୍ତ ହେଉଛି କର୍ଣ୍ଣ, ଶିକ୍ଷା ହେଉଛି ନାସିକା ଏବଂ ବ୍ୟାକରଣ ହେଉଛି ମୁଖ ।
ଚକ୍ଷୁ ଦିନା ଯେପରି ଶରୀର ଅନ୍ତ, ଓକ୍ ସେହିପରି ଜ୍ୟୋତିଷ ଦିନା ବେଦର ସମସ୍ତ ଯଜ୍ଞ ଓ କାଳଜ୍ଞାନ ଅନ୍ତରାଳମାନ ।

ପାଠ ଭାବ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

♦ କାଳ ଗଣନାର ସୂକ୍ଷ୍ମ ମହାତ୍ମ୍ୟ ବିଭାଜନ

ପାଠ ଭାବ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ବୈଦିକ ସୂକ୍ଷ୍ମ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଓ ପରାଗତ ହୋଇ ଶାସ୍ତ୍ରରେ କାଳର ପରମାତ୍ମା ସ୍ୱରୂପ ଆରମ୍ଭ କରି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗଣନା କରାଯାଇଛି:

୧. ସୂକ୍ଷ୍ମ କାଳ:

- ୧ ତୁଳ୍ପ = ୮ / ୧୩୫୦୦ ସେକେଣ୍ଡ (ପ୍ରାୟ ୪୯.୨ ମାଇକ୍ରୋସେକେଣ୍ଡ)
- ୧୦୦ ତୁଳ୍ପ = ୧ ବେଧ
- ୩ ବେଧ = ୧ ଲବ
- ୩ ଲବ = ୧ ନିମେଷ
- ୧୫ ନିମେଷ = ୧ କାଷ୍ଠା
- ୩୦ କାଷ୍ଠା = ୧ କଳା
- ୩୦ କଳା = ୧ କ୍ଷଣ
- ୨ କ୍ଷଣ = ୧ ଘଡ଼ି ବା ଦିନ
- ୨ ଘଡ଼ି = ୧ ମୁହୂର୍ତ୍ତ
- ୩୦ ମୁହୂର୍ତ୍ତ = ୨୦ ଘଡ଼ି = ୧ ଅହୋରାତ୍ର

୨. ସ୍ଥୂଳ କାଳ:

- ୧୫ ଅହୋରାତ୍ର = ୧ ପକ୍ଷ (ଶୁକ୍ଳ ପକ୍ଷ ବା କୃଷ୍ଣ ପକ୍ଷ)
- ୨ ପକ୍ଷ = ୧ ଚାନ୍ଦ୍ର ମାସ (୩୦ ତିଥି)
- ୨ ମାସ = ୧ ଋତୁ (ବସନ୍ତ, ଗ୍ରୀଷ୍ମ, ବର୍ଷା, ଶରତ, ହେମନ୍ତ, ଶିଶିର)
- ୩ ଋତୁ = ୨ ମାସ = ୧ ଅୟନ (ଉତ୍ତରାୟନ ଓ ଦକ୍ଷିଣାୟନ)
- ୨ ଅୟନ = ୧ ସୌର ବର୍ଷ (ମନୁଷ୍ୟର ୧ ବର୍ଷ = ଦେବତାମାନଙ୍କର ୧ ଅହୋରାତ୍ର - ଉତ୍ତରାୟନ ଦିନ, ଦକ୍ଷିଣାୟନ ରାତି)

୩. ମହାତ୍ମ୍ୟ କାଳଗଣନା:

- ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଗ୍ଧ = ୧,୭୨୮,୦୦୦ ସୌର ବର୍ଷ (ଦେବ ବର୍ଷ ୪,୮୦୦)
- ଚନ୍ଦ୍ରମୁଗ୍ଧ = ୧,୨୯୬,୦୦୦ ସୌର ବର୍ଷ (ଦେବ ବର୍ଷ ୩,୨୦୦)
- ବ୍ରାହ୍ମାଣ୍ଡମୁଗ୍ଧ = ୮୨୪,୦୦୦ ସୌର ବର୍ଷ (ଦେବ ବର୍ଷ ୨,୪୦୦)
- କଳିଯୁଗ = ୪୩୨,୦୦୦ ସୌର ବର୍ଷ (ଦେବ ବର୍ଷ ୧,୨୦୦)

- ୧ ଚତୁର୍ଥାଂଶ (ମହାଯୁଗ) = ୪,୩୨୦,୦୦୦ ବର୍ଷ
- ୭୧ ମହାଯୁଗ = ୧ ମହାବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ (୩୦୭,୭୨୦,୦୦୦ ବର୍ଷ)
- ୧୪ ମହାବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ + ସନ୍ଧ୍ୟାକାଳ = ୧ କଳ୍ପ (୪,୩୨୦,୦୦୦,୦୦୦ ବର୍ଷ = ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ୧ ଦିନ)

◆ ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଦଶାବତାର ଓ ନବଗ୍ରହ ସମ୍ବନ୍ଧ

रामोऽवतारः सूर्यस्य चन्द्रस्य यदुनायकः ।
नृसिंहो भूमिसुतस्य बुद्धः सोमसुतस्य च ॥
वामनो विबुधेज्यस्य भार्गवो भार्गवस्य च ।
कूर्मावतारः सौरेश्च सैहिकेयस्य शूकरः ॥
केतोर्मीनावतारश्च ये चान्ये तेऽपि जीविनः ॥

ଓଡ଼ିଆ ଭାବାର୍ଥ: ମହର୍ଷି ପରାଶର ବୃହତ୍ ପରାଶର ହୋରା ଶାସ୍ତ୍ରରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯେ ନବଗ୍ରହ ସ୍ବୟଂ ପରମବ୍ରହ୍ମ ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ଅବତାର ଅଟନ୍ତି:

୧. **ସୂର୍ଯ୍ୟ**: ଭଗବାନ ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର — ଆତ୍ମାର କାରକ, ଧର୍ମ, ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଓ ରାଜତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରତୀକ ।
୨. **ଚନ୍ଦ୍ର**: ଭଗବାନ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର — ମନର କାରକ, ଶୋଳକଳା ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରେମ, ଆନନ୍ଦ ଓ କୃପାର ସ୍ବରୂପ ।
୩. **ମଙ୍ଗଳ**: ଭଗବାନ ଶ୍ରୀ ନୃସିଂହ — ସାହସ, କ୍ଷାତ୍ରତେଜ, ଅଧର୍ମୀ ନାଶକ ଓ ଭକ୍ତ ରକ୍ଷକ ।
୪. **ବୁଧ**: ଭଗବାନ ବ୍ରହ୍ମ — ବିବେକ, ଅହିଂସା, ବୁଦ୍ଧି ଓ ବିଶ୍ଳେଷଣାତ୍ମକ ଜ୍ଞାନର ପ୍ରତୀକ ।
୫. **ବୃହସ୍ପତି**: ଭଗବାନ ବାମନ — ବ୍ରହ୍ମତେଜ, ଧର୍ମ, ଯଜ୍ଞ ଓ ସମଗ୍ର ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡକୁ ମାପିବାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ।
୬. **ଶୁକ୍ର**: ଭଗବାନ ପରଶୁରାମ — ତପସ୍ୟା, ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ, ଅସ୍ତ୍ରର ବିଦ୍ୟା ନିବାରକ ଓ ତେଜୋମୟ ।
୭. **ଶନି**: ଭଗବାନ କୂର୍ମ (କଇଁଛ) — ଅତୁଳନୀୟ ଯୌର୍ଯ୍ୟ, ସମୁଦ୍ର ମନ୍ଥନକୁ ଧାରଣ କରିବାର ଶକ୍ତି ଓ ନ୍ୟାୟ ।
୮. **ରାହୁ**: ଭଗବାନ ବରାହ — ରସାତଳରୁ ପୃଥିବୀକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବାର ଗଭୀର ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଶକ୍ତି ।
୯. **କେତୁ**: ଭଗବାନ ମତ୍ସ୍ୟ — ମୋକ୍ଷ, ପ୍ରଳୟ ଜଳରୁ ବେଦ ଉଦ୍ଧାରକ ଓ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ କୈବଲ୍ୟ ।

ପାଠ ଭସ୍ମ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

◆ କାଳପୁରୁଷ ଶରୀର ଓ ରାଶିମଣ୍ଡଳ

ପାଠ ଭସ୍ମ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ଅନନ୍ତ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡକୁ ଗୋଟିଏ ବିଶାଳ ବିଦ୍ୟା ଶରୀର 'କାଳପୁରୁଷ' ରୂପେ ଜ୍ୟୋତିଷରେ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି । ୧୨ଟି ରାଶି ଚାକ୍ରର ୧୨ଟି ଅଙ୍ଗକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରନ୍ତି:

- ମେଷ: ଶିର, ମସ୍ତିଷ୍କ, କପାଳ ଓ ପ୍ରାଣଚେତନା ।
- ବୃଷ: ମୁଖ, ଚକ୍ଷୁ, ଜିହ୍ୱା, ଦନ୍ତ, କଣ୍ଠ ଓ ବାଣୀ ।
- ମିଥୁନ: କାନ୍ଧ, ବାହୁ, ହାତ ଓ ଶ୍ୱାସନଳୀ ।
- କର୍କଟ: ବକ୍ଷସ୍ଥଳ, ହୃଦୟ, ପୁଷ୍ପପୁଷ୍ପ ଓ ମାତୃସ୍ନେହ ।
- ସିଂହ: ପାକସ୍ଥଳୀ, ହୃଦପିଣ୍ଡ, ମେରୁଦଣ୍ଡ ଓ ପ୍ରାଣବାୟୁ ।
- କନ୍ୟା: କଟି ପ୍ରଦେଶ, ଅସ୍ତ୍ର, ନାଭି ଓ ପାଚନତନ୍ତ୍ର ।
- ତୁଳା: ବକ୍ଷ ପ୍ରଦେଶ, ବୃକ୍କ ଓ ନିମ୍ନ ଉଦର ।
- ବିଛା: ଯୌନାଙ୍ଗ, ଗୁହ୍ୟାଙ୍ଗ, ମୁତ୍ରାଶୟ ଓ ଉତ୍ତରତନ୍ତ୍ର ।
- ଧନୁ: ଉରୁ, ନିତମ୍ବ ଓ ରକ୍ତବାହିକା ଧମନୀ ।
- ମକର: ଜାନ୍ତୁ, ଗର୍ଭ ଓ କଳ୍ପାଳତନ୍ତ୍ର (ଅସ୍ଥି) ।
- କୁମ୍ଭ: ପିଣ୍ଡୁଳୀ ଓ ରକ୍ତ ସଞ୍ଚାଳନ ତନ୍ତ୍ର ।
- ମୀନ: ପାଦମୂଳ ଓ ଚକ୍ଷୁର ଅନ୍ତରାଳ ଧର୍ମ ।

ଗଣିତ ଜ୍ୟୋତିଷ, ଅକ୍ଷୟ, ଲବ୍ଧ ସାଧନ ଓ ଭାବ ଚଳିତ

ଗଣିତ ଜ୍ୟୋତିଷ, ଅକ୍ଷୟ, ଲବ୍ଧ ସାଧନ ଓ ଭାବ ଚଳିତ ବିଷୟର ବିଷୟ ପାଠ, ଗଣନା, ପ୍ରୟୋଗ ଓ ଅଧ୍ୟୟନ-ସାମାନ୍ୟ

◆ ପଞ୍ଚମ ପୂର୍ବରୁ ଗଣନା

ପଞ୍ଚମ ପୂର୍ବରୁ 1.3

ପଦାଭ୍ୟାସ୍ୟର୍ଥନୈର୍ଜନନସମୟୋଽତ୍ର ପ୍ରଥମତଃ
विशेषाद्विज्ञेयः सह विघटिकाभित्तवत तदा ।
गतैद्वक्तुल्यत्वं गणितकरणैः खेचरगतिं
विदित्वा तद्भावं बलमपि फलं नैः कथयतु ॥

ଉଦାହରଣ: ପ୍ରଥମେ ଲବ୍ଧସମୟକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କର, ଗଣିତଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଗତି, ଛାଡ଼ି ଓ ବଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପରେ ପଞ୍ଚମ କହିବା ଉଚିତ।

ପାଠ ଭାବ: [PD] ପଞ୍ଚମ ପୂର୍ବରୁ

◆ ଖଗୋଳ ବିଜ୍ଞାନ ଓ ରାଶିଚକ୍ର

ପାଠ ଭାବ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ସମଗ୍ର ଆକାଶକୁ ୩୬୦ ଡିଗ୍ରୀର ଏକ ବୃତ୍ତ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ।

- ଏହାକୁ ୧୨ଟି ସମାନ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାଗ = ୩୦ ଡିଗ୍ରୀ (୧ ରାଶି) ।
- କ୍ରାନ୍ତି ବୃତ୍ତ: ସୂର୍ଯ୍ୟ ଯେଉଁ କାଳ୍ପନିକ ପଥରେ ପୃଥିବୀ ଚାରିପଟେ ଭ୍ରମଣ କରୁଥିବା ପରି ଦେଖାଯାଆନ୍ତି, ତାହା କ୍ରାନ୍ତି ବୃତ୍ତ ।
- ବିଷୁବ ବୃତ୍ତ: ପୃଥିବୀର ବିଷୁବ ରେଖାକୁ ମହାକାଶକୁ ପ୍ରସାରିତ କଲେ ଯେଉଁ ବୃତ୍ତ ହୁଏ ।
- କ୍ରାନ୍ତି ବୃତ୍ତ ଓ ବିଷୁବ ବୃତ୍ତ ପରସ୍ପରକୁ ୨୩° ୨୬' କୋଣରେ ଛେଦ କରନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ଛେଦ ବିନ୍ଦୁକୁ 'ବିଷୁବ ବିନ୍ଦୁ' କୁହାଯାଏ ।

◆ ଅକ୍ଷୟ ଚଳ ଓ ଗଣିତ

ପାଠ ଭାବ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ପୃଥିବୀର ଅକ୍ଷ ଭ୍ରମଣ ଯୋଗୁଁ ବିଷୁବ ବିନ୍ଦୁ ପ୍ରତି ବର୍ଷ ପ୍ରାୟ ୪୦.୨୯ ବିକଳା ପଛକୁ ଘୁଞ୍ଚିଯାଏ । ଏହାକୁ 'ଅକ୍ଷୟ ଚଳ' କୁହାଯାଏ ।

- ସାକ୍ଷ୍ୟ ରାଶିଚକ୍ର: ବସନ୍ତ ବିଷୁବ ବିନ୍ଦୁକୁ ୦° ମେଷ ଧରି ଯେଉଁ ଗଣନା କରାଯାଏ (ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଜ୍ୟୋତିଷ) ।
- ନିରାକ୍ଷର ରାଶିଚକ୍ର: ମହାକାଶର ଛାଡ଼ି ତାରାମଣ୍ଡଳ (ଚିତ୍ରା ତାରାର ବିପରୀତ ୧୮୦ ଡିଗ୍ରୀ)କୁ ଛାଡ଼ି ୦° ମେଷ ଧରି ଯେଉଁ ଗଣନା କରାଯାଏ (ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ଜ୍ୟୋତିଷ) ।
- ଅକ୍ଷୟ ଚଳ:

$$$$$({\text{ନିରାକ୍ଷର ଚଳ}}) = \{ {\text{ସାକ୍ଷ୍ୟ ଚଳ}} \} - \{ {\text{ଅକ୍ଷୟ ଚଳ}} \} $$$$$

- ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ କ୍ୟାଲେଣ୍ଡର ସଂସ୍କାର କମିଟି ଏବଂ ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମା ମହାରାଜଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ଚିତ୍ରାପକ୍ଷ (ଲାହିଡ଼ି) ଅକ୍ଷୟ ଚଳ ସର୍ବାଧିକ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଓ ପ୍ରାମାଣିକ ଅଟେ (୨୦୨୬ ମସିହାରେ ଏହା ପ୍ରାୟ ୨୪° ୧୩' ୪୦") ।

◆ ଶ୍ଚାନୀୟ ମାନ ସମୟ ଓ ଲବ୍ଧ ସାଧନ ପ୍ରଣାଳୀ

ପାଠ ଭାବ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ଲବ୍ଧ ହେଉଛି ଲବ୍ଧ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ପୂର୍ବ ଦିଗବଳୟରେ ଉଦିତ ହେଉଥିବା ରାଶିର ସଠିକ୍ ଡିଗ୍ରୀ-କଳା-ବିକଳା ।

୧. ଦ୍ରାଘିମାତ୍ମକ ସଂସ୍କାର:

ଭାରତୀୟ ମାନକ ସମୟ ୮୨° ୩୦' ପୂର୍ବ ଦ୍ରାଘିମା ଉପରେ ଆଧାରିତ ।

- ସ୍ଥାନୀୟ ମାନ ସମୟ = ଜନ୍ମ ସମୟ ± (ଜନ୍ମସ୍ଥାନ ଦ୍ରାଘିମା - ୮୨° ୩୦') × ୪ ମିନିଟ୍ ।

(ପୂର୍ବକୁ ଥିଲେ ଯୋଗ, ପଶ୍ଚିମକୁ ଥିଲେ ବିୟୋଗ) ।

୨. ଇଷ୍ଟକାଳ ସାଧନ:

- ସ୍ଥାନୀୟ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ଠାରୁ ଜନ୍ମ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟବଧାନକୁ ଘଣ୍ଟା-ମିନିଟ୍‌ରୁ ୨.୫ ଗୁଣ କରି ଘଡ଼ି-ପଲରେ ପରିଣତ କଲେ ଇଷ୍ଟକାଳ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ ।

୩. ଲଗ୍ ସ୍କ୍ରୀପ୍ଟ ଗଣନା:

ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ସମୟରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଯେଉଁ ରାଶି ଓ ତିଗ୍ରୀରେ ଥାଆନ୍ତି, ତାହାର ଭୁଜ ଓ ଭୋଗ୍ୟ ରାଶିମାନ ଗଣନା କରି ଇଷ୍ଟକାଳ ସହିତ ଯୋଗ କରି କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ ରାଶିମାନ ବିୟୋଗ କଲେ ଲଗ୍ ସ୍କ୍ରୀପ୍ଟ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ ।

◆ ଭାବ ଚଳିତ ଓ ଶ୍ରୀପତି ପଦ୍ଧତି

ପାଠ ଭଣ୍ଡ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ଲଗ୍ କୁଣ୍ଡଳୀ ଏବଂ ଭାବ ଚଳିତ କୁଣ୍ଡଳୀ ମଧ୍ୟରେ ଫରକ ଜାଣିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ:

- **ତି-୧ କୁଣ୍ଡଳୀ:** ପ୍ରତ୍ୟେକ ଘରକୁ ସମଗ୍ର ୩୦ ତିଗ୍ରୀର ରାଶି ରୂପେ ଦେଖାଯାଏ ।

- **ଭାବ ଚଳିତ କୁଣ୍ଡଳୀ:** ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଶ୍ରୀପତିଙ୍କ ପଦ୍ଧତି ଅନୁଯାୟୀ, ଲଗ୍‌ର ସ୍କ୍ରୀପ୍ଟ ହେଉଛି ପ୍ରଥମ ଭାବର ମଧ୍ୟବିନ୍ଦୁ ।

* ଭାବ ଆରମ୍ଭ = ପୂର୍ବ ଭାବ ମଧ୍ୟ ଏବଂ ଚଳିତ ଭାବ ମଧ୍ୟର ଯୋଗଫଳ ÷ ୨ ।

* ଭାବ ସନ୍ଧି = ଚଳିତ ଭାବ ମଧ୍ୟ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଭାବ ମଧ୍ୟର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ବିନ୍ଦୁ ।

- **ଫଳାଦେଶ ରହସ୍ୟ:** ଯଦି ଗୋଟିଏ ଗ୍ରହ ତି-୧ ରେ କର୍କଟ ରାଶିରେ ଥାଏ, ମାତ୍ର ଭାବ ଚଳିତରେ ତାହାର ତିଗ୍ରୀ ୩ୟ ଭାବ ସନ୍ଧି ପାର ହୋଇନଥାଏ, ତେବେ ସେ ୩ୟ ଭାବର ଫଳ ପ୍ରଦାନ କରିବ, ୪ର୍ଥ ଭାବର ନୁହେଁ । ଏହି ନିୟମ ଅଜାଣିତ ରହିଲେ ଫଳାଦେଶ ଭୁଲ୍ ହୋଇଯାଏ ।

◆ ଅସ୍ତଙ୍ଗତ, ବକ୍ରୀ ଓ ଗ୍ରହ ଯୁଦ୍ଧ

ପାଠ ଭଣ୍ଡ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

୧. ଗ୍ରହ ଅସ୍ତଙ୍ଗତ:

ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ନିକଟରେ ଆସିଲେ ଗ୍ରହଙ୍କ ରଶ୍ମି ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚେତକରେ ଲୀନ ହୋଇଯାଏ:

- ଚନ୍ଦ୍ର: ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଠାରୁ ୧୨° ମଧ୍ୟରେ (ଅମାବାସ୍ୟା ନିକଟରେ)

- ମଙ୍ଗଳ: ୧୭° ମଧ୍ୟରେ

- ବୁଧ: ୧୪° ମଧ୍ୟରେ (ବକ୍ରୀ ଥିଲେ ୧୨°)

- ବୃହସ୍ପତି: ୧୧° ମଧ୍ୟରେ

- ଶୁକ୍ର: ୧୦° ମଧ୍ୟରେ (ବକ୍ରୀ ଥିଲେ ୮°)

- ଶନି: ୧୫° ମଧ୍ୟରେ

(ଅସ୍ତଙ୍ଗତ ଗ୍ରହ ନିଜର ଶୁଭ କାରକତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ହୁଏ, ରୋଗ ବା ଅସ୍ଥିରତା ସୃଷ୍ଟି କରେ) ।

୨. ବକ୍ରୀ ଗତି:

ପୃଥିବୀର ଆପେକ୍ଷିକ ଗତି ଯୋଗୁଁ ଗ୍ରହ ପଛକୁ ଗତି କରୁଥିବା ପ୍ରତୀତ ହୁଏ । ବକ୍ରୀ ଗ୍ରହ ଚେଷ୍ଟାବଳୀ ହୋଇ ତ୍ରିଗୁଣିତ ଶକ୍ତି ସହ ଫଳ ପ୍ରଦାନ କରେ । ବକ୍ରୀ ଶୁଭଗ୍ରହ ଅତ୍ୟନ୍ତ କଲ୍ୟାଣକାରୀ ଓ ବକ୍ରୀ ପାପଗ୍ରହ ଅଧିକ ତୀବ୍ର ପରୀକ୍ଷା ନିଅନ୍ତି । ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓ ଚନ୍ଦ୍ର କଦାପି ବକ୍ରୀ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ; ରାହୁ-କେତୁ ସର୍ବଦା ବକ୍ରୀ ରହନ୍ତି ।

୩. ଗ୍ରହ ଯୁଦ୍ଧ:

ମଙ୍ଗଳ, ବୁଧ, ଗୁରୁ, ଶୁକ୍ର ଓ ଶନି ପରସ୍ପର ୧ ତିଗ୍ରୀ ମଧ୍ୟରେ ଯୁତି ହେଲେ ଗ୍ରହ ଯୁଦ୍ଧ ହୁଏ । ଚାରି ପ୍ରକାର ଯୁଦ୍ଧ: ଭେଦ, ଭଲ୍ଲେଖ, ଅଂଶୁମର୍ଦ୍ଦ ଓ ଅପସବ୍ୟ । ଭେଦ ବିକ୍ଷେପ ଥିବା ଓ ଭଲ୍ଲେଖ ଗ୍ରହ ବିଜୟୀ ହୁଏ । ପରାଜିତ ଗ୍ରହ ପାଡ଼ିତ ହୋଇ ଅଶୁଭ ଫଳ ଦିଏ ।

ନବଗ୍ରହ ଚନ୍ଦ୍ର, କାରକଚନ୍ଦ୍ର, ଉଚ୍ଚ-ନୀଳ ଓ ପଞ୍ଚାମୀ ମୈତ୍ରୀ

ନବଗ୍ରହ ଚନ୍ଦ୍ର, କାରକଚନ୍ଦ୍ର, ଉଚ୍ଚ-ନୀଳ ଓ ପଞ୍ଚାମୀ ମୈତ୍ରୀ ବିଷୟରେ ବିଶଦ ପାଠ, ଗଣନା, ପ୍ରୟୋଗ ଓ ଅଧ୍ୟୟନ-ସାମଗ୍ରୀ

◆ ନବଗ୍ରହ ମୈତ୍ରୀକ ସ୍ୱରୂପ ଓ ଉଚ୍ଚ-ନୀଳ ସାରଣୀ

ଗ୍ରହ	ଉଚ୍ଚ ରାଶି	ପରମାନ୍ତ ଡିଗ୍ରୀ	ନୀଳ ରାଶି	ପରମାନ୍ତ ଡିଗ୍ରୀ	ମୂଳବିକାଶ	ସ୍ୱରୂପ
ସୂର୍ଯ୍ୟ	ମେଷ	୧୦°	ତୁଳା	୧୦°	ସିଂହ (୦°-୨୦°)	ସିଂହ
ଚନ୍ଦ୍ର	ବୃଷ	୩୦°	ବିଛା	୩୦°	ବୃଷ (୪°-୩୦°)	କର୍କଟ
ମଙ୍ଗଳ	ମକର	୨୮°	କର୍କଟ	୨୮°	ମେଷ (୦°-୧୨°)	ମେଷ, ବିଛା
ବୁଧ	କନ୍ୟା	୧୫°	ମୀନ	୧୫°	କନ୍ୟା (୧୨°-୨୦°)	ମିଥୁନ, କନ୍ୟା
ବୃହସ୍ପତି	କର୍କଟ	୫°	ମକର	୫°	ଧନୁ (୦°-୧୦°)	ଧନୁ, ମୀନ
ଶୁକ୍ର	ମୀନ	୨୭°	କନ୍ୟା	୨୭°	ତୁଳା (୦°-୧୫°)	ବୃଷ, ତୁଳା
ଶନି	ତୁଳା	୨୦°	ମେଷ	୨୦°	କୁମ୍ଭ (୦°-୨୦°)	ମକର, କୁମ୍ଭ
ରାହୁ	ବୃଷ / ମିଥୁନ	୧୫°	ବିଛା / ଧନୁ	୧୫°	କୁମ୍ଭ	କୁମ୍ଭ (ସହ-ସ୍ୱାମୀ)
କେତୁ	ବିଛା / ଧନୁ	୧୫°	ବୃଷ / ମିଥୁନ	୧୫°	ବିଛା	ବିଛା (ସହ-ସ୍ୱାମୀ)

ପାଠ ଉପର: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

◆ ନୈସର୍ଗିକ ମୈତ୍ରୀ, ତାତ୍କାଳିକ ମୈତ୍ରୀ ଓ ପଞ୍ଚାମୀ ମୈତ୍ରୀ

ପାଠ ଉପର: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ଗ୍ରହମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପର୍କ କେବଳ ଛାନ୍ଦ ନୁହେଁ, ବରଂ କୁଣ୍ଡଳୀ ଭେଦରେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୁଏ:

1. ନୈସର୍ଗିକ ମୈତ୍ରୀ:

- ସୂର୍ଯ୍ୟ: ମିତ୍ର (ଚନ୍ଦ୍ର, ମଙ୍ଗଳ, ଗୁରୁ), ଶତ୍ରୁ (ଶୁକ୍ର, ଶନି), ସମ (ବୁଧ) ।
- ଚନ୍ଦ୍ର: ମିତ୍ର (ସୂର୍ଯ୍ୟ, ବୁଧ), ଶତ୍ରୁ (କେହି ନାହାନ୍ତି), ସମ (ମଙ୍ଗଳ, ଗୁରୁ, ଶୁକ୍ର, ଶନି) ।
- ମଙ୍ଗଳ: ମିତ୍ର (ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଚନ୍ଦ୍ର, ଗୁରୁ), ଶତ୍ରୁ (ବୁଧ), ସମ (ଶୁକ୍ର, ଶନି) ।
- ବୁଧ: ମିତ୍ର (ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଶୁକ୍ର), ଶତ୍ରୁ (ଚନ୍ଦ୍ର), ସମ (ମଙ୍ଗଳ, ଗୁରୁ, ଶନି) ।
- ବୃହସ୍ପତି: ମିତ୍ର (ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଚନ୍ଦ୍ର, ମଙ୍ଗଳ), ଶତ୍ରୁ (ବୁଧ, ଶୁକ୍ର), ସମ (ଶନି) ।
- ଶୁକ୍ର: ମିତ୍ର (ବୁଧ, ଶନି), ଶତ୍ରୁ (ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଚନ୍ଦ୍ର), ସମ (ମଙ୍ଗଳ, ଗୁରୁ) ।
- ଶନି: ମିତ୍ର (ବୁଧ, ଶୁକ୍ର), ଶତ୍ରୁ (ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଚନ୍ଦ୍ର, ମଙ୍ଗଳ), ସମ (ଗୁରୁ) ।

2. ତାତ୍କାଳିକ ମୈତ୍ରୀ:

- ଯେକୌଣସି ଗ୍ରହ ଠାରୁ ୨ୟ, ୩ୟ, ୪ର୍ଥ, ୧୦ମ, ୧୧ଶ ଏବଂ ୧୨ଶ ଘରେ ବସିଥିବା ଗ୍ରହମାନେ ତାଙ୍କର ତାତ୍କାଳିକ ମିତ୍ର ହୁଅନ୍ତି ।
- ୧ମ, ୫ମ, ୭ଶ, ୯ମ, ୮ମ ଏବଂ ୯ମ ଘରେ ବସିଥିବା ଗ୍ରହମାନେ ତାତ୍କାଳିକ ଶତ୍ରୁ ହୁଅନ୍ତି ।

3. ପଞ୍ଚାମୀ ମୈତ୍ରୀ ଚକ୍ର:

- ନୈସର୍ଗିକ ମିତ୍ର + ତାତ୍କାଳିକ ମିତ୍ର = ଅଧିମିତ୍ର
- ନୈସର୍ଗିକ ମିତ୍ର + ତାତ୍କାଳିକ ଶତ୍ରୁ = ସମ
- ନୈସର୍ଗିକ ସମ + ତାତ୍କାଳିକ ମିତ୍ର = ମିତ୍ର
- ନୈସର୍ଗିକ ସମ + ତାତ୍କାଳିକ ଶତ୍ରୁ = ଶତ୍ରୁ
- ନୈସର୍ଗିକ ଶତ୍ରୁ + ତାତ୍କାଳିକ ଶତ୍ରୁ = ଅଧିଶତ୍ରୁ

ଦ୍ଵାଦଶ ରାଶି ଚକ୍ର, ପ୍ରକୃତି, ବର୍ଣ୍ଣ ଓ ଲଗ୍ନ ଫଳାଫଳ

ଦ୍ଵାଦଶ ରାଶି ଚକ୍ର, ପ୍ରକୃତି, ବର୍ଣ୍ଣ ଓ ଲଗ୍ନ ଫଳାଫଳ ବିଷୟରେ ବିସ୍ତୃତ ପାଠ, ଗଣନା, ପ୍ରୟୋଗ ଓ ଅଧ୍ୟୟନ-ସାମାନ୍ୟ

◆ ରାଶିସ୍ଵାମୀ ଓ ଉଚ୍ଚକ୍ରମ

ଫଳାଫଳ 1.6

ଭୌମ: ଶୁକ୍ରବୁଧେନ୍ଦୁସୂର୍ଯ୍ୟଶଶିଜା: ଶୁକ୍ରାରଜୀବାର୍କଜା: ।
ମନ୍ଦୋ ଦେବଗୁରୁ: କ୍ରମେଣ କଥିତା ମେଷାଦିରାଶୀଶ୍ଵରା: ॥
ସୂର୍ଯ୍ୟାଦୁଚ୍ଚଗ୍ରହା: କ୍ରିୟାଂ ବୃଷମୃଗସ୍ତ୍ରୀକାର୍କମୀନାସ୍ତୁଳା ।
ଦିକ୍ତ୍ର୍ୟଶୈର୍ମନୁପୁକ୍ତିଥୀଷୁଭନକାଶୈସ୍ତେଽସ୍ତନୀଚା: କ୍ରମାତ୍ ॥

ଓଡ଼ିଆ ଭାବାର୍ଥ: ଏହି ଶ୍ଳୋକରେ ମେଷରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ରାଶିସ୍ଵାମୀ ଏବଂ ସପ୍ତ ଗ୍ରହର ଉଚ୍ଚକ୍ରମ ଓ ଲଗ୍ନ ଫଳାଫଳ ଦିଆଯାଇଛି; ନୀଚଗ୍ରହ ଚାହାରି ଦିଆଯାଇନାହିଁ।

ପାଠ ଉପର: [PD] ଫଳାଫଳ

◆ ୧୨ ରାଶିଙ୍କ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ବର୍ଗୀକରଣ

ରାଶି	ତତ୍ତ୍ଵ	ସ୍ଵଭାବ	ଉପାଦାନ	ଲିଙ୍ଗ/ବର୍ଣ୍ଣ	ସ୍ଵାମୀ
ମେଷ	ଅଗ୍ନି	ଚର	ପୃଷ୍ଠାଦୟ	ପୁରୁଷ / ଶକ୍ତି	ମଙ୍ଗଳ
ବୃଷ	ପୃଥିବୀ	ସ୍ଥିର	ପୃଷ୍ଠାଦୟ	ସ୍ତ୍ରୀ / ବୈଶ୍ୟ	ଶୁକ୍ର
ମିଥୁନ	ବାୟୁ	ଦ୍ଵିସ୍ଵଭାବ	ଶୀର୍ଷାଦୟ	ପୁରୁଷ / ଶୁଦ୍ର	ବୁଧ
କର୍କଟ	ଜଳ	ଚର	ପୃଷ୍ଠାଦୟ	ସ୍ତ୍ରୀ / ବ୍ରାହ୍ମଣ	ଚନ୍ଦ୍ର
ସିଂହ	ଅଗ୍ନି	ସ୍ଥିର	ଶୀର୍ଷାଦୟ	ପୁରୁଷ / ଶକ୍ତି	ସୂର୍ଯ୍ୟ
କନ୍ୟା	ପୃଥିବୀ	ଦ୍ଵିସ୍ଵଭାବ	ଶୀର୍ଷାଦୟ	ସ୍ତ୍ରୀ / ବୈଶ୍ୟ	ବୁଧ
ତୁଳା	ବାୟୁ	ଚର	ଶୀର୍ଷାଦୟ	ପୁରୁଷ / ଶୁଦ୍ର	ଶୁକ୍ର
ବିଛା	ଜଳ	ସ୍ଥିର	ଶୀର୍ଷାଦୟ	ସ୍ତ୍ରୀ / ବ୍ରାହ୍ମଣ	ମଙ୍ଗଳ
ଧନୁ	ଅଗ୍ନି	ଦ୍ଵିସ୍ଵଭାବ	ପୃଷ୍ଠାଦୟ	ପୁରୁଷ / ଶକ୍ତି	ବୃହସ୍ପତି
ମକର	ପୃଥିବୀ	ଚର	ପୃଷ୍ଠାଦୟ	ସ୍ତ୍ରୀ / ବୈଶ୍ୟ	ଶନି
କୁମ୍ଭ	ବାୟୁ	ସ୍ଥିର	ଶୀର୍ଷାଦୟ	ପୁରୁଷ / ଶୁଦ୍ର	ଶନି
ମୀନ	ଜଳ	ଦ୍ଵିସ୍ଵଭାବ	ଉପାଦାନ	ସ୍ତ୍ରୀ / ବ୍ରାହ୍ମଣ	ବୃହସ୍ପତି

ପାଠ ଉପର: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

◆ ୧୨ ଲଗ୍ନର ମୁଖ୍ୟ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଓ ଶୁଭାଶୁଭ ଗ୍ରହ

ପାଠ ଉପର: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲଗ୍‌ର ନିଜସ୍ୱ ଯୋଗକାରକ, ଶୁଭ ଓ ମାରକ ଗ୍ରହ ରହିଥାନ୍ତି:

- ମେଷ ଲଗ୍: ଯୋଗକାରକ: ଗୁରୁ ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟ । ମାରକ: ଶୁକ୍ର । ବାଧକ: ଶନି ।
- ବୃଷ ଲଗ୍: ପରମ ଯୋଗକାରକ: ଶନି (୯ମ ଓ ୧୦ମେଶ) । ଶୁଭ: ବୁଧ । ମାରକ: ଗୁରୁ, ମଙ୍ଗଳ ।
- ମିଥୁନ ଲଗ୍: ଶୁଭ: ବୁଧ, ଶୁକ୍ର । ମାରକ: ଚନ୍ଦ୍ର, ଗୁରୁ (କେନ୍ଦ୍ରାଧିପତି ଦୋଷ) ।
- କର୍କଟ ଲଗ୍: ପରମ ଯୋଗକାରକ: ମଙ୍ଗଳ (୫ମ ଓ ୧୦ମେଶ) । ଶୁଭ: ଗୁରୁ, ଚନ୍ଦ୍ର । ମାରକ: ଶୁକ୍ର, ଶନି ।
- ସିଂହ ଲଗ୍: ପରମ ଯୋଗକାରକ: ମଙ୍ଗଳ (୪ର୍ଥ ଓ ୯ମେଶ) । ଶୁଭ: ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଗୁରୁ । ମାରକ: ଶନି, ଶୁକ୍ର ।
- କନ୍ୟା ଲଗ୍: ଶୁଭ: ବୁଧ, ଶୁକ୍ର । ମାରକ: ମଙ୍ଗଳ, ଗୁରୁ ।
- ତୁଳା ଲଗ୍: ପରମ ଯୋଗକାରକ: ଶନି (୪ର୍ଥ ଓ ୫ମେଶ) । ଶୁଭ: ବୁଧ, ଶୁକ୍ର । ମାରକ: ଗୁରୁ, ମଙ୍ଗଳ ।
- ବିଛା ଲଗ୍: ପରମ ଯୋଗକାରକ: ଗୁରୁ ଓ ଚନ୍ଦ୍ର । ଶୁଭ: ସୂର୍ଯ୍ୟ, ମଙ୍ଗଳ । ମାରକ: ଶୁକ୍ର, ବୁଧ ।
- ଧନୁ ଲଗ୍: ଶୁଭ: ଗୁରୁ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ମଙ୍ଗଳ । ମାରକ: ଶୁକ୍ର (ପରମ ଶତ୍ରୁ) ।
- ମକର ଲଗ୍: ପରମ ଯୋଗକାରକ: ଶୁକ୍ର (୫ମ ଓ ୧୦ମେଶ) । ଶୁଭ: ବୁଧ, ଶନି । ମାରକ: ମଙ୍ଗଳ, ଗୁରୁ ।
- କୁମ୍ଭ ଲଗ୍: ପରମ ଯୋଗକାରକ: ଶୁକ୍ର (୪ର୍ଥ ଓ ୯ମେଶ) । ଶୁଭ: ଶନି, ବୁଧ । ମାରକ: ଗୁରୁ, ମଙ୍ଗଳ ।
- ମୀନ ଲଗ୍: ଶୁଭ: ଗୁରୁ, ଚନ୍ଦ୍ର, ମଙ୍ଗଳ । ମାରକ: ଶୁକ୍ର, ବୁଧ, ଶନି ।

୨୭ ନକ୍ଷତ୍ର ଓ ୧୦୮ ପାଦ ମହାକୋଷ

୨୭ ନକ୍ଷତ୍ର ଓ ୧୦୮ ପାଦ ମହାକୋଷ ବିଷୟରେ ବିଶଦ ପାଠ, ଗଣନା, ପ୍ରୟୋଗ ଓ ଅଧ୍ୟୟନ-ସାମଗ୍ରୀ।

♦ ୨୭ ନକ୍ଷତ୍ରର ବିଷୟ ଓ କାରକ

ପାଠ ଉପ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

୩୭୦ ଡିଗ୍ରୀ ରାଶିଚକ୍ରକୁ ୨୭ଟି ନକ୍ଷତ୍ରରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି ।

- ପ୍ରତ୍ୟେକ ନକ୍ଷତ୍ରର ମାନ = $୧୩^{\circ} ୨୦'$ (୮୦୦ କଳା) ।- ପ୍ରତ୍ୟେକ ନକ୍ଷତ୍ର ୪ଟି ପାଦରେ ବିଭକ୍ତ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ପାଦ = $୩^{\circ} ୨୦'$ (୨୦୦ କଳା) ।

- ୯ଟି ପାଦ ମିଶି ଗୋଟିଏ ରାଶି (୩୦ ଡିଗ୍ରୀ) ଗଠନ କରନ୍ତି ।

- ସମଗ୍ର ରାଶିଚକ୍ରରେ $୨୭ \times ୪ = ୧୦୮$ ପାଦ ରହିଛି, ଯାହା ନବୀନ କୁଣ୍ଡଳୀ ସହିତ ସିଧାସଳଖ ସଂଯୁକ୍ତ ।

ହାତୀର ଭାବ, କେନ୍ଦ୍ର-ତ୍ରିକୋଣ, ଭାବତ୍ ଭାବନ୍ ଓ ଅର୍ଗଳା

ହାତୀର ଭାବ, କେନ୍ଦ୍ର-ତ୍ରିକୋଣ, ଭାବତ୍ ଭାବନ୍ ଓ ଅର୍ଗଳା ବିଷୟର ବିଶ୍ଳେଷଣ ପାଠ, ଗଣନା, ପ୍ରୟୋଗ ଓ ଅଧ୍ୟୟନ-ସାମଗ୍ରୀ

◆ ଲକ୍ଷ ଓ ହିତାୟ ଭାବ

ପଢ଼ାବଳୀ 1.10

लग्नं होरा कल्यदेहोदयाख्यं रूपं शीर्षं वर्तमानं च जन्म ।
वित्तं विद्या स्वात्नपानातिभुक्तिं दक्षाक्ष्यास्यं पत्रिका वाक्कुटुम्बम् ॥

ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବାର୍ଥ: ଏଠାରେ ଭାବକାରକର ଆରମ୍ଭ: ଲକ୍ଷ ଦେହ ଓ ଜନ୍ମ, ହିତାୟ ଧନ, ବିଦ୍ୟା, ଆହାର, ମୁଖ, ବାଣୀ ଓ କୁଟୁମ୍ବକୁ ସୂଚାଏ।

ପାଠ ଉପ: [PD] ପଢ଼ାବଳୀ

◆ ଭାବ ବର୍ଗୀକରଣ

ପାଠ ଉପ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

୧. କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାନ: ବିଷ୍ଣୁ ସ୍ଥାନ । କୁଣ୍ଡଳୀର ଚାରୋଟି ମୁଖ୍ୟ ସ୍ଥାନ । ଏଥିରେ ବସିଥିବା ଗ୍ରହ ସର୍ବାଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହୁଅନ୍ତି ।
୨. ତ୍ରିକୋଣ ସ୍ଥାନ: ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସ୍ଥାନ । ପରମ ଶୁଭ ଭାବ । ପୂର୍ବପୁଣ୍ୟ, ଭାଗ୍ୟ, ଧର୍ମ ଓ ସଫଳତା କାରକ ।
୩. ଉପତଳ ଭାବ: ବୃଦ୍ଧି କାରକ ଭାବ । ସମୟ ସହିତ ଉନ୍ନତି ପ୍ରଦାନ କରେ । ପାପଗ୍ରହ (ଶନି, ରାହୁ, ମଙ୍ଗଳ) ଏହି ସ୍ଥାନରେ ଅବସ୍ଥିତ ହେଲେ ତାହା ନଷ୍ଟକାରୀ ହୁଏ ।
୪. ତ୍ରିକ ବା ଦୁଃସ୍ଥାନ: ରୋଗ, ଉଦ୍‌ବେଗ, ଶତ୍ରୁ, ସଙ୍କଟ, ଆତ୍ମ ଓ ବ୍ୟୟର ସ୍ଥାନ ।
୫. ମାରକ ସ୍ଥାନ: ମୃତ୍ୟୁ ଓ ଦୁଃସ୍ଥାନ (ଆତ୍ମ ସ୍ଥାନ)ର ବ୍ୟୟ ସ୍ଥାନ ହୋଇଥିବାରୁ ଏମାନେ ମାରକ ପଳ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ।

◆ ଭାବତ୍ ଭାବନ୍ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ

ପାଠ ଉପ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ମହର୍ଷି ପରାଶରଙ୍କ ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁପ୍ତ ସୂତ୍ର: 'ଯେତେକି ନମ୍ବର ଭାବ, ସେହି ଭାବରୁ ସେତେକି ନମ୍ବର ଘର ମଧ୍ୟ ସମାନ ପଳ ପ୍ରଦାନ କରେ' ।

- ୩ୟ ଭାବ ହେଉଛି ୮ମରୁ ୮ମ (ଆତ୍ମର ଆତ୍ମ) ।
- ୯ମ ଭାବ ହେଉଛି ୫ମରୁ ୫ମ (ବୃଦ୍ଧିର ଉଚ୍ଚତମ ରୂପ - ଭାଗ୍ୟ ଓ ଧର୍ମ) ।
- ୫ମ ଭାବ ହେଉଛି ୯ମରୁ ୯ମ (ପିତାଙ୍କ ଭାଗ୍ୟ - ସଫଳତା) ।
- ୧୦ମ ଭାବ ହେଉଛି ୨ମରୁ ୪ର୍ଥ (ପତ୍ନୀଙ୍କ ସୁଖ) ଏବଂ ୪ର୍ଥରୁ ୬ମ (ମାତାଙ୍କ ସାଥୀ - ପିତା) ।
- ୧୧ମ ଭାବ ହେଉଛି ୬ମରୁ ୬ମ (ରୋଗର ରୋଗ ବା ଶତ୍ରୁ ନାଶକ) ।

◆ ଅର୍ଗଳା ଓ ବିରୋଧାର୍ଗଳା

ପାଠ ଉପ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ଅର୍ଗଳା ଅର୍ଥାତ୍ ଅର୍ଗଳ ବା ତାଳା । କୌଣସି ଭାବର ପଳ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ କି ନାହିଁ ତାହା ଅର୍ଗଳା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରେ:

- ମୁଖ୍ୟ ଅର୍ଗଳା: ଯେକୌଣସି ଭାବର ୨ୟ, ୪ର୍ଥ ଓ ୧୧ମ ଭାବରେ ଥିବା ଗ୍ରହ ଉକ୍ତ ଭାବ ଉପରେ ଶୁଭ ବା ଅଶୁଭ ଅର୍ଗଳା ପକାନ୍ତି ।
- ବିରୋଧାର୍ଗଳା:
- * ୨ୟର ଅର୍ଗଳାକୁ ୧୨ଶର ଗ୍ରହ ବାଧା ଦିଏ ।

* ଧର୍ମ ଅର୍ଗଳକୁ ୧୦ମର ଗ୍ରହ ବାଧା ଦିଏ ।

* ୧୧ଶର ଅର୍ଗଳକୁ ୩ୟର ଗ୍ରହ ବାଧା ଦିଏ ।

- ଯଦି ଅର୍ଗଳ ପ୍ରଦାନକାରୀ ଗ୍ରହ ଅଧିକ ବଳବାନ ହୁଏ, ତେବେ ତାହାର ପ୍ରଭାବ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୁଏ ।

୧୪୪ ଭାବେ ଫଳାଫଳ ମହାଗ୍ରନ୍ଥ

୧୪୪ ଭାବେ ଫଳାଫଳ ମହାଗ୍ରନ୍ଥ ବିଷୟର ବିଷୟ ପାଠ, ଗଣନା, ପ୍ରୟୋଗ ଓ ଅଧ୍ୟୟନ-ସାମାନ୍ୟ

◆ ୧୪୪ ଭାବେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ

ପାଠ ଉପ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

କୃଷ୍ଣାବଳୀ ବିଚାରରେ ଭାବ୍ୟୁପତି (ଭାବେ) ଅବସ୍ଥିତି ସର୍ବାଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ନିମ୍ନ ସାରଣୀରେ ସମସ୍ତ ୧୪୪ଟି ସ୍ଥିତିର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ବିବେଚନା ଦିଆଯାଇଛି ।

୧୦୮ ଗ୍ରହ-ଭାବ ଶିଳ୍ପ ଫଳାଫଳ (ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଠାରୁ କେତୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ)

୧୦୮ ଗ୍ରହ-ଭାବ ଶିଳ୍ପ ଫଳାଫଳ (ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଠାରୁ କେତୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ) ବିଷୟରେ ବିଶ୍ୱାସୀ ପାଠ, ଗଣନା, ପ୍ରୟୋଗ ଓ ଅଧ୍ୟୟନ-ସାମଗ୍ରୀ।

◆ ନବଗ୍ରହଙ୍କ ଭାବ ଶିଳ୍ପ ବିବରଣ ସୂତ୍ର

ପାଠ ଉପ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ଗ୍ରହ ନିଜର କାରକତା, ଶକ୍ତି-ମିତ୍ର ରାଶି ଶିଳ୍ପ, ଏବଂ ଭାବର ସ୍ୱରୂପ ଅନୁସାରେ ଫଳାଫଳ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି । ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଠାରୁ କେତୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତ ୧୦୮ ଶିଳ୍ପ ନିମ୍ନରେ ବିଶ୍ୱାସୀ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ।

ଗ୍ରହ ଦୃଷ୍ଟି, ସମ୍ବନ୍ଧ ଓ ଉପକରଣ ବିବରଣ

ଗ୍ରହ ଦୃଷ୍ଟି, ସମ୍ବନ୍ଧ ଓ ଉପକରଣ ବିବରଣ ବିଷୟରେ ବିଶଦ ପାଠ, ଗଣନା, ପ୍ରୟୋଗ ଓ ଅଧ୍ୟୟନ-ସାମଗ୍ରୀ।

◆ ଗ୍ରହ ଦୃଷ୍ଟି ରହସ୍ୟ

ପାଠ ଉପକରଣ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ସମସ୍ତ ଗ୍ରହ ନିଜ ଗ୍ରହଣ ସମୟରେ ପୃଷ୍ଠ ଦୃଷ୍ଟି (୧୦୦%)ରେ ଦେଖାଯାଏ ।

ମାତ୍ର କେତେକ ଗ୍ରହଣର ବିଶେଷ ଦୃଷ୍ଟି ରହିଛି:

- ମଙ୍ଗଳ: ୪ର୍ଥ ଓ ୮ମ ଭାବକୁ ପୃଷ୍ଠ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖାଯାଏ ।
- ବୃହସ୍ପତି: ୪ମ ଓ ୯ମ ଭାବକୁ ପୃଷ୍ଠ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖାଯାଏ (ଅମୃତ ଦୃଷ୍ଟି) ।
- ଶନି: ୩ୟ ଓ ୧୦ମ ଭାବକୁ ପୃଷ୍ଠ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖାଯାଏ ।
- ରାହୁ ଓ କେତୁ: ୪ମ ଓ ୯ମ ଭାବକୁ ଦେଖାଯାଏ (ଗୁରୁତ୍ବ ପରି) ।

◆ ଗ୍ରହମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ୪ ପ୍ରକାର ସମ୍ବନ୍ଧ

ପାଠ ଉପକରଣ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

- କ୍ଷେତ୍ର ପରିବର୍ତ୍ତନ: ଯଦି ଗ୍ରହ 'କ' ଗ୍ରହ 'ଖ'ର ଘରେ ବସେ ଏବଂ ଗ୍ରହ 'ଖ' ଗ୍ରହ 'କ'ର ଘରେ ବସେ (ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସମ୍ବନ୍ଧ) ।
- ଯୁଗ୍ମ: ଦୁଇଟି ଗ୍ରହ ଗୋଟିଏ ରାଶିରେ ଏକତ୍ର ଅବସ୍ଥାନ କରିବା ।
- ପରସ୍ପର ପୃଷ୍ଠ ଦୃଷ୍ଟି: ଦୁଇଟି ଗ୍ରହ ସମସ୍ତଙ୍କ (୧ମ ଓ ୭ମ) ହୋଇ ପରସ୍ପରକୁ ଦେଖିବେ ।
- ଏକତ୍ରତା ଦୃଷ୍ଟି: ଗୋଟିଏ ଗ୍ରହ ଅନ୍ୟ ଗ୍ରହ ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି ପକାଇବେ ।

◆ ଉପକରଣ ବିବରଣ

ପାଠ ଉପକରଣ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ଉପକରଣ ହେଉଛି ଗ୍ରହର ବାସ୍ତବ ଆକାରର ଶକ୍ତି ମାପିବାର ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତି:

- ସ୍ଥାନ ବଳ: ଉଚ୍ଚ, ମୂଳଭୂମି, ସ୍ୱରୂପ, ବର୍ଗ କୁଣ୍ଡଳ ଓ ଉଚ୍ଚ-ସ୍ୱରୂପ ରାଶିରେ ସ୍ଥିତି ଯୋଗୁଁ ପ୍ରାପ୍ତ ବଳ ।
- ଦିଗ ବଳ:
 - ଲଗ୍ନ (ପୂର୍ବ): ବୃହସ୍ପତି ଓ ବୁଧ ଦିଗବଳୀ ।
 - ୪ର୍ଥ (ଉତ୍ତର): ଶନି ଓ ଶୁକ୍ର ଦିଗବଳୀ ।
 - ୭ମ (ପଶ୍ଚିମ): ଶନି ଦିଗବଳୀ ।
 - ୧୦ମ (ଦକ୍ଷିଣ): ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓ ମଙ୍ଗଳ ଦିଗବଳୀ ।
- କାଳ ବଳ: ଦିବାରାତ୍ରି ବଳ, ପକ୍ଷ ବଳ (ଶୁକ୍ର ପକ୍ଷରେ ଶୁଭଗ୍ରହ, କୃଷ୍ଣରେ ପାପଗ୍ରହ ବଳବାନ), ବର୍ଷ, ମାସ, ଦିନ ଓ ହୋରା ବଳ ।
- ଚେଷ୍ଟା ବଳ: ଗ୍ରହ ବଳୀ ହେଲେ ସର୍ବାଧିକ ୬୦ ବିରୁଦ୍ଧ ଚେଷ୍ଟା ବଳ ଲାଭ କରେ ।
- ନୈସର୍ଗିକ ବଳ:
 - ସୂର୍ଯ୍ୟ (୬୦) > ଶନି (୪୯.୪) > ଶୁକ୍ର (୪୭.୯) > ବୁଧ (୩୪.୩) > ଶୁକ୍ର (୨୪.୭) > ମଙ୍ଗଳ (୧୭.୧) > ଶନି (୮.୭) ।
- ଦୃଢ଼ ବଳ: ଶୁଭଗ୍ରହଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଯୋଗୁଁ ଧନାତ୍ମକ ବଳ ଓ ପାପଗ୍ରହଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଯୋଗୁଁ ଋଣାତ୍ମକ ପ୍ରଭାବ ।

ଫୋଟୋଗ୍ରାଫିକ୍ କୁଶଳତା ରହସ୍ୟ

ଫୋଟୋଗ୍ରାଫିକ୍ କୁଶଳତା ରହସ୍ୟ ବିଷୟରେ ବିଶଦ ପାଠ, ଗଣନା, ପ୍ରୟୋଗ ଓ ଅଭ୍ୟାସ-ସାମଗ୍ରୀ

◆ ୧୬ଟି ବର୍ଗ କୁଶଳତା ପ୍ରୟୋଗ ଓ ବିଚାରଣା ବିଷୟ

ବର୍ଗ	ବିଭାଜନ	ପ୍ରମୁଖ ବିଷୟ	ବଳ ଓ ମହତ୍ତ୍ୱ
୧-୧ (ରାଶି)	୧ (୩୦°)	ସାଧାରଣ ଶରୀର, ସ୍ୱାଭାବ ଓ ଜୀବନର ସ୍ଥଳ ରୂପରେଖ	ମୂଳ କୁଶଳତା
2 (ହୋରା)	୨ (୧୫°)	ସମ୍ପର୍କ, ଧନ ସମ୍ପର୍କ ଓ ଆର୍ଥିକ ସମ୍ପର୍କ (ସୂର୍ଯ୍ୟ/ଚନ୍ଦ୍ର)	ଧନ ବିଚାର
3 (ଦ୍ରବ୍ୟ)	୩ (୧୦°)	ଭାଗ୍ୟ, ସାହସ, ୨୨ ଟ୍ରାୟ (ଖରେଷ୍ଟ) ଦ୍ୱାରା ଆୟୁ	ଭାଗ୍ୟ ଓ ଆୟୁ
4 (ଚନ୍ଦ୍ରାଂଶୁ)	୪ (୭୫°)	ସ୍ୱାଭାବ ସମ୍ପର୍କ, ଭାଗ୍ୟ, ଗୃହ ଓ ଜମି ସୁଖ	ଜମି ସୁଖ
7 (ସପ୍ତମ)	୭ (୪୫°)	ସମ୍ପର୍କ ସୁଖ, ବଂଶ ବୃଦ୍ଧି ଓ ନାତି-ନାତୁଣୀ	ସମ୍ପର୍କ ସୁଖ
୧୦ (ନବମ)	୯ (୩୦°)	ପରମ ଧର୍ମ, ବିବାହ, ପଢ଼ାବୁଦ୍ଧି ଓ ଗୃହର ବାସ୍ତବ ଶକ୍ତି	ପରମ ଆବଶ୍ୟକ
୧୧ (ଦଶମ)	୧୦ (୩୦°)	କର୍ମକ୍ଷେତ୍ର, ସମ୍ପର୍କର ଚାକିରି, ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ରାଜସାମ୍ରାଜ୍ୟ	କର୍ମ ବିଚାର
୧୨ (ଓକ୍ଟୋ)	୧୨ (୨୫°)	ମାତା-ପିତାଙ୍କ ସୁଖ ଓ ପୁରୁଷଙ୍କ ପିତୃତ୍ୱ	ପିତୃ ବିଚାର
୧୬ (ସୋଲ୍)	୧୬ (୧୫°)	ଯାନବାହନ ସୁଖ, ଦୁର୍ଘଟଣା ଓ ଆତ୍ମାବିଶ୍ୱାସ ଆନନ୍ଦ	ଯାନ ସୁଖ
20 (ବିଷାଂଶୁ)	୨୦ (୧୫°)	ଉପାସନା, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ସାଧନା ଓ ମନସ୍କାନ୍ତ	ସାଧନା ବିଚାର
24 (ଚନ୍ଦ୍ରବିଷାଂଶୁ)	୨୪ (୧୫°)	ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା, ବିଦ୍ୟା, ମେଧା ଶକ୍ତି ଓ ଗବେଷଣା	ବିଦ୍ୟା ବିଚାର
27 (ସପ୍ତବିଷାଂଶୁ)	୨୭ (୧୦°)	ଶାରୀରିକ ବଳ, ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧକ କ୍ଷମତା ଓ ଦୂରଦର୍ଶିତା	ଦେହ ବଳ
30 (ତ୍ରିଷାଂଶୁ)	୩୦ (୧୦°)	ଅଭିଷେକ, ଦୁର୍ଘଟଣା, ଚରିତ୍ର ଓ ଗୁପ୍ତ ପାପର ଫଳ	ପାପ-ପୁଣ୍ୟ
40 (ଓକ୍ଟୋବିଷାଂଶୁ)	୪୦ (୪୫°)	ମାତୃତ୍ୱର ଶୁଭାଶୁଭ ଓ ଶୁଭ ଘଟଣାବଳୀ	ଶୁଭାଶୁଭ
45 (ଅକ୍ଷବିଷାଂଶୁ)	୪୫ (୪୦°)	ସମସ୍ତ ସାଧାରଣ ଶୁଭାଶୁଭ ଫଳର ସୂକ୍ଷ୍ମ ବିଶ୍ଳେଷଣ	ଚରିତ୍ର ସୂକ୍ଷ୍ମ
୧୬-୨୦ (ସମ୍ପର୍କ)	୨୦ (୩୦°)	ପୂର୍ବକର୍ମର ସଞ୍ଚିତ କର୍ମ ! ପରାକ୍ଷରଙ୍କ ମତରେ ୧-୧ ଠାରୁ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ	କର୍ମର ମୂଳ ରହସ୍ୟ

ପାଠ ଉପରେ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

◆ ବର୍ଗୋତ୍ତମ ଗ୍ରହ

ପାଠ ଉପରେ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ଯଦି କୌଣସି ଗ୍ରହ ଲଗ୍ନ କୁଶଳତା ଏବଂ ନବମ କୁଶଳତା ଉଭୟରେ ଏକା ରାଶିରେ ଅବସ୍ଥାନ କରେ, ତେବେ ତାହାକୁ 'ବର୍ଗୋତ୍ତମ' କୁହାଯାଏ ।

- ବର୍ଗୋତ୍ତମ ଗ୍ରହ ସ୍ୱର୍ଗତୀ ଗ୍ରହ ସମ୍ପର୍କ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବଳବାନ ହୋଇ ଶୁଭ ଫଳ ପ୍ରଦାନ କରେ ।

- ଯଦି କୌଣସି ନୀଳ ଗ୍ରହ ବର୍ଗୋତ୍ତମ ହୁଏ, ତେବେ ତାହାର ନୀଳତା ଦୂର ହୋଇ ରାଜସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଫଳ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ।

ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଯୋଗ ମହାକୋଷ (ପଞ୍ଚ ମହାପୁରୁଷ, ରାଜଯୋଗ, ଧନଯୋଗ ଓ ଦୋଷ)

ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଯୋଗ ମହାକୋଷ (ପଞ୍ଚ ମହାପୁରୁଷ, ରାଜଯୋଗ, ଧନଯୋଗ ଓ ଦୋଷ) ବିଷୟର ବିସ୍ତୃତ ପାଠ, ଗଣନା, ପ୍ରୟୋଗ ଓ ଅଧ୍ୟୟନ-ସାମଗ୍ରୀ।

♦ ପଞ୍ଚ ମହାପୁରୁଷ ଯୋଗ

ଫଳସାଂଖ୍ୟା 6.1

ରୁଚକଭଦ୍ରକହଂସକମାଳବା: ସଂଶୟାତ୍ମା ଇତି ପଞ୍ଚ ଯୋଗୀନାମ ।
ସ୍ବଭବନୋଚ୍ଚଗତେଷୁ ଚତୁଷ୍ଟୟେ କ୍ଷିତିସୁତାଦିଷୁ ତାନ୍ କ୍ରମଶଃ ଶିଳ୍ପୟେତ୍ ॥

ଓଡ଼ିଆ ଭାବାର୍ଥ: ମଙ୍ଗଳରୁ ଶନି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତ ଗ୍ରହ ସ୍ବକ୍ଷେତ୍ର କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚରାଶିରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ହେଲେ କ୍ରମେ ରୁଚକ, ଭଦ୍ର, ହଂସ, କାଳବ୍ୟାସ ଓ ଶିଳ୍ପୀ ଯୋଗ କୁହାଯାଏ।

ପାଠ ଉପାଦାନ: [PD] ଫଳସାଂଖ୍ୟା

♦ ପଞ୍ଚ ମହାପୁରୁଷ ଯୋଗ

ପାଠ ଉପାଦାନ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ମଙ୍ଗଳ, ବୁଧ, ଗୁରୁ, ଶୁକ୍ର ଓ ଶନି କେନ୍ଦ୍ରରେ (୧, ୪, ୭, ୧୦) ନିଜ ରାଶି ବା ଉଚ୍ଚ ରାଶିରେ ରହିଲେ ପଞ୍ଚ ମହାପୁରୁଷ ଯୋଗ ଗଠିତ ହୁଏ:

- ରୁଚକ ଯୋଗ: ମେଷ, ବିଛା ବା ମକରରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ । ତେଜସ୍ବୀ, ସେନାଧ୍ୟକ୍ଷ, ରାଜନେତା, ଅପାର ସାହସୀ ।
- ଭଦ୍ର ଯୋଗ: ମିଥୁନ ବା କନ୍ୟାରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ । ମହାବିଦ୍ବାନ, ବାଗ୍ବୀ, ଗଣିତଜ୍ଞ, ଧାର୍ମିକ ।
- ହଂସ ଯୋଗ: କର୍କଟ, ଧନୁ ବା ମୀନରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ । ଧର୍ମାତ୍ମା, ସନ୍ଥ, ଶାସ୍ତ୍ରଜ୍ଞ, ରାଜପୁଞ୍ଜିତ ।
- କାଳବ୍ୟାସ ଯୋଗ: ବୃଷ, ତୁଳା ବା ମୀନରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ । ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ, ବିଳାସ, ଯାନବାହନ ପୁଷ୍ଟ, କଳାପ୍ରେମୀ ।
- ଶିଳ୍ପୀ ଯୋଗ: ତୁଳା, ମକର ବା କୁମ୍ଭରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ । ନ୍ୟାୟାଧୀଶ, ଜନନେତା, କୋଟିପତି, ଦୀର୍ଘାୟୁ ।

♦ ବିପରୀତ ରାଜଯୋଗ ଓ ନୀଳଭଙ୍ଗ ରାଜଯୋଗ

ପାଠ ଉପାଦାନ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

୧. ବିପରୀତ ରାଜଯୋଗ:

- ହଂସ ଯୋଗ: ୧୨ଶେଷ ୧୨, ୮ମ ବା ୧୨ଶେଷ ୧୨ରେ ଥିଲେ - ଶତ୍ରୁହତା, ଉଚ୍ଚ ସ୍ବାଧୀନତା ।
- ଭଦ୍ର ଯୋଗ: ୮ମେଷ ୧୨, ୮ମ ବା ୧୨ଶେଷ ୧୨ରେ ଥିଲେ - ଦୀର୍ଘାୟୁ, ନିର୍ଭୟ, ଆକର୍ଷକ ଧନଲାଭ ।
- କର୍କଟ ଯୋଗ: ୧୨ଶେଷ ୧୨, ୮ମ ବା ୧୨ଶେଷ ୧୨ରେ ଥିଲେ - ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ବିଚାରଧାରା, ପୁଷ୍ଟି, ଧନବାନ ।

୨. ନୀଳଭଙ୍ଗ ରାଜଯୋଗ:

ନୀଳ ଗ୍ରହ ନିମ୍ନ ୪ଟି ନିୟମରୁ ଯେକୌଣସି ଗୋଟିଏ ପୂରଣ କଲେ ରାଜଯୋଗକାରୀ ହୁଏ:

- ନୀଳ ରାଶିର ସ୍ବାମୀ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ରାଶିର ଉଚ୍ଚନାଥ ଲଗ୍ନ ବା ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଠାରୁ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଥାଆନ୍ତି ।
- ନୀଳ ଗ୍ରହ ନବୀଶ କୁଣ୍ଡଳୀରେ ଉଚ୍ଚ ହୋଇଥାଏ ।
- ନୀଳ ଗ୍ରହ ଉପରେ ଉଚ୍ଚ ଗ୍ରହର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟି ଥାଏ ।
- ନୀଳ ରାଶିପତି ଏବଂ ନୀଳ ଗ୍ରହ ପରସ୍ପର କେନ୍ଦ୍ରରେ ଥାଆନ୍ତି ।

ଅଷ୍ଟକବର୍ଗ ବିଭାଜନ, ଶୋଧନ ଓ ଗୋଟର ପ୍ରୟୋଗ

ଅଷ୍ଟକବର୍ଗ ବିଭାଜନ, ଶୋଧନ ଓ ଗୋଟର ପ୍ରୟୋଗ ବିଷୟର ବିଷୟ ପାଠ, ଗଣନା, ପ୍ରୟୋଗ ଓ ଅଧ୍ୟୟନ-ସୀମା।

◆ ଅଷ୍ଟକବର୍ଗର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ଫଳାଫଳ 23.1

गोचरग्रहवशान्मनुजानां यच्छुभाशुभफलान्युपलब्धे ।
अष्टवर्ग इति यो महदुक्तस्तत्प्रसाधनमिहाभिदधेऽहम् ॥

ଓଡ଼ିଆ ଭାବାର୍ଥ: ଗ୍ରହଗୋଚର ସହ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଶୁଭାଶୁଭ ସୂଚନା ବିଚାର ପାଇଁ ଅଷ୍ଟକବର୍ଗ ପଦ୍ଧତିର ପରିଚୟ ଦିଆଯାଇଛି।

ପାଠ ଉପର: [PD] ଫଳାଫଳ

◆ ଅଷ୍ଟକବର୍ଗର ମୂଳ ବିଭାଜନ

ପାଠ ଉପର: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ଏହି ଗ୍ରହ ଏବଂ ଲଗ୍ନ ମିଶ୍ରିତ ନିଜ ନିଜର ଶୁଭ ଶ୍ଳାଂଖ୍ୟାମାନଙ୍କରେ 'ବିନ୍ଦୁ' (ଶୁଭ ଅଙ୍କ) ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ।

- ସମୁଦାୟ ଅଷ୍ଟକବର୍ଗର ମୋଟ ବିନ୍ଦୁ ସଂଖ୍ୟା = ୩୩୭ ବିନ୍ଦୁ ।
- ଯଦି କୌଣସି ଘରେ ୨୮ ବିନ୍ଦୁ ଥାଏ, ତେବେ ତାହା ମଧ୍ୟମ ଫଳ ପ୍ରଦାନ କରେ ।
- ୩୦ ରୁ ଅଧିକ ବିନ୍ଦୁ ଥିବା ଘରେ ଯେକୌଣସି ଗ୍ରହ ଗୋଟର କଲେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୁଭ ଫଳ ମିଳେ ।
- ୨୫ ରୁ କମ୍ ବିନ୍ଦୁ ଥିବା ଘରେ ଉଚ୍ଚ ଗ୍ରହ ମଧ୍ୟ ଶୁଭ ଫଳ ଦେଇପାରେ ନାହିଁ ।

◆ ଶୋଧନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଓ ଶୋଧ ପଦ୍ଧତି

ପାଠ ଉପର: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ଅଷ୍ଟକବର୍ଗରେ ଦୁଇଟି ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଶୋଧନ କରାଯାଏ:

- ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଶୋଧନ: ମେଷ-ସିଂହ-ଧନୁ (ଅଗ୍ନି), ବୃଷ-କନ୍ୟା-ମକର (ପୃଥିବୀ), ମିଥୁନ-ତୁଳା-କୁମ୍ଭ (ବାୟୁ), କର୍କଟ-ବିଛା-ମୀନ (ଜଳ) ପରସ୍ପର ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ରାଶି ମଧ୍ୟରେ ନ୍ୟୁନତମ ବିନ୍ଦୁକୁ ବିଭାଜନ କରାଯାଏ ।
 - ଏକାଧିକ ଶୋଧନ: ଏକା ଗ୍ରହ ଦ୍ୱାରା ଶାସିତ ଦୁଇଟି ରାଶି (ଯଥା ମଙ୍ଗଳଙ୍କ ମେଷ-ବିଛା) ମଧ୍ୟରେ ଶୋଧନ କରାଯାଏ ।
- ଏହି ଶୋଧନ ପରେ 'ରାଶି ପିଣ୍ଡ' ଏବଂ 'ଗ୍ରହ ପିଣ୍ଡ' ଯୋଗ କରି 'ଶୋଧ ପିଣ୍ଡ' ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ବିବାହ, ସନ୍ତାନ ଓ ମୃତ୍ୟୁର ସଠିକ୍ ବର୍ଷ ଗଣନା କରାଯାଏ ।

ବିଶେଷତା ଦଶା ପଦ୍ଧତି ଓ ସମୟ ଗଣନା ମହାସୂତ୍ର

ବିଶେଷତା ଦଶା ପଦ୍ଧତି ଓ ସମୟ ଗଣନା ମହାସୂତ୍ର ବିଷୟରେ ବିଶ୍ୱାସୀ ପାଠ, ଗଣନା, ପ୍ରୟୋଗ ଓ ଅଧ୍ୟୟନ-ସାମଗ୍ରୀ

◆ ଦଶା-ଅବଶେଷ ଗଣନା

ପଦ୍ଧତି 19.3

तृक्षस्य गम्या घटिका दशाब्दनिम्ना नताप्ता स्वदशाब्दसंख्या ।
रूपैर्नगैः संगुणयेन्नतेन हतास्तु मासा दिवसाः क्रमेण ॥

ଓଡ଼ିଆ ଭାବାର୍ଥ: ଉପରୋକ୍ତ ଅବଶେଷ ଅଂଶ ଅନୁସାରେ ଦଶାବର୍ଷ, ପରେ ମାସ ଓ ଦିନ ଗଣନା କରିବାର ସୂତ୍ର ଏଠାରେ ଦିଆଯାଇଛି।

ପାଠ ଉପ: [PD] ପଦ୍ଧତି

◆ ୧୨୦ ବର୍ଷ ବିଶେଷତା ଦଶା ତତ୍ତ୍ୱ

ଦଶାବର୍ଷ	ଦଶା ବର୍ଷ	ନିମ୍ନ ସମୟ	କାରକ ପଦ
କେତୁ	୭ ବର୍ଷ	ଅଶ୍ୱିନୀ, ମୃଗଶିରା, ମୃଗଶିରା	ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତା, ବୈରାଗ୍ୟ, ଅଭିଭାବ, ଗୁପ୍ତଜ୍ଞାନ
ଶୁକ୍ର	୨୦ ବର୍ଷ	ଭରଣୀ, ପୂର୍ବାଫାଲ୍ଗୁନୀ, ପୂର୍ବାଷାଢ଼ା	ବିବାହ, ବିବାହ, ସମ୍ପର୍କ, କଳା ଓ ସୃଷ୍ଟି
ସୂର୍ଯ୍ୟ	୬ ବର୍ଷ	ବୃଷିକା, ଭରଣୀ, ଭରଣୀ, ଭରଣୀ	ସରକାରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ପିତୃପୂଜା, ଭଜନ ପଦ୍ୟ
ଚନ୍ଦ୍ର	୧୦ ବର୍ଷ	ରୋହିଣୀ, ହସ୍ତା, ଶ୍ରବଣା	ମାନସିକ ଶାନ୍ତି, ଯାତ୍ରା, ମାତୃପୂଜା, ଧର୍ମକାର୍ଯ୍ୟ
ମଙ୍ଗଳ	୭ ବର୍ଷ	ମୃଗଶିରା, ଚିତ୍ରା, ଧନିଷ୍ଠା	ଭୂମି କ୍ରୟ, ସାହସ, ଜ୍ୟୋତିଷ, ଭ୍ରାତୃ ସମ୍ପର୍କ
ରାହୁ	୧୮ ବର୍ଷ	ଆର୍ଦ୍ରା, ସ୍ୱାତୀ, ଶ୍ରବଣା	ବିଦେଶ ଗମନ, ଆକର୍ଷକ ଉପାଦାନ-ପଦ୍ୟ, ରାଜନୀତି
କୃତ୍ତିକା	୧୬ ବର୍ଷ	ପୁନର୍ବସୁ, ବିଶାଖା, ପୂର୍ବାଫାଲ୍ଗୁନୀ	ସମ୍ପର୍କ, ଧର୍ମ, ଜ୍ଞାନ, ସମାଜରେ ପରମ ସମ୍ମାନ
ଶନି	୧୯ ବର୍ଷ	ପୁଷ୍ୟା, ଅନୁରାଧା, ଭରଣୀ, ଭରଣୀ	କଠୋର ପରିଶ୍ରମ, କର୍ମପଦ, ଆୟ, ନ୍ୟାୟ
ବୃଷ	୧୭ ବର୍ଷ	ଆଶ୍ୱିନୀ, ଜ୍ୟେଷ୍ଠା, ରେବତୀ	ବ୍ୟବସାୟ, ବିଦ୍ୟା, ଲେଖନ, ଧନ ଉପାର୍ଜନ

ପାଠ ଉପ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

◆ ଅବଶେଷ ଗଣନା ଗାଣିତିକ ସୂତ୍ର

ପାଠ ଉପ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

କୌଣସି ମହାଦଶାରେ ଅନ୍ୟ ଗ୍ରହର ଅବଶେଷ ସମୟ ଗଣନା କରିବାର ସୂତ୍ର:

$$$$$[ମାସ] = \{ \{ [ମହାଦଶା ବର୍ଷ] \} \setminus \{ [ଅବଶେଷ ବର୍ଷ] \} \setminus \{ ୧୦ \} \} $$$$$
$$$$$[ଦିନ] = \{ [ମାସ] \}$$

*ଉଦାହରଣ: ଶୁକ୍ର ମହାଦଶାରେ (୨୦ ବର୍ଷ) କୃତ୍ତିକା ଅବଶେଷ (୧୬ ବର୍ଷ):

$$$$$[୨୦ \setminus ୧୬] = ୪$$$$$
$$$$$[୪ \setminus ୩] = ୧$$$ ମାସ = ୧୬ ବର୍ଷ ମାସ = ୧୬ ବର୍ଷ ମାସ (୧୬ ବର୍ଷ) ।$$

ଗୋଟର ବିଚାର, ଶନିଙ୍କ ସାତ୍ତ୍ୱିକତା, ଦେହା ଓ ଗୁରୁ ଗୋଟର

ଗୋଟର ବିଚାର, ଶନିଙ୍କ ସାତ୍ତ୍ୱିକତା, ଦେହା ଓ ଗୁରୁ ଗୋଟର ବିଷୟରେ ବିଶଦ ପାଠ, ଗଣନା, ପ୍ରୟୋଗ ଓ ଅଧ୍ୟୟନ-ସାମାନ୍ୟ

◆ ଗୋଟରର ସମ୍ବନ୍ଧ

ପଞ୍ଚମୋକ୍ଷ 26.1

सर्वेषु लग्नेष्वपि सत्सु चन्द्रलग्नं प्रधानं खलु गोचरेषु ।
तस्मात्तद्विषयादपि वर्तमानं ग्रहेन्द्रचारैः कथयेत्फलानि ॥

ଉଦାହରଣ: ଏହି ଗୋଟରପଦ୍ଧତିରେ ଚନ୍ଦ୍ରରାଶିକୁ ପ୍ରଧାନ ସମ୍ବନ୍ଧ ଧରି ବର୍ତ୍ତମାନ ଗ୍ରହଗତି ବିଚାର କରାଯାଏ।

ପାଠ ଉପାଦାନ: [PD] ପଞ୍ଚମୋକ୍ଷ

◆ ଗୋଟରର ମୂଳ ନିୟମ ଓ ଶୁଭ ସ୍ଥାନ

ପାଠ ଉପାଦାନ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ବୈଦିକ ଜ୍ୟୋତିଷରେ ଗୋଟର ସର୍ବଦା ଜନ୍ମ ରାଶି (ଚନ୍ଦ୍ର ରାଶି) ଠାରୁ ବିଚାର କରାଯାଏ:

- ସୂର୍ଯ୍ୟ: ୩, ୬, ୧୦, ୧୨ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଶୁଭ ।
- ଚନ୍ଦ୍ର: ୧, ୩, ୬, ୯, ୧୦, ୧୨ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଶୁଭ ।
- ମଙ୍ଗଳ: ୩, ୬, ୧୨ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଶୁଭ (ଶତ୍ରୁ ନାଶକ) ।
- ବୁଧ: ୨, ୪, ୬, ୮, ୧୦, ୧୨ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଶୁଭ ।
- ଗୁରୁ: ୨, ୪, ୬, ୮, ୧୨ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ପରମ ଶୁଭ ।
- ଶୁକ୍ର: ୧, ୨, ୩, ୪, ୫, ୮, ୯, ୧୧, ୧୨ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଶୁଭ (୬, ୭, ୧୦ ବ୍ୟତୀତ ସବୁଠି ଉତ୍ତମ) ।
- ଶନି, ରାହୁ ଓ କେତୁ: ୩, ୬, ୧୨ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବଳବାନ ଓ ଶୁଭ ।

◆ ଶନିଙ୍କ ସାତ୍ତ୍ୱିକତା ଓ ଦେହା ବିଚାର

ପାଠ ଉପାଦାନ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ଜନ୍ମ ଚନ୍ଦ୍ର ଠାରୁ ଶନି ଯେତେବେଳେ ୧୨ ଶାସ୍ତ୍ର, ୧୮ ବର୍ଷ ୨ୟ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଭ୍ରମଣ କରନ୍ତି, ତାହାକୁ ସାତ୍ତ୍ୱିକତା (୭.୫ ବର୍ଷ) କୁହାଯାଏ:

- ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ (୧୨ ଶାସ୍ତ୍ର): ମାନସିକ ଅସ୍ଥିରତା, ଅସ୍ଥିରତା, ଦୂର ଯାତ୍ରା, ନିଦ୍ରାହୀନତା ।
- ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ (ଜନ୍ମ ରାଶି ଉପରେ): ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପରୀକ୍ଷା, ଶାରୀରିକ କଷ୍ଟ, କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ ତାପ, ମାନସିକ ଶୁଦ୍ଧିକରଣ ।
- ତୃତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ (୨ୟ ଶାସ୍ତ୍ର): କୁଟୁମ୍ବରେ ସନ୍ତାନ, ସଞ୍ଚିତ ଧନ ରକ୍ଷା, ଧୀରେ ଧୀରେ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ।
- ଦେହା (କଷ୍ଟ ଓ ଅଶୁଭ ଶନି): ଜନ୍ମ ଚନ୍ଦ୍ର ୪ର୍ଥ କିମ୍ବା ୮ମରେ ଶନି ଆସିଲେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବର୍ଷ ଲେଖାଏଁ କଠିନ ପରୀକ୍ଷା ନିଶ୍ଚିତ ।

ବିବାହ ମେଳକ, ୩୭ ଗୁଣ ବିଚାର ଓ କୁଳ ଦୋଷ ଖଣ୍ଡନ

ବିବାହ ମେଳକ, ୩୭ ଗୁଣ ବିଚାର ଓ କୁଳ ଦୋଷ ଖଣ୍ଡନ ବିଷୟର ବିସ୍ତୃତ ପାଠ, ଗଣନା, ପ୍ରୟୋଗ ଓ ଅଧ୍ୟୟନ-ସାମଗ୍ରୀ

◆ ୩୭ ଗୁଣ ମେଳକ ସାରଣୀ

କ୍ର. ସଂଖ୍ୟା	ମେଳକ ଗୁଣ	ମୂଖ୍ୟ ବିଚାର	ଆବଶ୍ୟକ ଦୋଷ
୧. ବର୍ଣ୍ଣ	୧ ଗୁଣ	ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ସାମଗ୍ରୀ	କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅସମର୍ଥତା
୨. ବଂଶ	୨ ଗୁଣ	ପାରମ୍ପରିକ ଆକର୍ଷଣ ଓ ପ୍ରଭାବ	ଅହଂକାର ଚକ୍ର
୩. ଚାନ୍ଦା	୩ ଗୁଣ	ଭାଗ୍ୟ, ଆତ୍ମ ଓ ଆରୋଗ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା	ଭାଗ୍ୟ ହାନି
୪. ଯୋନି	୪ ଗୁଣ	ଜୈବିକ, ଶାରୀରିକ ଓ ରଚିତ ସଜ୍ଜା (୧୪ ପ୍ରାଣୀ)	ଶାରୀରିକ ବିରକ୍ତି
୫. ଗ୍ରହ ମଣ୍ଡଳ	୫ ଗୁଣ	ମାନବିକ ଚିନ୍ତାଧାରା ଓ ମନୋବଳ	ମାନବିକ ମନୋବଳ
୬. ରାଶି	୬ ଗୁଣ	ସ୍ୱଭାବ ଓ ବ୍ୟବହାର (ଦେବ, ମନୁଷ୍ୟ, ରାକ୍ଷସ)	ଦୈନିକ କଳହ
୭. ଉଚ୍ଚତା	୭ ଗୁଣ	ପ୍ରେମ, ବଂଶ ବୃଦ୍ଧି ଓ ସୁଖ (୬-୮, ୯-୧୦, ୧୧-୧୨)	ଦୁଃଖ ଓ ବିଚ୍ଛେଦ
୮. ନାଡ଼ି	୮ ଗୁଣ	ଜେନେଟିକ୍ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ସନ୍ତାନ (ଆଦ୍ୟ, ମଧ୍ୟ, ଅନ୍ତ)	ସନ୍ତାନ କଷ୍ଟ (ନାଡ଼ି ଦୋଷ)

ପାଠ ଉପ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

◆ କୁଳ (ମାଙ୍ଗଳିକ) ଦୋଷ ଓ ୧୪ଟି ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଖଣ୍ଡନ

ପାଠ ଉପ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ଲକ୍ଷ୍ୟ, ଚନ୍ଦ୍ର କିମ୍ବା ଶୁକ୍ର ଠାରୁ ୧, ୨, ୪, ୬, ୮ କିମ୍ବା ୧୨ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମେଳକ ଥିଲେ ମାଙ୍ଗଳିକ ଦୋଷ ହୁଏ ।

ମାତ୍ର ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଏହାର ୧୪ଟି ମହାନ ଖଣ୍ଡନ ରହିଛି, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଦୋଷ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ:

- ମେଷ ରାଶିରେ ୧ମରେ, ବିଛାରେ ୪ର୍ଥରେ, ମକରରେ ୭ମରେ, କର୍କଟରେ ୮ମରେ, କିମ୍ବା ଧନୁରେ ୧୨ମରେ ମେଳକ ଥିଲେ ଦୋଷ ନାହିଁ ।
- ବୃହସ୍ପତିଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି କିମ୍ବା ବୃହସ୍ପତିଙ୍କ ସହ ଯୁକ୍ତି ଥିଲେ କୁଳ ଦୋଷ ଭଙ୍ଗ ହୁଏ ।
- ଉଭୟ ବର ଓ କନ୍ୟା ଉଭୟଙ୍କ କୁଣ୍ଡଳରେ ମାଙ୍ଗଳିକ ଦୋଷ ଥିଲେ ପରସ୍ପର ନିଷ୍ପ୍ରୟ ହୋଇଯାଏ ।
- ବର କିମ୍ବା କନ୍ୟାର ୨୮ ବର୍ଷ ବୟସ ପରେ ମାଙ୍ଗଳିକ ଦୋଷର ପ୍ରଭାବ ସ୍ୱତଃ ଶାନ୍ତ ହୋଇଯାଏ ।

ଚିକିତ୍ସା ଜ୍ୟୋତିଷ (ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ), ଆୟୁର୍ବୀଦ୍ୟ ଓ ପ୍ରଶ୍ନ ଶାସ୍ତ୍ର

ଚିକିତ୍ସା ଜ୍ୟୋତିଷ (ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ), ଆୟୁର୍ବୀଦ୍ୟ ଓ ପ୍ରଶ୍ନ ଶାସ୍ତ୍ର ବିଷୟର ବିଶ୍ୱାସୀ ପାଠ, ଗଣନା, ପ୍ରୟୋଗ ଓ ଅଧ୍ୟୟନ-ସାମଗ୍ରୀ।

◆ ଚିକିତ୍ସା ଜ୍ୟୋତିଷ ଓ ତ୍ରୁଟିବୋଧ ବିଚାର

ପାଠ ଉପରେ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ଆୟୁର୍ବେଦ ଓ ଜ୍ୟୋତିଷ ପରସ୍ପର ପରିପୂରକ:

- ବାତ ଦୋଷ: ଶନି, ରାହୁ, ବୁଧ । ସ୍ନାୟୁ ରୋଗ, ଆର୍ତ୍ରାଇଟିସ, ପକ୍ଷୀଘାତ, ଗ୍ୟାସ ।
- ପିତ୍ତ ଦୋଷ: ସୂର୍ଯ୍ୟ, ମଙ୍ଗଳ, କେତୁ । ଉତ୍ତାପ, ଅମ୍ଳପିତ୍ତ, ଚର୍ମରୋଗ, ଜ୍ୱର, ଯକୃତ ସମସ୍ୟା ।
- କଫ ଦୋଷ: ଚନ୍ଦ୍ର, ଶୁକ୍ର, ବୃହସ୍ପତି । ମଧୁମେହ, ଅଶ୍ମା, କାଶ, ମେଦବହୁଳତା, ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍‌ ସମସ୍ୟା ।

◆ ଆୟୁର୍ବୀଦ୍ୟ ବିଚାର

ପାଠ ଉପରେ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ଆୟୁର୍ବୀଦ୍ୟ ଓ ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଇଛି:

- ଅକ୍ଷୟ: ୦ ରୁ ୩୨ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।
 - ମଧ୍ୟାୟୁ: ୩୩ ରୁ ୬୭ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।
 - ବୃଦ୍ଧାୟୁ: ୬୮ ରୁ ୧୦୦+ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।
- ଲବ୍ଧ ଓ ୮ ମେଶ ଉଭୟ ଚର ରାଶିରେ ଥିଲେ ବୃଦ୍ଧାୟୁ, ଛିନ୍ନରେ ଥିଲେ ମଧ୍ୟାୟୁ, ବିଷଭାବରେ ଥିଲେ ଅକ୍ଷୟ ହୁଏ ।

ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ପ୍ରତିକାର, ସାହିତ୍ୟ ସାଧନା ଓ ରତ୍ନ-ଉଦ୍ଧାରଣ ନିରାକରଣ

ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ପ୍ରତିକାର, ସାହିତ୍ୟ ସାଧନା ଓ ରତ୍ନ-ଉଦ୍ଧାରଣ ନିରାକରଣ ବିଷୟର ବିଷୟ ପାଠ, ଗଣନା, ପ୍ରୟୋଗ ଓ ଅଧ୍ୟୟନ-ସୀମା।

◆ ରତ୍ନ ପଥର ଉଦ୍ଧାରଣ ବିଷୟରେ ମହାରାଜଙ୍କ ଚେତାବନୀ

ପାଠ ଉପର: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ପଞ୍ଚିତ ଶ୍ରୀ ଗୁରୁ ମହାରାଜଙ୍କ କଠୋର ଆଦେଶ:

- ରତ୍ନପଥର କୌଣସି ଯାଦୁକରୀ ପଥର ନୁହେଁ ଯାହା କର୍ମ ନକରି ଭାଗ୍ୟ ବଦଳାଇ ଦେବ ।
- କେବଳ ଲବ୍ଧ, ପଞ୍ଚମେଶ ବା ନବମେଶ (ଯୋଗକାରକ)ଙ୍କ ରତ୍ନ ଧାରଣ କରାଯାଇପାରେ ।
- ମାରକ କିମ୍ବା ୬, ୮, ୧୨ ଶ ଭାବର ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ରତ୍ନ ପିନ୍ଧିଲେ ବିପଦ ବୃଦ୍ଧି ପାଏ !
- ମନ୍ତ୍ର ଜପ, ଗାୟତ୍ରୀ ସାଧନା, ଗୋ-ସେବା ଏବଂ ଗରିବଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ହିଁ ଶ୍ରେଷ୍ଠତମ ପ୍ରତିକାର ।

◆ ନବଗ୍ରହଙ୍କ ବୈଦିକ ମନ୍ତ୍ର ଓ ସାହିତ୍ୟ ଦାନ

ପାଠ ଉପର: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ସୂର୍ଯ୍ୟ: ଆଦିତ୍ୟ ହୃଦୟ ଶ୍ଳୋକ ପାଠ, ଗହମ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରା ଦାନ ।

ଚନ୍ଦ୍ର: 'ଓଁ ନମଃ ଶିବାୟ' ଜପ, କ୍ଷୀର, ଚାଉଳ ଓ ଶଙ୍ଖ ଦାନ ।

ମଙ୍ଗଳ: ହନୁମାନ ଚାଳିଶା ପାଠ, ମସୂର ଡାଲି ଓ ରକ୍ତଚନ୍ଦନ ଦାନ ।

ବୁଧ: ବିଷ୍ଣୁ ସହସ୍ରନାମ ପାଠ, ମୁଗ ଡାଲି ଓ ସବୁଜ ବସ୍ତ୍ର ଦାନ ।

ବୃହସ୍ପତି: ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭଗବଦ୍ ଗୀତା ଅଧ୍ୟାୟ, ହଳଦୀ, ବୁଟ ଡାଲି ଓ ଧାର୍ମିକ ପୁସ୍ତକ ଦାନ ।

ଶୁକ୍ର: ଶ୍ରୀ ସୂକ୍ତ ପାଠ, ଘିଅ, ଚିନି ଓ କର୍ପୂର ଦାନ ।

ଶନି: ମହାମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ ମନ୍ତ୍ର ଜପ, ରାଶି ଚେଲ, କଳା ରାଶି ଓ କମ୍ବଳ ଦାନ ।

ରାହୁ: ଦୁର୍ଗା ସପ୍ତଶତୀ ପାଠ, ବିଡ଼ାଳ/କୁକୁରଙ୍କୁ ରୁଚି ଖୁଆଇବା ।

କେତୁ: ଗଣେଶ ଅଥର୍ବଶିଷ୍ଟ ପାଠ, ପକ୍ଷୀଙ୍କୁ ଶସ୍ୟ ଦାନ ।

କୁଷ୍ଠଳୀ ବିଚାରର ୧୨ ସୋପାନୀୟ ମାଷ୍ଟର ପଦ୍ଧତି

କୁଷ୍ଠଳୀ ବିଚାରର ୧୨ ସୋପାନୀୟ ମାଷ୍ଟର ପଦ୍ଧତି ବିଷୟରେ ବିଶ୍ଳେଷଣ ପାଠ, ଗଣନା, ପ୍ରୟୋଗ ଓ ଅଧ୍ୟୟନ-ସାମଗ୍ରୀ।

◆ କୁଷ୍ଠଳୀ ପରୀକ୍ଷାର ୧୨ଟି ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ସୋପାନ

ପାଠ ଉପ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

- ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଲକ୍ଷଣ ପରୀକ୍ଷା: ଶରୀର ବଳ, ଆୟୁ ଓ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସର ମାପ ।
- ଚନ୍ଦ୍ର ଓ କରୁ ରାଶି ପରୀକ୍ଷା: ମନର ସ୍ଥିତି, ପକ୍ଷ ବଳ ଓ ଗତିକେଶରୀ/କେମିଟିର ଯୋଗ ।
- ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓ ଆତ୍ମକାରକ ପରୀକ୍ଷା: ଆତ୍ମା, ପିତା, ପ୍ରଶାସନିକ ସଫଳତା ।
- ୪-୧ ଓ ଭାବ ଚଳିତ ତୁଳନା: ଗ୍ରହ ପ୍ରକୃତରେ କେଉଁ ଭାବରେ ବସିଛନ୍ତି ତାହା ଯାଞ୍ଚ କରିବା ।
- କେନ୍ଦ୍ର ଓ ତ୍ରିକୋଣ ଯୋଗ ପରୀକ୍ଷା: କୁଷ୍ଠଳୀରେ ରାଜଯୋଗ ଓ ଧନଯୋଗର ଅବସ୍ଥିତି ।
୬. ଗ୍ରହ (୨, ୮, ୧୨) ଓ ମାରକ ଛାନ: ରୋଗ, ରଣ, ଶତ୍ରୁ ଓ ସଙ୍କଟର ସମ୍ଭାବନା ।
୭. ନବୀନ କୁଷ୍ଠଳୀ ସଂଯୋଗ: ବର୍ତ୍ତମାନ ଗ୍ରହ, ପୁଷ୍କର ନବୀନ ଓ ଦୀର୍ଘତା ସୂଚକ ।
୮. ଦଶମାଂଶ ଓ ସପ୍ତାଂଶ: କର୍ମକ୍ଷେତ୍ର ଓ ସଫଳତା ସୂଚକ ସୂଚକ ରହସ୍ୟ ।
୯. ଶତ୍ରୁବଳ ସମ୍ବଳନ: କେଉଁ ଗ୍ରହ ପାଖରେ ବାସ୍ତବ ଶକ୍ତି ରହିଛି ।
୧୦. ବିଶେଷତା ମହାଦଶା ଓ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧଶା: ସାମ୍ପ୍ରତିକ ସମୟର ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଭାବକାରୀ ଗ୍ରହ ।
୧୧. ଅଷ୍ଟକବର୍ଗ ସହିତ ଗୋଟିଏ ସମୟ: ଶନି ଓ ଗୁରୁଙ୍କ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ଚଳନର ଫଳ ।
୧୨. ସାମ୍ପ୍ରତିକ ଉପଚାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ: ନିଷ୍ପାଦ ପ୍ରାର୍ଥନା, ମନ୍ତ୍ର ଓ ଦାନର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ।

ଜ୍ୟୋତିଷ ପାରିଭାଷିକ ଶବ୍ଦକୋଷ

ଜ୍ୟୋତିଷ ପାରିଭାଷିକ ଶବ୍ଦକୋଷ ବିଷୟର ବିଷୟ ପାଠ, ଗଣନା, ପ୍ରୟୋଗ ଓ ଅଧ୍ୟୟନ-ସାମଗ୍ରୀ

♦ ମୁଖ୍ୟ ପାରିଭାଷିକ ଶବ୍ଦାବଳୀ

ପାଠ ଭାଷା: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

୧. ଅକ୍ଷାଂଶ: ସାମାନ୍ୟ ଓ ନିରାକ୍ଷର ରାଶିତନ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ବ୍ୟବଧାନ (ପ୍ରାୟ ୨୪° ୧୩') ।
୨. ଅକ୍ଷାଂଶ: ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ଗ୍ରହ ନିଜର ଦୀପ୍ତି ଓ କାରକତ୍ୱ ହରାଇବା ।
୩. ଅକ୍ଷାଂଶ: ୮ଟି ଉତ୍ତର ଗ୍ରହମାନଙ୍କ ଶୁଭାଶୁଭ ବିନ୍ଦୁ ଗଣନା ପଦ୍ଧତି (ମୋଟ ୩୩୭ ବିନ୍ଦୁ) ।
୪. ଆପୋଜିନ: ଶାନ୍ତ, ଶୁଦ୍ଧ, ୯ମ ଏବଂ ୧୨ଶ ଭାବ ।
୫. ଉତ୍ତରାଂଶ: ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ଠାରୁ ଜଳ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିତିଥିବା ସମୟ (ଉଦି-ପଳରେ) ।
୬. କେନ୍ଦ୍ର: ୧ମ, ୪ର୍ଥ, ୭ମ ଓ ୧୦ମ ଭାବ (ବିଷୁବ ସ୍ଥାନ) ।
୭. ତ୍ରିକୋଣ: ୧ମ, ୫ମ ଓ ୯ମ ଭାବ (ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସ୍ଥାନ) ।
୮. ବିରାଟ: ବିରାଟ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରାୟ ଗ୍ରହବଳ (୧ମରେ ଗୁରୁ/ବୁଧ, ୪ର୍ଥରେ ଶୁକ୍ର/ଚନ୍ଦ୍ର, ୭ମରେ ଶନି, ୧୦ମରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ/ମଙ୍ଗଳ) ।
୯. ନବୀନ: ରାଶିର ୧/୯ମ ଅଂଶ (୩୦°), ଧର୍ମ ଓ ବିବାହର ପ୍ରମୁଖ ସୂଚକ ।
୧୦. ପଶ୍ଚାତ୍ତର: ୨ୟ, ୫ମ, ୮ମ ଓ ୧୧ଶ ଭାବ ।
୧୧. ବକ୍ରୀ: ପୃଥିବୀର ଆପେକ୍ଷିକ ଗତି ଯୋଗୁଁ ଗ୍ରହ ପଛକୁ ଗତି କରୁଥିବା ପ୍ରତୀତି ହେବା ।
୧୨. ବର୍ତ୍ତମାନ: ଗ୍ରହ ଡି-୧ ଏବଂ ଡି-୯ ରେ ସମାନ ରାଶିରେ ରହିବା ।
୧୩. ଭାବ ଚଳିତ: ଭାବ ମଧ୍ୟ ଓ ଭାବ ସନ୍ଧି ଆଧାରିତ କୁଣ୍ଡଳୀ ।
୧୪. ଭାବତ୍ ଭାବତ୍: ସମସ୍ତ ଭାବ ଠାରୁ ସେତିକି ନିମ୍ନ ଭାବର ଅନୁଶୀଳନ ।
୧୫. ମାରକ: ୨ୟ ଓ ୭ମ ଭାବ (ଆତ୍ମାର ବ୍ୟୟ ସ୍ଥାନ) ।
୧୬. ଯୋଗକାରକ: ଯେଉଁ ଗ୍ରହ ଏକା ସାଙ୍ଗରେ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ତ୍ରିକୋଣର ସ୍ଥାନୀୟ ହୁଏ ।
୧୭. ଶତ୍ରୁବଳ: ଗ୍ରହର ୬ ପ୍ରକାର ସାମଗ୍ରିକ ବଳ (ସ୍ଥାନ, ଦିଗ, କାଳ, ଚେଷ୍ଟା, ନୈସର୍ଗିକ, ଦୃଢ଼) ।
୧୮. ଶତ୍ରୁତ୍ୱ: ରାଶିର ୧/୬୦ ଅଂଶ (୩୦'), ପୂର୍ବଜନ୍ମର ସଞ୍ଚିତ କର୍ମର ପ୍ରତୀକ ।

ପଞ୍ଚାଙ୍ଗ: ପାଞ୍ଚ ଅଙ୍ଗ ଓ ଗଣନା

ବାର, ତିଥି, ନକ୍ଷତ୍ର, ଯୋଗ ଓ କରଣର ଗଣନା ସହ ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଦାହରଣ।

◆ ପଞ୍ଚାଙ୍ଗର ପାଞ୍ଚ ଅଙ୍ଗ

ପାଠ ଭାଗ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ପଞ୍ଚାଙ୍ଗର ପାଞ୍ଚ ଅଙ୍ଗ ହେଲା ବାର, ତିଥି, ନକ୍ଷତ୍ର, ଯୋଗ ଓ କରଣ। ବାର ଦିନକୁ ସୂଚାଏ; ପାରମ୍ପରିକ ଦିନ ସ୍ଥାନୀୟ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟରୁ ଗଣାଯାଇପାରେ। ତିଥି ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟରୁ ଚନ୍ଦ୍ରର କୋଣୀୟ ଦୂରତାର ପ୍ରତି ୧୨ ଅଂଶର ଏକ ବିଭାଗ। ନକ୍ଷତ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରର ନିରକ୍ଷର ଦ୍ରାଘିମା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ। ନିତ୍ୟଯୋଗ ପାଇଁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରର ନିରକ୍ଷର ଦ୍ରାଘିମା ଯୋଗ କରାଯାଏ। କରଣ ହେଉଛି ଅର୍ଧତିଥି, ଅର୍ଥାତ୍ ୬ ଅଂଶର ଅନ୍ତର।

ଏକାଦଶ କୋଣୀୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କ୍ଷର ଗଣିତ ବିଭାଗ। ଦୈନିକ ପଞ୍ଚାଙ୍ଗ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ସମୟ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଙ୍ଗର ସମାପ୍ତିକାଳ, ସ୍ଥାନ ଓ ସମୟମଣ୍ଡଳ ବରକାର। ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟବେଳେ ଥିବା ତିଥି ମଧ୍ୟାହ୍ନ ପୂର୍ବରୁ ସମାପ୍ତ ହୋଇପାରେ; ତେଣୁ ତିଥିକୁ ୨୪ ଘଣ୍ଟା ଦିନ ସହ ସମାନ କରିବାକୁ ହୁଏ।

◆ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗଣନା ଉଦାହରଣ

ପାଠ ଭାଗ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ଶିଷ୍ଟାଥୀ ଉଦାହରଣରେ ସୂର୍ଯ୍ୟର ନିରକ୍ଷର ଦ୍ରାଘିମା ୧୦୦ ଅଂଶ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରର ୧୪୭ ଅଂଶ ଧରନ୍ତୁ। ଚନ୍ଦ୍ର-ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅନ୍ତର ୪୭ ଅଂଶ। ୪୭ କୁ ୧୨ ଦ୍ଵାରା ଭାଗ କଲେ ତିନିଟି ପୂର୍ଣ୍ଣ ତିଥି ଅତିକ୍ରମ ହୋଇଛି; ତେଣୁ ଚତୁର୍ଥୀ ଚାଲିଛି। ଏହି ତିଥିର ସମାପ୍ତି ୩୭ ରୁ ୪୮ ଅଂଶ; ୧୦ ଅଂଶ ଅତିକ୍ରମ ଓ ୨ ଅଂଶ ଅବଶିଷ୍ଟ।

ଚନ୍ଦ୍ର ୧୪୭ ଅଂଶ ଅର୍ଥାତ୍ ୮,୭୭୦ କଳା। ପ୍ରତି ନକ୍ଷତ୍ର ୮୦୦ କଳା ହେତୁ ଏହା ପୂର୍ବଫାଲ୍ଗୁନୀର ଚତୁର୍ଥ ପାଦ। ନିତ୍ୟଯୋଗ ପାଇଁ $୧୦୦ + ୧୪୭ = ୨୪୭$ ଅଂଶ; ଏହା ସାଧାରଣ ୨୭-ଯୋଗ କ୍ରମର ଉଦୟ ଯୋଗ ପରିଣତ। ଅର୍ଧତିଥି ସୂଚକ ୪୭/୨ ର ପୂର୍ଣ୍ଣାଂଶ, ଅର୍ଥାତ୍ ଶୂନ୍ୟରୁ ଗଣିତ ୨; ପୁନରାବୃତ୍ତ କରଣକ୍ରମରେ ଏହା ବିଷ୍ଣୁ। ଏହି ଦୁଇ ଦ୍ରାଘିମାରୁ ବାର ଜାଣିହେବ ନାହିଁ; ତାରିଖ ଓ ସ୍ଥାନୀୟ ଦିନନିୟମ ବରକାର।

◆ ସମାପ୍ତିକାଳ ଓ ଗତି

ପାଠ ଭାଗ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

କୌଣସି ଅଙ୍ଗ କେବେ ସମାପ୍ତ ହେବ ଜାଣିବାକୁ ସମ୍ବନ୍ଧିତ କୋଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟକୁ କେବେ ପହଞ୍ଚେ ତାହା ଗଣନା କରିବାକୁ ପଡ଼େ। ଗ୍ରହଗତି ସମ୍ବେଦନୀୟ ହୁଏ। ମଧ୍ୟମ ଦୈନିକ ବେଗ କେବଳ ପ୍ରଥମ ଅନୁମାନ; ପ୍ରକୃତ ପଞ୍ଚାଙ୍ଗ ପାଇଁ ପରୀକ୍ଷିତ ଖଗୋଳୀୟ ଗଣନା, ସମୟର ଦୁଇ ପାର୍ଶ୍ଵର ସମୟ ଓ ସୂକ୍ଷ୍ମ ପୁନର୍ଗଣନା ବରକାର।

୩୫୯ ଅଂଶରୁ ୧ ଅଂଶକୁ ଯାଉଥିବା କୋଣ ୩୬୦ ଅଂଶ ସମାପ୍ତି ଅତିକ୍ରମ କରେ; ତାହା ପଛକୁ ୩୫୮ ଅଂଶ ଯାଇନାହିଁ। ଫଳାଫଳ ସହ ତାରିଖ, ସମୟମଣ୍ଡଳ ଓ ସ୍ଥାନ ଲେଖନ୍ତୁ। ରାତି ୨୮ ୧୫ ଲେଖିଲେ ଏହା କେଉଁ ନାଗରିକ ତାରିଖର ତାହା ମଧ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ କରନ୍ତୁ।

ଅଧ୍ୟୟନ କୁଶଳୀ: ଗଠନ ଓ ବ୍ୟାଖ୍ୟା

ଏକ କଳ୍ପିତ କୁଶଳୀରେ ଭାବିବା, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଓ ଦଶା-ଅବସ୍ଥାରେ ପଦକ୍ରମ।

◆ ଉଦାହରଣର ତଥ୍ୟ ଓ ସୀମା

ପାଠ ଉପ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ଏହା କେବଳ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ କଳ୍ପିତ ଗ୍ରନ୍ଥ; କୌଣସି ପ୍ରକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିର ଜନ୍ମକ୍ରମ ନୁହେଁ। ମେସ ୧୨ ଅଂଶ, ସୂର୍ଯ୍ୟ ସିଂହ ୧୫, ଚନ୍ଦ୍ର ବୃଷ ୧୬ ଅଂଶ ୪୦ କଳା, ମଙ୍ଗଳ ମକର ୨୮, ବୁଧ କନ୍ୟା ୧୫, ବୃହସ୍ପତି କର୍କଟ ୫, ଶୁକ୍ର ମୀନ ୨୭, ଶନି କୁମ୍ଭ ୨୦, ରାହୁ ମିଥୁନ ୧୦ ଓ କେତୁ ଧନୁ ୧୦ ଧରନ୍ତୁ। ସୁବିଧାଜନକ ଅଂଶଗୁଡ଼ିକ ନିୟମ ବୁଝାଇବା ପାଇଁ ଉଦାହରଣ ଭାବେ ନିଆଯାଇଛି।

ସମରାଣି ଭାବପଦରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ପଞ୍ଚମ, ଚନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୱିତୀୟ, ମଙ୍ଗଳ ଦଶମ, ବୁଧ ଷଷ୍ଠ, ବୃହସ୍ପତି ଚତୁର୍ଥ, ଶୁକ୍ର ତ୍ରାସ, ଶନି ଏକାଦଶ, ରାହୁ ତୃତୀୟ ଓ କେତୁ ନବମ ଭାବରେ। ରାହୁ-କେତୁ ୧୮୦ ଅଂଶ ଦୂରେ ଅଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ପ୍ରଥମେ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହା ତଥ୍ୟର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମତୁଲ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା; ସମଗ୍ର ଆକାଶଚିତ୍ର ପ୍ରକୃତ ତାରିଖରେ ସମ୍ଭବ ବୋଲି ଦାବି ନୁହେଁ।

◆ ଏକ ବିଷୟକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶୃଙ୍ଖଳାରେ ପଢ଼ିବା

ପାଠ ଉପ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ଗୃହ ଓ ମୂଳଭିତ୍ତି ବିଷୟକୁ ଧରନ୍ତୁ। ଚତୁର୍ଥ ଭାବ କର୍କଟ; ତାହାର ସ୍ୱାମୀ ଚନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାବ ବୃଷରେ। ବୃହସ୍ପତି ଚତୁର୍ଥ ଭାବରେ। ଏଠାରେ ଭାବଚିତ୍ର, ଭାବାଧିପତ୍ୟ ଓ ନୈସର୍ଗିକ କାରକର ତିନୋଟି ଅଲଗା ସ୍ତର। ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାବ ପରିବାରୀକ ସମ୍ପଦ କିମ୍ବା ବାଣୀ ସହ ଗୃହବିଷୟର ସମ୍ପର୍କ ସୂଚାଇପାରେ; କିନ୍ତୁ ଏହା କାହାର ସମ୍ପତ୍ତିର ପ୍ରମାଣ ନୁହେଁ।

କର୍ମ ବିଷୟରେ ଦଶମ ଭାବ ମକର, ସେଠାରେ ମଙ୍ଗଳ; ଦଶମେଶ ଶନି ଏକାଦଶ କୁମ୍ଭରେ। ମଙ୍ଗଳ ପ୍ରଥମ ଓ ଅଷ୍ଟମ ଭାବର ମଧ୍ୟ ସ୍ୱାମୀ। ସମସ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ଲେଖିବା ପରେ ମାତ୍ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତୁ। ଏହି ଉଦାହରଣରେ ଅନେକ ଗ୍ରହ ଉଚ୍ଚ କିମ୍ବା ସ୍ୱକ୍ଷେତ୍ରରେ ଥିବାରୁ ଏହା ଜୀବନୀ ରଚନା ପାଇଁ ନୁହେଁ, ନିୟମ ଅଭ୍ୟାସ ପାଇଁ।

◆ ଏକେ ଚନ୍ଦ୍ର ଚିତ୍ରିତ ଗଣନା

ପାଠ ଉପ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ବୃଷ ୧୬ ଅଂଶ ୪୦ କଳାର ଚନ୍ଦ୍ରର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା ୪୬ ଅଂଶ ୪୦ କଳା। ସେ ରୋହିଣୀର ମଝିରେ ଏବଂ ତୃତୀୟ ପାଦର ଆରମ୍ଭରେ। ରୋହିଣୀ ଚନ୍ଦ୍ରଦଶାଧୀନ; ନକ୍ଷତ୍ରର ଅଧୀନ ଅବସ୍ଥା ଥିବାରୁ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାଦଶାର ୫ ଦଶାବର୍ଷ ଅବଶେଷ।

ବୃଷ ଛିରଗାଣି; ତାହାର ନବାଂଶକ୍ରମ ମକରରୁ ଆରମ୍ଭ। ବୃଷର ୧୬ ଅଂଶ ୪୦ କଳା ଷଷ୍ଠ ନବାଂଶଖଣ୍ଡର ଆରମ୍ଭ: ମକର, କୁମ୍ଭ, ମୀନ, ମେଷ, ବୃଷ, ମିଥୁନ। ତେଣୁ ଚନ୍ଦ୍ରର ନବାଂଶ ମିଥୁନ। ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ମାତ୍ର ଏକ କଳା ପଛକୁ ନେଲେ ସେ ରୋହିଣୀର ଦ୍ୱିତୀୟ ପାଦ ଓ ବୃଷ ନବାଂଶରେ ପଡ଼ିବ। ସୀମାବଦ୍ଧରେ ଅନାପ ତଥ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କେତେ ଆବଶ୍ୟକ ଏଠାରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ।

ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଓ ପ୍ରଶ୍ନ: କ୍ଷେତ୍ର ଓ ପଦ୍ଧତି

ନିର୍ବାଚନୀୟ ସମୟ ଓ ପ୍ରଶ୍ନକୁଶଳୀକୁ କଳ୍ପକୁଶଳୀଠାରୁ ପୃଥକ ଭାବେ ବୁଝାଯାଉ।

◆ ମୁହୂର୍ତ୍ତର ପ୍ରଥମ ପଦ୍ଧତି

ପାଠ ଉପ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ମୁହୂର୍ତ୍ତ ହେଉଛି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ସମୟ ସମ୍ବଳିତ ଏକ ସମୟ ନିର୍ବାଚନର ପାରମ୍ପରିକ ପଦ୍ଧତି। ପ୍ରଥମେ ପ୍ରାଥମିକ ସୀମା ଲେଖକ: ଅଂଶଗ୍ରହଣୀୟ ସୁବିଧା, ଯାତ୍ରା, ସ୍ଥାନ, ଆବହାନୀ, ଆଇନଗତ ଆବଶ୍ୟକତା ଓ ପେଶାଗତ ସମୟ। ତାପରେ କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରକୃତି ଓ ଅନୁସୂଚିତ ପରମ୍ପରା ନିୟମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରନ୍ତି।

ମୁହୂର୍ତ୍ତ ସହ ସ୍ଥାନ, ସମୟମଣ୍ଡଳ ଓ ତାହାର ପ୍ରୟୋଗଯୋଗ୍ୟ ସମୟସୀମା ଦିଆଯିବା ଆବଶ୍ୟକ। ସେହି ସୀମାରେ ଲାଗୁ କିମ୍ବା ତନ୍ତ୍ର କୌଣସି ସହି ଅତିକ୍ରମ କଲେ ବୁଝାଯିବ। ବର୍ତ୍ତମାନ ଭଳି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଭିନ୍ନ ନିୟମ ଥାଇପାରେ; ଏକ ଗୁପ୍ତ ସାମଗ୍ରିକ ଅଳ୍ପ ସମୟ ନିୟମକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରେନାହିଁ।

◆ ଶାଖାଗୁଡ଼ିକୁ ପୃଥକ ରଖିବା

ପାଠ ଉପ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

କଳ୍ପକୌଶଳୀ ଜଗତରେ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ। ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ସମୟ ସମ୍ବଳିତ ତୁଳନା କରେ। ପ୍ରଶ୍ନକୌଶଳୀ ଏକ ସ୍ୱଳ୍ପ ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଘୋଷିତ ସମୟନିୟମରୁ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ। କୁଶଳୀର ଆକାର ସମୟ ଦେଖାଯାଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ଘଟଣା ଓ ବ୍ୟାଖ୍ୟାନିୟମ ଭିନ୍ନ।

ଅଭ୍ୟାସରେ ଏକେ ସ୍ଥାନ ଓ ସ୍ୱଳ୍ପ ସୀମା ସହ ତିନୋଟି ସମୟ ସମ୍ବଳିତ ଲେଖକ। ଖଗୋଳୀୟ ତଥ୍ୟକୁ ପାରମ୍ପରିକ ବିଚାରଠାରୁ ଅଲଗା ସ୍ତରରେ ରଖନ୍ତି। ପ୍ରଶ୍ନକୁଶଳୀ ପାଇଁ ମୂଳ ପ୍ରଶ୍ନ, ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ସମୟ ଓ ଫଳ ଜାଣିବା ପୂର୍ବରୁ ବିଚାର ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରଖନ୍ତି।

ଜନସମ୍ମାନ ଅନିଷ୍ଠିତତା ଓ ସତ୍ୟନିଷ୍ଠା ଗବେଷଣା

ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା ପରୀକ୍ଷା, ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା ସୀମା ଓ ଅଧ୍ୟୟନ ବିନାମିତି

♦ ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା ପୂର୍ବରୁ ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା ପରୀକ୍ଷା

ପାଠ ଭଣ୍ଡାର: [ED] ମୂଳ ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା ପାଠ

ଜନସମ୍ମାନ ଅନିଷ୍ଠିତତା ଓ ସତ୍ୟନିଷ୍ଠା ଗବେଷଣା ପାଇଁ ଏହି ପରୀକ୍ଷା ପୂର୍ବରୁ ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା ପରୀକ୍ଷା କରାଯିବ। ଏହି ପରୀକ୍ଷାରେ ଶାମଲ କରାଯିବେ ଏବଂ ଏହା ଶାମଲ ନହେବା ପାଇଁ ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା ପରୀକ୍ଷା କରାଯିବ। ଏହି ପରୀକ୍ଷାରେ ଶାମଲ କରାଯିବେ ଏବଂ ଏହା ଶାମଲ ନହେବା ପାଇଁ ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା ପରୀକ୍ଷା କରାଯିବ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ଘଟଣାକୁ ଆଧାର କରି ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଜନସମ୍ମାନ ନିଷ୍ଠିତତା ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା କୁହାଯାଏ। ବହୁତ ନିୟମକୁ ଲଙ୍ଘନ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ଘଟଣାକୁ ପଛରୁ ମେଲାଇହେବ। ତେଣୁ ଶୋଧିତ ସମୟକୁ ଏକ ପରୀକ୍ଷାଯୋଗ୍ୟ ଅନୁମାନ ଭାବେ ରଖନ୍ତୁ; ମୂଳ ରେକର୍ଡ ଓ ତାହାର ଅନିଷ୍ଠିତତା କେବେ ମିଳୁ ନାହିଁ।

♦ ସଫଳତା ସହ ବିଫଳତା ମଧ୍ୟ ଲେଖନ୍ତୁ

ପାଠ ଭଣ୍ଡାର: [ED] ମୂଳ ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା ପାଠ

ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଚାର ପାଇଁ ଚାରିପଟ, ଠିକ୍ ଶବ୍ଦ, ପଦ୍ଧତି, ତଥ୍ୟର ଗୁଣ, ଆଶାକରା ସମୟସୀମା ଓ କେଉଁ ଫଳକୁ ସଫଳ କିମ୍ବା ବିଫଳ କୁହାଯିବ ଆଗରୁ ଲେଖନ୍ତୁ। ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଓ ବିଫଳ ଫଳ ମଧ୍ୟ ସଫଳତା କରନ୍ତୁ। ସମସ୍ତ ଫଳକୁ ପରେ ସଫଳତା ଭାବେ ବୁଝାଇହେଲେ ନିୟମକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଭାବେ ପରୀକ୍ଷା କରିହେବ ନାହିଁ।

ସାଧାରଣ ଘଟଣାର ମୂଳ ହାରକୁ ମନେ ରଖନ୍ତୁ। ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ପ୍ରାପ୍ତବୟସ୍କ କେବେନାକେବେ କର୍ମଚାରୀ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି; ଏପରି ବ୍ୟାପକ ବାକ୍ୟ କୁଣ୍ଡଳୀ ବିନା ମଧ୍ୟ ମେଲିପାରେ। ପ୍ରକୃତ ଘଟଣା ଲେଖିବାବେଳେ ସମ୍ପତ୍ତି ନିଅନ୍ତୁ ଓ ପରିଚୟଟିକୁ ଅପସାରଣ କରନ୍ତୁ।

ଅଭ୍ୟାସ ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତରମାଳା

ଗଣନା ଓ ବ୍ୟାଖ୍ୟାର ମୂଳ ଧାରଣାକୁ ନିଜେ ପରୀକ୍ଷା କରନ୍ତୁ।

◆ ଗଣନା ଅଭ୍ୟାସ

ପାଠ ଭଣ୍ଡାର: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

କ. ୨୭୮ ଅଂଶ ୧୫ କଳାକୁ ରାଶି ଓ ରାଶିମଧ୍ୟ ଅଂଶରେ ବଦଳାନ୍ତୁ। ଖ. କଳିତ ସାୟନ ଦ୍ରାଘିମା ୫ ଅଂଶ ଓ ଅୟନାଂଶ ୨୪ ଅଂଶ ହେଲେ ନିରୟଣ ଦ୍ରାଘିମା କେତେ? ଗ. ମେଷ ୧୩ ଅଂଶ ୨୦ କଳାରେ ନକ୍ଷତ୍ର ଓ ପାଦ ଚିହ୍ନଟ କରନ୍ତୁ। ଘ. କନ୍ୟା ଲଗ୍ନର ସପ୍ତମ ଭାବ କେଉଁ ରାଶି? ଙ. ଏକାଦଶ ଭାବରୁ ବୃହସ୍ପତିଙ୍କ ପଞ୍ଚମ ଦୃଷ୍ଟି କେଉଁ ଭାବରେ?

ଚ. ସିଂହ ୧୦ ଅଂଶର ନବାଂଶ ରାଶି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରନ୍ତୁ। ଛ. ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମଙ୍ଗଳ-ରାହୁ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧଶାର ଅବଧି କେତେ? ଜ. ସୂର୍ଯ୍ୟ ୩୫୦ ଅଂଶ ଓ ଚନ୍ଦ୍ର ୧୪ ଅଂଶ ହେଲେ ତିଥି କେତେ? ଝ. ୪୮, ୪୯, ୫୦, ୫୧, ୫୨, ୫୩ ଓ ୫୪ର ଯୋଗ କରନ୍ତୁ। ଞ. ପରଦାରେ ୦ ଅଂଶ ୦ କଳା ଦେଖାଯାଉଥିବା ଚନ୍ଦ୍ର ପାଇଁ ଅମାସ ମୂଲ୍ୟ କାହିଁକି ଦରକାର?

◆ ଉତ୍ତର ଓ କାରଣ

ପାଠ ଭଣ୍ଡାର: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

କ. ମକର ୮ ଅଂଶ ୧୫ କଳା। ଖ. ବିଶୋଭରେ -୧୯ ଅଂଶ; ବୃଷରେ ସାଧାରଣ କଲେ ୩୪୧ ଅଂଶ, ଅର୍ଥାତ୍ ମନ ୧୧ ଅଂଶ। ଗ. ଭରଣୀ ପ୍ରଥମ ପାଦ; ଅଶ୍ୱିନୀର ଉପର ସୀମା ପରବର୍ତ୍ତୀ ବିଭାଗର ଆରମ୍ଭ। ଘ. ମନ, ସ୍ୱାମୀ ବୃହସ୍ପତି। ଙ. ତୃତୀୟ ଭାବ; ଆରମ୍ଭ ଭାବକୁ ଏକ ଧରି ଗଣନ୍ତୁ।

ଚ. କର୍କଟ ନବାଂଶ। ସିଂହ ଛିନ୍ନରାଶି, ତେଣୁ ମେଷରୁ ନବାଂଶକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ; ୧୦ ଅଂଶ ଚତୁର୍ଥ ଖଣ୍ଡର ଆରମ୍ଭ। ଛ. $୨୫ \times ୧୮ / ୧୨୦ = ୩.୭୫$ ଦଶାବଧି; ୩୭୦-ଦିନିଆ ନିୟମ ନେଲେ ୩୭୫ ଦିନ। ଜ. ଅକ୍ତର ୨୪ ଅଂଶ, ତେଣୁ ତୃତୀୟ ତିଥିର ଆରମ୍ଭ। ଝ. ୩୩୭। ଞ. ପ୍ରଦର୍ଶିତ ଗୋଲାକାର ମୂଲ୍ୟ ରାଶି କିମ୍ବା ନକ୍ଷତ୍ର ସୀମାର ଅନ୍ୟ ପାର୍ଶ୍ୱର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟକୁ ଲୁଚାଇପାରେ।

◆ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଅଭ୍ୟାସ

ପାଠ ଭଣ୍ଡାର: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ଏକ ଗ୍ରହ କୌଣସି ଭାବରେ ଅଛି, ସେହି ଭାବର ସ୍ୱାମୀ ଅଟେ, ଏବଂ ସେହି ବିଷୟର ନୈସର୍ଗିକ କାରକ ଅଟେ - ଏହି ତିନି ବାକ୍ୟର ତତ୍ତ୍ୱ ଲେଖନ୍ତୁ। ଜନ୍ମସମୟର ଅନିଶ୍ଚିତତାରେ ଲଗ୍ନ ବଦଳୁଥିଲେ ଏକ ଯୋଗକୁ କିପରି ରିପୋର୍ଟ କରିବେ? ଦୁଇଟି ଦଶାତାଲିକା ବର୍ଷରେ ମେଳିଲେ ମଧ୍ୟ ତାରିଖରେ ଭିନ୍ନ ହେଲେ କେଉଁ ନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରିବେ?

ଉତ୍ତର: ଭାବରେ ଥିବା ଗ୍ରହ ହେଉଛି ଅବସ୍ଥିତି; ଭାବସ୍ୱାମୀ ହେଉଛି ରାଶି-ଅଧିପତି; କାରକ ହେଉଛି ପାରମ୍ପରିକ ପ୍ରତୀକ। ଅନିଶ୍ଚିତ ସମୟସୀମାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗଣନାରେ ଯୋଗ ଛିନ୍ନ କି ନାହିଁ ଦର୍ଶାନ୍ତୁ। ଦଶାତାରିଖ ପାଇଁ ଦଶାବଧିର ବୀର୍ଯ୍ୟତା, ଆରମ୍ଭ, ସମୟମଣ୍ଡଳ ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ତରର ଗୋଲାକାରକରଣ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ।

ଉତ୍ତର, ପାଠଭେଦ ଓ ସମ୍ପାଦକୀୟ ନୀତି

ଉତ୍ତରାଧିକାର, ପାଠଭେଦ ଓ ଉତ୍ତର-ଅନୁବାଦ-ସମ୍ପାଦକୀୟ ବ୍ୟାଖ୍ୟାରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ପାର୍ଥକ୍ୟ।

◆ ଉତ୍ତର କିପରି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି

ପାଠ ଭାଗ: [BJ] ବୃହତ୍‌କାବ୍ୟ • [PD] ଫଳଦୀପିକା • [BP] ବୃହତ୍ ପରାଶର ହୋରାଶାସ୍ତ୍ର

ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥର ଉତ୍ତରଗୁଡ଼ିକ ସହଜଲଭ୍ୟ ପ୍ରାଚୀନ ପାଠ, ଅନୁବାଦ ଓ ପ୍ରାୟୋଗିକ ଦଲିଲ। କୌଣସି ସମ୍ପାଦକୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଉତ୍ତର ବୋଲି ସୂଚିତ କରାଯାଇଥିଲେ ତାହାକୁ ମୂଳଗ୍ରନ୍ଥର ଅନୁବାଦ ଭାବିବେ ନାହିଁ। ଅଧ୍ୟାୟରେ ଦିଆଯାଇଥିଲେ ପରିଭାଷା ଓ ପଦ୍ଧତି ତୁଳନା କରନ୍ତୁ; ନ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶ୍ଳୋକସଂଖ୍ୟା କଳ୍ପନା କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।

ବୃହତ୍‌କାବ୍ୟର ପ୍ରଥମ ଦୁଇ ଅଧ୍ୟାୟରେ ମୂଳ ପରିଭାଷା, ନବମରେ ଅଷ୍ଟକବର୍ଗ, ଏକାଦଶରୁ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶରେ ଯୋଗ, ଷୋଡ଼ଶରେ ନକ୍ଷତ୍ର, ଉନବିଂଶରେ ଦୃଷ୍ଟି, ବିଂଶରେ ଭାବ ଓ ଏକବିଂଶରେ ବର୍ଗଫଳ ତୁଳନା କରିହେବ। ଫଳଦୀପିକାର ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟରେ ରାଶି ଓ ଭାବପରିଭାଷା ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟରେ ଗ୍ରହକାରକତ୍ୱ ମିଳେ। ଏଠାରେ ଯୋଡ଼ାଯାଇଥିବା ବୃହତ୍ ପରାଶର ହୋରାଶାସ୍ତ୍ର ଉତ୍ତର କେବଳ ୩୪-୪୫ ଅଧ୍ୟାୟ; ତାହାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମାଲୋଚନାତ୍ମକ ସଂସ୍କରଣ ଭାବିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ।

◆ ଯାଞ୍ଚିତ ଓ ଅଯାଞ୍ଚିତ ବିଷୟ

ପାଠ ଭାଗ: [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ

ଶ୍ଳୋକ ସହ ଗ୍ରନ୍ଥ, ଅଧ୍ୟାୟ ଓ ଶ୍ଳୋକସଂଖ୍ୟା ଦିଆଯାଇଛି। ସମ୍ପାଦକୀୟ ଗଣନା-ଉଦାହରଣକୁ ପ୍ରାଚୀନ ଶ୍ଳୋକ କିମ୍ବା ପ୍ରକୃତ ଛଦ୍ମକୁ ଶ୍ଳୋକ ବୋଲି ଦାବି କରାଯାଇନାହିଁ। ଯୋଗଦାନକାର କିଛି ନାମ ପୂର୍ବ ସଂକଳନରୁ ଆସିଛି; ପ୍ରତ୍ୟେକର ମୂଳ ପାଠଭେଦ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଧିର ହୋଇନଥିବାରୁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ତୁଳନାତ୍ମକ ଅଧ୍ୟୟନ-ସୂଚନା ଭାବେ ରଖାଯାଇଛି।

ଏହି ସଂସ୍କରଣ ମୂଳ ଶିକ୍ଷାକୁ ଏକ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ସୁସଂଗଠିତ କରେ; ତଥାପି ସମସ୍ତ ଆଞ୍ଚଳିକ ପରମ୍ପରା, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦଶପଦ୍ଧତି, ଜୈନୀ, ତାଜିକ, ସଂହିତା, ବାସ୍ତୁ ଓ କର୍ମକାଣ୍ଡ ସାହିତ୍ୟକୁ ସମାପ୍ତ କରିଦେଇଛି ବୋଲି ଦାବି କରାଯାଉନାହିଁ। ପାଠଭେଦ ମିଳିଲେ ଗୋପନ ନକରି ସଂସ୍କରଣ ଓ ପରିପ୍ରେକ୍ଷ୍ୟ ସହ ଲେଖନ୍ତୁ।

ପରିଶିଷ୍ଟ A · ୨୭ ନକ୍ଷତ୍ର ଓ ୧୦୮ ପାଦ

ଏହା ଅଧ୍ୟୟନ ସହଜ; ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଅଧ୍ୟୟନ ସୀମା ଓ ଶର୍ତ୍ତ ପଢନ୍ତୁ।

କ୍ରମ	ନକ୍ଷତ୍ର	ଶ୍ଳୋକ / ବେଦାନ୍ତ	ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ଚାରି ପାଦ ଓ ନବାଂଶ	ସହଜ ଟୀକା
1	ଅଶ୍ୱିନୀ ଅଷ୍ଟମୁଖ	କେତୁ / ଅଶ୍ୱିନୀ କୁମାର	0°00' ରୁ 13°20' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 0°00' ରୁ 3°20'; ମେଷ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 3°20' ରୁ 6°40'; ବୃଷ ନବାଂଶ ପାଦ 3: 6°40' ରୁ 10°00'; ମିଥୁନ ନବାଂଶ ପାଦ 4: 10°00' ରୁ 13°20'; କର୍କଟ ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହଜ। ବେଦାନ୍ତ ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
2	ଭରଣୀ ଯୋନି	ଶୁକ୍ର / ଯମରାଜ	13°20' ରୁ 26°40' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 13°20' ରୁ 16°40'; ସିଂହ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 16°40' ରୁ 20°00'; କନ୍ୟା ନବାଂଶ ପାଦ 3: 20°00' ରୁ 23°20'; ରୁକ୍ଳା ନବାଂଶ ପାଦ 4: 23°20' ରୁ 26°40'; ବିଛା ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହଜ। ବେଦାନ୍ତ ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
3	କୃତ୍ତିକା ହୁଗା/ଅସ୍ତ	ସୂର୍ଯ୍ୟ / ଅଗ୍ନିଦେବ	26°40' ରୁ 40°00' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 26°40' ରୁ 30°00'; ଧନୁ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 30°00' ରୁ 33°20'; ମକର ନବାଂଶ ପାଦ 3: 33°20' ରୁ 36°40'; କୁମ୍ଭ ନବାଂଶ ପାଦ 4: 36°40' ରୁ 40°00'; ମୀନ ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହଜ। ବେଦାନ୍ତ ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
4	ରୋହିଣୀ ରଥ/ରାତି	ଚନ୍ଦ୍ର / ବ୍ରହ୍ମା	40°00' ରୁ 53°20' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 40°00' ରୁ 43°20'; ମେଷ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 43°20' ରୁ 46°40'; ବୃଷ ନବାଂଶ ପାଦ 3: 46°40' ରୁ 50°00'; ମିଥୁନ ନବାଂଶ ପାଦ 4: 50°00' ରୁ 53°20'; କର୍କଟ ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହଜ। ବେଦାନ୍ତ ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
5	ମୃଗଶିରା ହରିଣ ମୁଖ	ମଙ୍ଗଳ / ସୋମ/ଚନ୍ଦ୍ର	53°20' ରୁ 66°40' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 53°20' ରୁ 56°40'; ସିଂହ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 56°40' ରୁ 60°00'; କନ୍ୟା ନବାଂଶ ପାଦ 3: 60°00' ରୁ 63°20'; ରୁକ୍ଳା ନବାଂଶ ପାଦ 4: 63°20' ରୁ 66°40'; ବିଛା ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହଜ। ବେଦାନ୍ତ ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
6	ଆର୍ଦ୍ରା ଅଶ୍ୱତ୍ୱରି	ରାହୁ / ରୁଦ୍ର (ଶିବ)	66°40' ରୁ 80°00' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 66°40' ରୁ 70°00'; ଧନୁ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 70°00' ରୁ 73°20'; ମକର ନବାଂଶ ପାଦ 3: 73°20' ରୁ 76°40'; କୁମ୍ଭ ନବାଂଶ ପାଦ 4: 76°40' ରୁ 80°00'; ମୀନ ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହଜ। ବେଦାନ୍ତ ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
7	ପୁନର୍ବସୁ ବୃଷାଭ	ଗୁରୁ / ଅବିତ୍ (ବେଦମାତା)	80°00' ରୁ 93°20' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 80°00' ରୁ 83°20'; ମେଷ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 83°20' ରୁ 86°40'; ବୃଷ ନବାଂଶ ପାଦ 3: 86°40' ରୁ 90°00'; ମିଥୁନ ନବାଂଶ ପାଦ 4: 90°00' ରୁ 93°20'; କର୍କଟ ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହଜ। ବେଦାନ୍ତ ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।

କ୍ରମ	ନକ୍ଷତ୍ର	ସ୍ଥାନ / ଦେବତା	ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ଚାରି ପାଦ ଓ ନବାଂଶ	ସହର୍ଷ ଟୀକା
8	ପୁଷ୍ୟା ରୋ-ଶନ/ପଦ୍ମ	ଶନି / ବୃହସ୍ପତି	93°20' ରୁ 106°40' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 93°20' ରୁ 96°40'; ସିଂହ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 96°40' ରୁ 100°00'; କନ୍ୟା ନବାଂଶ ପାଦ 3: 100°00' ରୁ 103°20'; ରୁକା ନବାଂଶ ପାଦ 4: 103°20' ରୁ 106°40'; ବିଛା ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହର୍ଷ। ଦେବତା ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
9	ଅଶ୍ୱିନୀ କୁମ୍ଭକାନ୍ତର ସର୍ପ	ବୁଧ / ସର୍ପ/ନାଗ	106°40' ରୁ 120°00' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 106°40' ରୁ 110°00'; ଧନୁ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 110°00' ରୁ 113°20'; ମକର ନବାଂଶ ପାଦ 3: 113°20' ରୁ 116°40'; କୁମ୍ଭ ନବାଂଶ ପାଦ 4: 116°40' ରୁ 120°00'; ମୀନ ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହର୍ଷ। ଦେବତା ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
10	ମୃଗଶିରା ରାକସି-ହାସନ	କେତୁ / ପିତୃଗଣ	120°00' ରୁ 133°20' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 120°00' ରୁ 123°20'; ମେଷ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 123°20' ରୁ 126°40'; ବୃଷ ନବାଂଶ ପାଦ 3: 126°40' ରୁ 130°00'; ମିଥୁନ ନବାଂଶ ପାଦ 4: 130°00' ରୁ 133°20'; କର୍କଟ ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହର୍ଷ। ଦେବତା ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
11	ପୂର୍ବ ପାଞ୍ଚୁଳୀ ଦୋଷି/ଶଯ୍ୟା	ଶୁକ୍ର / ଭର (ସୂର୍ଯ୍ୟ)	133°20' ରୁ 146°40' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 133°20' ରୁ 136°40'; ସିଂହ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 136°40' ରୁ 140°00'; କନ୍ୟା ନବାଂଶ ପାଦ 3: 140°00' ରୁ 143°20'; ରୁକା ନବାଂଶ ପାଦ 4: 143°20' ରୁ 146°40'; ବିଛା ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହର୍ଷ। ଦେବତା ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
12	ଭରଣୀ ପାଞ୍ଚୁଳୀ ଶଯ୍ୟା ପାଞ୍ଚୁଳୀ	ସୂର୍ଯ୍ୟ / ଅର୍ଯ୍ୟମା	146°40' ରୁ 160°00' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 146°40' ରୁ 150°00'; ଧନୁ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 150°00' ରୁ 153°20'; ମକର ନବାଂଶ ପାଦ 3: 153°20' ରୁ 156°40'; କୁମ୍ଭ ନବାଂଶ ପାଦ 4: 156°40' ରୁ 160°00'; ମୀନ ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହର୍ଷ। ଦେବତା ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
13	ହସ୍ତା ହସ୍ତ ପାଞ୍ଚୁଳୀ	ଚନ୍ଦ୍ର / ସବିତା	160°00' ରୁ 173°20' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 160°00' ରୁ 163°20'; ମେଷ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 163°20' ରୁ 166°40'; ବୃଷ ନବାଂଶ ପାଦ 3: 166°40' ରୁ 170°00'; ମିଥୁନ ନବାଂଶ ପାଦ 4: 170°00' ରୁ 173°20'; କର୍କଟ ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହର୍ଷ। ଦେବତା ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
14	ଚିତ୍ରା ରଞ୍ଜନ ମୋତି	ମଙ୍ଗଳ / ବିଶ୍ୱକର୍ମା	173°20' ରୁ 186°40' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 173°20' ରୁ 176°40'; ସିଂହ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 176°40' ରୁ 180°00'; କନ୍ୟା ନବାଂଶ ପାଦ 3: 180°00' ରୁ 183°20'; ରୁକା ନବାଂଶ ପାଦ 4: 183°20' ରୁ 186°40'; ବିଛା ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହର୍ଷ। ଦେବତା ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।

କ୍ରମ	ନକ୍ଷତ୍ର	ସ୍ଥାନୀ / ଦେବତା	ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ଚାରି ପାଦ ଓ ନବାଂଶ	ସହର୍ଷ ଟୀକା
15	ସ୍ୱାତୀ ପବନରେ ଝୁଲୁଥିବା ଚୁଣ	ରାହୁ / ବାୟୁଦେବ	186°40' ରୁ 200°00' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 186°40' ରୁ 190°00'; ଧନୁ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 190°00' ରୁ 193°20'; ମକର ନବାଂଶ ପାଦ 3: 193°20' ରୁ 196°40'; କୁମ୍ଭ ନବାଂଶ ପାଦ 4: 196°40' ରୁ 200°00'; ମୀନ ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହର୍ଷ। ଦେବତା ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
16	ବିଶାଖା ଚୋରଣ	ଗୁରୁ / ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନି	200°00' ରୁ 213°20' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 200°00' ରୁ 203°20'; ମେଷ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 203°20' ରୁ 206°40'; ବୃଷ ନବାଂଶ ପାଦ 3: 206°40' ରୁ 210°00'; ମିଥୁନ ନବାଂଶ ପାଦ 4: 210°00' ରୁ 213°20'; କର୍କଟ ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହର୍ଷ। ଦେବତା ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
17	ଅନୁରାଧା ପଦ୍ମପୁଲ	ଶନି / ମିତ୍ର (ସୂର୍ଯ୍ୟ)	213°20' ରୁ 226°40' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 213°20' ରୁ 216°40'; ସିଂହ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 216°40' ରୁ 220°00'; କନ୍ୟା ନବାଂଶ ପାଦ 3: 220°00' ରୁ 223°20'; ରୁକ୍ଷା ନବାଂଶ ପାଦ 4: 223°20' ରୁ 226°40'; ବିଛା ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହର୍ଷ। ଦେବତା ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
18	ଜ୍ୟେଷ୍ଠା କୁଣ୍ଡଳ/ତାବିଜ	ବୁଧ / ଇନ୍ଦ୍ରଦେବ	226°40' ରୁ 240°00' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 226°40' ରୁ 230°00'; ଧନୁ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 230°00' ରୁ 233°20'; ମକର ନବାଂଶ ପାଦ 3: 233°20' ରୁ 236°40'; କୁମ୍ଭ ନବାଂଶ ପାଦ 4: 236°40' ରୁ 240°00'; ମୀନ ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହର୍ଷ। ଦେବତା ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
19	ମୂଳା ସଜ୍ଜା ହୋଇଥିବା ମୂଳ	କେତୁ / ନିରୂତି	240°00' ରୁ 253°20' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 240°00' ରୁ 243°20'; ମେଷ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 243°20' ରୁ 246°40'; ବୃଷ ନବାଂଶ ପାଦ 3: 246°40' ରୁ 250°00'; ମିଥୁନ ନବାଂଶ ପାଦ 4: 250°00' ରୁ 253°20'; କର୍କଟ ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହର୍ଷ। ଦେବତା ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
20	ପୂର୍ବାଷାଢ଼ା କୁଳା	ଶୁକ୍ର / କଳଦେବୀ (ଅପଃ)	253°20' ରୁ 266°40' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 253°20' ରୁ 256°40'; ସିଂହ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 256°40' ରୁ 260°00'; କନ୍ୟା ନବାଂଶ ପାଦ 3: 260°00' ରୁ 263°20'; ରୁକ୍ଷା ନବାଂଶ ପାଦ 4: 263°20' ରୁ 266°40'; ବିଛା ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହର୍ଷ। ଦେବତା ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
21	ଭରଣୀଷାଢ଼ା ହାତୀ ବାଘ	ସୂର୍ଯ୍ୟ / ବିଶ୍ୱେଦେବ	266°40' ରୁ 280°00' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 266°40' ରୁ 270°00'; ଧନୁ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 270°00' ରୁ 273°20'; ମକର ନବାଂଶ ପାଦ 3: 273°20' ରୁ 276°40'; କୁମ୍ଭ ନବାଂଶ ପାଦ 4: 276°40' ରୁ 280°00'; ମୀନ ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହର୍ଷ। ଦେବତା ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।

କ୍ରମ	ନକ୍ଷତ୍ର	ସ୍ଥାନୀ / ଦେବତା	ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ଚାରି ପାଦ ଓ ନବାଂଶ	ସହର୍ଷ ଟୀକା
22	ଶ୍ରବଣା ବର୍ଷ (କାନ)	ଚନ୍ଦ୍ର / ଜଗଦାନ ବିଷ୍ଣୁ	280°00' ରୁ 293°20' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 280°00' ରୁ 283°20'; ମେଷ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 283°20' ରୁ 286°40'; ବୃଷ ନବାଂଶ ପାଦ 3: 286°40' ରୁ 290°00'; ମିଥୁନ ନବାଂଶ ପାଦ 4: 290°00' ରୁ 293°20'; କର୍କଟ ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହର୍ଷ। ଦେବତା ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
23	ଧନିଷ୍ଠା ମୃଗଶିରା/ସଂଗ୍ରହୀ	ମଙ୍ଗଳ / ଅସ୍ତ୍ର ବସୁ	293°20' ରୁ 306°40' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 293°20' ରୁ 296°40'; ସିଂହ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 296°40' ରୁ 300°00'; କନ୍ୟା ନବାଂଶ ପାଦ 3: 300°00' ରୁ 303°20'; ତୁଳା ନବାଂଶ ପାଦ 4: 303°20' ରୁ 306°40'; ବିଛା ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହର୍ଷ। ଦେବତା ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
24	ଶତଭିଷା ଶହେ ଭେଷଜ/ଶୂନ୍ୟ ଚକ୍ର	ରାହୁ / ବହୁଶଦେବ	306°40' ରୁ 320°00' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 306°40' ରୁ 310°00'; ଧନୁ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 310°00' ରୁ 313°20'; ମକର ନବାଂଶ ପାଦ 3: 313°20' ରୁ 316°40'; କୁମ୍ଭ ନବାଂଶ ପାଦ 4: 316°40' ରୁ 320°00'; ମୀନ ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହର୍ଷ। ଦେବତା ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
25	ପୂର୍ବଭାଦ୍ରପଦ ଖଟର ବୁଲ ପାୟା	ଗୁରୁ / ଅଦୈବପାଦ	320°00' ରୁ 333°20' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 320°00' ରୁ 323°20'; ମେଷ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 323°20' ରୁ 326°40'; ବୃଷ ନବାଂଶ ପାଦ 3: 326°40' ରୁ 330°00'; ମିଥୁନ ନବାଂଶ ପାଦ 4: 330°00' ରୁ 333°20'; କର୍କଟ ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହର୍ଷ। ଦେବତା ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
26	ଭରଣିଭାଦ୍ରପଦ ପଞ୍ଚ ବୁଲ ପାୟା	ଶନି / ଅହିର୍ବୁଧ୍ୟ	333°20' ରୁ 346°40' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 333°20' ରୁ 336°40'; ସିଂହ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 336°40' ରୁ 340°00'; କନ୍ୟା ନବାଂଶ ପାଦ 3: 340°00' ରୁ 343°20'; ତୁଳା ନବାଂଶ ପାଦ 4: 343°20' ରୁ 346°40'; ବିଛା ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହର୍ଷ। ଦେବତା ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।
27	ରେବତୀ ଶୁକ୍ଳ ମାଛ/ମୃଦଙ୍ଗ	ବୁଧ / ପୂଷାଦେବ	346°40' ରୁ 360°00' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ରାଘିମା	ପାଦ 1: 346°40' ରୁ 350°00'; ଧନୁ ନବାଂଶ ପାଦ 2: 350°00' ରୁ 353°20'; ମକର ନବାଂଶ ପାଦ 3: 353°20' ରୁ 356°40'; କୁମ୍ଭ ନବାଂଶ ପାଦ 4: 356°40' ରୁ 360°00'; ମୀନ ନବାଂଶ	ସମାନ କୋଣୀୟ ବିଭାଗର ସହର୍ଷ। ଦେବତା ଓ ପ୍ରତୀକ ପାରମ୍ପରିକ ସଂଜ୍ଞା; ଏଗୁଡ଼ିକ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେନାହିଁ।

ପରିଶିଷ୍ଟ B · ୧୪୪ ଭାବେଶ-ଭାବ ସଂଯୋଗ

ଏହା ଅଧ୍ୟୟନ ସନ୍ଦର୍ଭ; ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଅଧ୍ୟାୟର ସୀମା ଓ ଶିର୍ଷ ପଢ଼ନ୍ତୁ।

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ଭାବେଶ	ଅବସ୍ଥିତ ଭାବ	ବିଷୟ-ସଂଯୋଗ	ଅଧ୍ୟୟନ ପଦ୍ଧତି ଓ ସୀମା
12ମ ଭାବେଶ	3ମ ଭାବ	ବ୍ୟୟ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଓ ମୋକ୍ଷକୁ ସାହସ, କୌଶଳ ଓ ଗ୍ରାହ୍ୟତା ସହ ସଂଯୋଗ କରନ୍ତୁ।	ଭାବେଶର ଅନ୍ୟ ଅଧିପତ୍ୟ, ରାଶିବଳ, ରାଶିସ୍ୱାମୀ, ଯୁତି, ଦୃଷ୍ଟି ଓ ସକ୍ରିୟ ବଶା ପରୀକ୍ଷା କରନ୍ତୁ। ଏହା ଅଧ୍ୟୟନ-ସୂଚନା; ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ନୁହେଁ।
12ମ ଭାବେଶ	4ମ ଭାବ	ବ୍ୟୟ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଓ ମୋକ୍ଷକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର, ମାତୃସମ୍ପର୍କ ଓ ମୂଳଭିତ୍ତି ସହ ସଂଯୋଗ କରନ୍ତୁ।	ଭାବେଶର ଅନ୍ୟ ଅଧିପତ୍ୟ, ରାଶିବଳ, ରାଶିସ୍ୱାମୀ, ଯୁତି, ଦୃଷ୍ଟି ଓ ସକ୍ରିୟ ବଶା ପରୀକ୍ଷା କରନ୍ତୁ। ଏହା ଅଧ୍ୟୟନ-ସୂଚନା; ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ନୁହେଁ।
12ମ ଭାବେଶ	5ମ ଭାବ	ବ୍ୟୟ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଓ ମୋକ୍ଷକୁ ଦୃଷ୍ଟି, ସୂଚନା ଓ ସଂକଳନ ସହ ସଂଯୋଗ କରନ୍ତୁ।	ଭାବେଶର ଅନ୍ୟ ଅଧିପତ୍ୟ, ରାଶିବଳ, ରାଶିସ୍ୱାମୀ, ଯୁତି, ଦୃଷ୍ଟି ଓ ସକ୍ରିୟ ବଶା ପରୀକ୍ଷା କରନ୍ତୁ। ଏହା ଅଧ୍ୟୟନ-ସୂଚନା; ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ନୁହେଁ।
12ମ ଭାବେଶ	6ମ ଭାବ	ବ୍ୟୟ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଓ ମୋକ୍ଷକୁ ସେବା, ରୋଗ, ଭଣ୍ଡ ଓ ବିବାହ ସହ ସଂଯୋଗ କରନ୍ତୁ।	ଭାବେଶର ଅନ୍ୟ ଅଧିପତ୍ୟ, ରାଶିବଳ, ରାଶିସ୍ୱାମୀ, ଯୁତି, ଦୃଷ୍ଟି ଓ ସକ୍ରିୟ ବଶା ପରୀକ୍ଷା କରନ୍ତୁ। ଏହା ଅଧ୍ୟୟନ-ସୂଚନା; ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ନୁହେଁ।
12ମ ଭାବେଶ	7ମ ଭାବ	ବ୍ୟୟ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଓ ମୋକ୍ଷକୁ ଦୀକ୍ଷା, ସହଭାଗିତା ଓ ଦୃଷ୍ଟି ସହ ସଂଯୋଗ କରନ୍ତୁ।	ଭାବେଶର ଅନ୍ୟ ଅଧିପତ୍ୟ, ରାଶିବଳ, ରାଶିସ୍ୱାମୀ, ଯୁତି, ଦୃଷ୍ଟି ଓ ସକ୍ରିୟ ବଶା ପରୀକ୍ଷା କରନ୍ତୁ। ଏହା ଅଧ୍ୟୟନ-ସୂଚନା; ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ନୁହେଁ।
12ମ ଭାବେଶ	8ମ ଭାବ	ବ୍ୟୟ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଓ ମୋକ୍ଷକୁ ଆୟ, ଗୁପ୍ତ ବିଷୟ ଓ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହ ସଂଯୋଗ କରନ୍ତୁ।	ଭାବେଶର ଅନ୍ୟ ଅଧିପତ୍ୟ, ରାଶିବଳ, ରାଶିସ୍ୱାମୀ, ଯୁତି, ଦୃଷ୍ଟି ଓ ସକ୍ରିୟ ବଶା ପରୀକ୍ଷା କରନ୍ତୁ। ଏହା ଅଧ୍ୟୟନ-ସୂଚନା; ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ନୁହେଁ।
12ମ ଭାବେଶ	9ମ ଭାବ	ବ୍ୟୟ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଓ ମୋକ୍ଷକୁ ଧର୍ମ, ଗୁରୁ ଓ ଦୂରଯାତ୍ରା ସହ ସଂଯୋଗ କରନ୍ତୁ।	ଭାବେଶର ଅନ୍ୟ ଅଧିପତ୍ୟ, ରାଶିବଳ, ରାଶିସ୍ୱାମୀ, ଯୁତି, ଦୃଷ୍ଟି ଓ ସକ୍ରିୟ ବଶା ପରୀକ୍ଷା କରନ୍ତୁ। ଏହା ଅଧ୍ୟୟନ-ସୂଚନା; ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ନୁହେଁ।
12ମ ଭାବେଶ	10ମ ଭାବ	ବ୍ୟୟ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଓ ମୋକ୍ଷକୁ କର୍ମ, ପଦ ଓ ସାମାଜିକ ଦାୟିତ୍ୱ ସହ ସଂଯୋଗ କରନ୍ତୁ।	ଭାବେଶର ଅନ୍ୟ ଅଧିପତ୍ୟ, ରାଶିବଳ, ରାଶିସ୍ୱାମୀ, ଯୁତି, ଦୃଷ୍ଟି ଓ ସକ୍ରିୟ ବଶା ପରୀକ୍ଷା କରନ୍ତୁ। ଏହା ଅଧ୍ୟୟନ-ସୂଚନା; ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ନୁହେଁ।
12ମ ଭାବେଶ	11ମ ଭାବ	ବ୍ୟୟ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଓ ମୋକ୍ଷକୁ ଭାଗ, ମିତ୍ର ଓ ସଂଘ ସହ ସଂଯୋଗ କରନ୍ତୁ।	ଭାବେଶର ଅନ୍ୟ ଅଧିପତ୍ୟ, ରାଶିବଳ, ରାଶିସ୍ୱାମୀ, ଯୁତି, ଦୃଷ୍ଟି ଓ ସକ୍ରିୟ ବଶା ପରୀକ୍ଷା କରନ୍ତୁ। ଏହା ଅଧ୍ୟୟନ-ସୂଚନା; ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ନୁହେଁ।
12ମ ଭାବେଶ	12ମ ଭାବ	ବ୍ୟୟ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଓ ମୋକ୍ଷକୁ ବ୍ୟୟ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଓ ମୋକ୍ଷ ସହ ସଂଯୋଗ କରନ୍ତୁ।	ଭାବେଶର ଅନ୍ୟ ଅଧିପତ୍ୟ, ରାଶିବଳ, ରାଶିସ୍ୱାମୀ, ଯୁତି, ଦୃଷ୍ଟି ଓ ସକ୍ରିୟ ବଶା ପରୀକ୍ଷା କରନ୍ତୁ। ଏହା ଅଧ୍ୟୟନ-ସୂଚନା; ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ନୁହେଁ।

ପରିଶିଷ୍ଟ C . ୧୦୮ ଗ୍ରହ-ଭାବ ଅବସ୍ଥିତି

ଏହା ଅଧ୍ୟୟନ ସନ୍ଦର୍ଭ; ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଅଧ୍ୟାୟର ସୀମା ଓ ଶିର୍ଷ ପଢ଼ନ୍ତୁ।

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ଗ୍ରହ	ରାବ	ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଅଭ୍ୟାସ
କେତୁ	5ମ ରାବ	ବୁଦ୍ଧି, ସୃଜନ ଓ ସମ୍ଭାବନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଚ୍ଛେଦ ଓ ଅନ୍ତର୍ଗୁଣୀତା କିପରି ପ୍ରକାଶ ପାଇପାରେ ତାହା ବିଚାର କରନ୍ତୁ। ରାଶିବଳ, କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଅଧିପତ୍ୟ ଓ ରାଶିସ୍ୱାମୀ ଯାହା ପରେ ମାତ୍ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତୁ।
କେତୁ	6ମ ରାବ	ସେବା, ଭୋଗ, ଋଣ ଓ ବିବାହ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଚ୍ଛେଦ ଓ ଅନ୍ତର୍ଗୁଣୀତା କିପରି ପ୍ରକାଶ ପାଇପାରେ ତାହା ବିଚାର କରନ୍ତୁ। ରାଶିବଳ, କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଅଧିପତ୍ୟ ଓ ରାଶିସ୍ୱାମୀ ଯାହା ପରେ ମାତ୍ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତୁ।
କେତୁ	7ମ ରାବ	ଦାମ୍ପତ୍ୟ, ସହବାସିତା ଓ ଦୁକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଚ୍ଛେଦ ଓ ଅନ୍ତର୍ଗୁଣୀତା କିପରି ପ୍ରକାଶ ପାଇପାରେ ତାହା ବିଚାର କରନ୍ତୁ। ରାଶିବଳ, କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଅଧିପତ୍ୟ ଓ ରାଶିସ୍ୱାମୀ ଯାହା ପରେ ମାତ୍ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତୁ।
କେତୁ	8ମ ରାବ	ଆୟୁ, ଗୁପ୍ତ ବିଷୟ ଓ ପରିବର୍ତ୍ତନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଚ୍ଛେଦ ଓ ଅନ୍ତର୍ଗୁଣୀତା କିପରି ପ୍ରକାଶ ପାଇପାରେ ତାହା ବିଚାର କରନ୍ତୁ। ରାଶିବଳ, କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଅଧିପତ୍ୟ ଓ ରାଶିସ୍ୱାମୀ ଯାହା ପରେ ମାତ୍ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତୁ।
କେତୁ	9ମ ରାବ	ଧର୍ମ, ଗୁରୁ ଓ ଦୂରଯାତ୍ରା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଚ୍ଛେଦ ଓ ଅନ୍ତର୍ଗୁଣୀତା କିପରି ପ୍ରକାଶ ପାଇପାରେ ତାହା ବିଚାର କରନ୍ତୁ। ରାଶିବଳ, କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଅଧିପତ୍ୟ ଓ ରାଶିସ୍ୱାମୀ ଯାହା ପରେ ମାତ୍ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତୁ।
କେତୁ	10ମ ରାବ	କର୍ମ, ପଦ ଓ ସାମାଜିକ ଦାୟିତ୍ୱ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଚ୍ଛେଦ ଓ ଅନ୍ତର୍ଗୁଣୀତା କିପରି ପ୍ରକାଶ ପାଇପାରେ ତାହା ବିଚାର କରନ୍ତୁ। ରାଶିବଳ, କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଅଧିପତ୍ୟ ଓ ରାଶିସ୍ୱାମୀ ଯାହା ପରେ ମାତ୍ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତୁ।
କେତୁ	11ମ ରାବ	ଜ୍ଞାନ, ମିତ୍ର ଓ ସଂଘ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଚ୍ଛେଦ ଓ ଅନ୍ତର୍ଗୁଣୀତା କିପରି ପ୍ରକାଶ ପାଇପାରେ ତାହା ବିଚାର କରନ୍ତୁ। ରାଶିବଳ, କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଅଧିପତ୍ୟ ଓ ରାଶିସ୍ୱାମୀ ଯାହା ପରେ ମାତ୍ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତୁ।
କେତୁ	12ମ ରାବ	ବ୍ୟୟ, ନିର୍ଜନତା ଓ ମୋକ୍ଷ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଚ୍ଛେଦ ଓ ଅନ୍ତର୍ଗୁଣୀତା କିପରି ପ୍ରକାଶ ପାଇପାରେ ତାହା ବିଚାର କରନ୍ତୁ। ରାଶିବଳ, କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଅଧିପତ୍ୟ ଓ ରାଶିସ୍ୱାମୀ ଯାହା ପରେ ମାତ୍ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତୁ।

ପରିଶିଷ୍ଟ D · 55 ଯୋଗ-ସଂଜ୍ଞାର ତୁଳନାତ୍ମକ ତାଲିକା

ଏହା ଅଧିକତମ ସହଜ; ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଅଧ୍ୟାୟର ସୀମା ଓ ଶର୍ତ୍ତ ପଢ଼ନ୍ତୁ।

ଯୋଗ ନାମ	ଶ୍ରେଣୀ	ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ସର୍ତ୍ତ	ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ସୀମା
ରୁଚକ ଯୋଗ	ପଞ୍ଚ ମହାପୁରୁଷ	ମଙ୍ଗଳ ସ୍ୱକ୍ଷେତ୍ର (ମେଷ, ବିଛା) କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚସ୍ଥ (ମକର) ହୋଇ କେନ୍ଦ୍ର (୧, ୪, ୭, ୧୦)ରେ ରହିଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠସ୍ଥାନ, ଶର୍ତ୍ତ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ଭଦ୍ର ଯୋଗ	ପଞ୍ଚ ମହାପୁରୁଷ	ବୁଧ ସ୍ୱକ୍ଷେତ୍ର (ମିଥୁନ) କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚସ୍ଥ (କନ୍ୟା) ହୋଇ କେନ୍ଦ୍ର (୧, ୪, ୭, ୧୦)ରେ ରହିଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠସ୍ଥାନ, ଶର୍ତ୍ତ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ହଂସ ଯୋଗ	ପଞ୍ଚ ମହାପୁରୁଷ	ବୃହସ୍ପତି ସ୍ୱକ୍ଷେତ୍ର (ଧନୁ, ମୀନ) କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚସ୍ଥ (କର୍କଟ) ହୋଇ କେନ୍ଦ୍ରରେ ରହିଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠସ୍ଥାନ, ଶର୍ତ୍ତ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ମାଳବ୍ୟ ଯୋଗ	ପଞ୍ଚ ମହାପୁରୁଷ	ଶୁକ୍ର ସ୍ୱକ୍ଷେତ୍ର (ବୃଷ, ତୁଳା) କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚସ୍ଥ (ମୀନ) ହୋଇ କେନ୍ଦ୍ରରେ ରହିଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠସ୍ଥାନ, ଶର୍ତ୍ତ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ଶଶ ଯୋଗ	ପଞ୍ଚ ମହାପୁରୁଷ	ଶନି ସ୍ୱକ୍ଷେତ୍ର (ମକର, କୁମ୍ଭ) କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚସ୍ଥ (ତୁଳା) ହୋଇ କେନ୍ଦ୍ରରେ ରହିଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠସ୍ଥାନ, ଶର୍ତ୍ତ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ଧର୍ମ-କର୍ମାଧିପତି ଯୋଗ	ମହାନ୍ ରାଜଯୋଗ	ନବମେଶ (ଧର୍ମାଧିପତି) ଏବଂ ଦଶମେଶ (କର୍ମାଧିପତି)ଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯୁତି, ଦୃଷ୍ଟି ବା କ୍ଷେତ୍ର ପରିବର୍ତ୍ତନ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠସ୍ଥାନ, ଶର୍ତ୍ତ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ରାଜକେଶରୀ ଯୋଗ	ଶୁଭ ରାଜଯୋଗ	ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଠାରୁ ବୃହସ୍ପତି କେନ୍ଦ୍ରରେ (୧, ୪, ୭, ୧୦ମ) ଅବସ୍ଥାନ କଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠସ୍ଥାନ, ଶର୍ତ୍ତ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ଅଞ୍ଜଣ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଯୋଗ	ମହାନ୍ ରାଜଯୋଗ	ସିଂହ ଲଗ୍ନରେ ୨ୟ, ୯ମ ବା ୧୧ଶେଷ ବଳବାନ ହୋଇ ଗୁରୁ କେନ୍ଦ୍ର ବା ତ୍ରିକୋଣରେ ରହିଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠସ୍ଥାନ, ଶର୍ତ୍ତ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ଅମଳା ଯୋଗ	ଶୁଭ ରାଜଯୋଗ	ଲଗ୍ନ ବା ଚନ୍ଦ୍ର ଠାରୁ ୧୦ମ ଭାବରେ କେବଳ ଶୁଭଗ୍ରହ (ଗୁରୁ, ଶୁକ୍ର ବା ବୁଧ) ରହିଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠସ୍ଥାନ, ଶର୍ତ୍ତ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ପର୍ବତ ଯୋଗ	ଶୁଭ ରାଜଯୋଗ	କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ କେବଳ ଶୁଭଗ୍ରହ ରହି ୬ଷ୍ଠ ଓ ୮ମ ଭାବ ଶୂନ୍ୟ ବା ଶୁଭଦୃଷ୍ଟ ହେଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠସ୍ଥାନ, ଶର୍ତ୍ତ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ବାହକ ଯୋଗ	ଶୁଭ ରାଜଯୋଗ	୪ର୍ଥେଶ ଓ ୯ମେଶ ପରସ୍ପର କେନ୍ଦ୍ରରେ ରହି ଲଗ୍ନେଶ ବଳବାନ ହେଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠସ୍ଥାନ, ଶର୍ତ୍ତ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ଶଙ୍ଖ ଯୋଗ	ଶୁଭ ରାଜଯୋଗ	୫ମେଶ ଓ ୬ଷ୍ଠେଶ ପରସ୍ପର କେନ୍ଦ୍ରରେ ଥାଇ ଲଗ୍ନେଶ ଚର ରାଶିରେ ବଳବାନ ହେଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠସ୍ଥାନ, ଶର୍ତ୍ତ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ଭେରୀ ଯୋଗ	ଶୁଭ ରାଜଯୋଗ	ଶୁକ୍ର, ଗୁରୁ ଓ ଲଗ୍ନେଶ କେନ୍ଦ୍ରରେ ରହି ୯ମେଶ ବଳବାନ ହେଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠସ୍ଥାନ, ଶର୍ତ୍ତ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ତାମର ଯୋଗ	ଶୁଭ ରାଜଯୋଗ	ଲଗ୍ନେଶ ଉଚ୍ଚ ହୋଇ କେନ୍ଦ୍ରରେ ରହି ବୃହସ୍ପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦୃଷ୍ଟ ହେଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠସ୍ଥାନ, ଶର୍ତ୍ତ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ପୁଷ୍ପକ ଯୋଗ	ଶୁଭ ରାଜଯୋଗ	ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ରାଶିପତି ଓ ଲଗ୍ନେଶ ଏକତ୍ର କେନ୍ଦ୍ରରେ ବା ମିତ୍ର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଥାଇ ଲଗ୍ନକୁ ଶୁଭଗ୍ରହ ଦେଖିଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠସ୍ଥାନ, ଶର୍ତ୍ତ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।

ଯୋଗ ନାମ	ଶ୍ରେଣୀ	ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ବର୍ଗ	ଭବ-ଘିତି ଓ ସାମା
ହର୍ଷ ବିପରୀତ ରାଜଯୋଗ	ବିପରୀତ ରାଜଯୋଗ	୬ଶେଷ ୬ଷ୍ଠ, ୮ମ କିମ୍ବା ୧୨ଶ ଭାବରେ ଅବସ୍ଥାନ କଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠକ୍ଷୀନ, ଶର୍ବ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ସରଳ ବିପରୀତ ରାଜଯୋଗ	ବିପରୀତ ରାଜଯୋଗ	୮ମେଶ ୬ଷ୍ଠ, ୮ମ କିମ୍ବା ୧୨ଶ ଭାବରେ ଅବସ୍ଥାନ କଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠକ୍ଷୀନ, ଶର୍ବ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ଦିନକ ବିପରୀତ ରାଜଯୋଗ	ବିପରୀତ ରାଜଯୋଗ	୧୨ଶେଷ ୬ଷ୍ଠ, ୮ମ କିମ୍ବା ୧୨ଶ ଭାବରେ ଅବସ୍ଥାନ କଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠକ୍ଷୀନ, ଶର୍ବ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ନୀଳଭଙ୍ଗ ରାଜଯୋଗ ୧	ନୀଳଭଙ୍ଗ ରାଜଯୋଗ	ନୀଳ ଗ୍ରହର ରାଶିପତି ଜଗ୍‌ବା ବା ଚନ୍ଦ୍ର ଠାରୁ କେନ୍ଦ୍ର (୧, ୪, ୭, ୧୦)ରେ ଥିଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠକ୍ଷୀନ, ଶର୍ବ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ନୀଳଭଙ୍ଗ ରାଜଯୋଗ ୨	ନୀଳଭଙ୍ଗ ରାଜଯୋଗ	ଯେଉଁ ରାଶିରେ ଗ୍ରହ ନୀଳ ହୋଇଛି, ସେହି ରାଶିର ଉଚ୍ଚନାଥ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଥିଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠକ୍ଷୀନ, ଶର୍ବ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ନୀଳଭଙ୍ଗ ରାଜଯୋଗ ୩	ନୀଳଭଙ୍ଗ ରାଜଯୋଗ	ତି-୧ ରେ ନୀଳ ଥିବା ଗ୍ରହ ନବାଂଶ କୁଣ୍ଡଳୀରେ ଭଜ ରାଶିରେ ରହିଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠକ୍ଷୀନ, ଶର୍ବ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ନୀଳଭଙ୍ଗ ରାଜଯୋଗ ୪	ନୀଳଭଙ୍ଗ ରାଜଯୋଗ	ନୀଳ ଗ୍ରହ ଉପରେ ଉକ୍ତ ରାଶିର ସ୍ବାମୀଙ୍କ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟି ରହିଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠକ୍ଷୀନ, ଶର୍ବ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯୋଗ	ଧନ ଯୋଗ	୯ମେଶ ଭଜ ବା ସ୍ବଗୃହୀ ହୋଇ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଏବଂ ଗୁରୁ ବିଚାର୍ଯ୍ୟ ଭାବରେ ଥିଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠକ୍ଷୀନ, ଶର୍ବ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ବସୁମତୀ ଯୋଗ	ଧନ ଯୋଗ	ଉପଚନ୍ଦ୍ର ଭାବ (୩, ୬, ୧୦, ୧୧)ମାନଙ୍କରେ ସମସ୍ତ ଶୁକ୍ରଗ୍ରହ (ଗୁରୁ, ଶୁକ୍ର, ବୁଧ) ରହିଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠକ୍ଷୀନ, ଶର୍ବ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ଧେନୁ ଯୋଗ	ଧନ ଯୋଗ	୨ୟେଶ ସ୍ବଗୃହ ବା ଭଜ ରାଶିରେ ଥାଇ ଶୁକ୍ରଗ୍ରହଙ୍କ ଯୁତି ବା ଦୃଷ୍ଟି ପାଇଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠକ୍ଷୀନ, ଶର୍ବ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
କଳାନିଧି ଯୋଗ	ଧନ ଯୋଗ	ବୃହସ୍ପତି ୨ୟ ବା ୫ମ ଭାବରେ ବୁଧ ଓ ଶୁକ୍ରଙ୍କ ଯୁତି ବା ଦୃଷ୍ଟିରେ ରହିଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠକ୍ଷୀନ, ଶର୍ବ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ଚନ୍ଦ୍ର-ମଙ୍ଗଳ ଯୋଗ	ଧନ ଯୋଗ	ଚନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ମଙ୍ଗଳ ଏକତ୍ର ଯୁତି ହେଲେ କିମ୍ବା ପରସ୍ପର ସମସ୍ପଦକ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଥିଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠକ୍ଷୀନ, ଶର୍ବ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ବୁଧାବିଦ୍ୟା ଯୋଗ	ସୌର ଯୋଗ	ସୂର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ବୁଧ ଗୋଟିଏ ରାଶିରେ ଯୁତି ହୋଇ ରହିଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠକ୍ଷୀନ, ଶର୍ବ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ବେଶୀ ଯୋଗ	ସୌର ଯୋଗ	ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଠାରୁ ୨ୟ ଭାବରେ ଶୁକ୍ରଗ୍ରହ (ଗୁରୁ, ଶୁକ୍ର, ବୁଧ) ରହିଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠକ୍ଷୀନ, ଶର୍ବ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ବୋଶୀ ଯୋଗ	ସୌର ଯୋଗ	ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଠାରୁ ୧୨ଶ ଭାବରେ ଶୁକ୍ରଗ୍ରହ ରହିଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠକ୍ଷୀନ, ଶର୍ବ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ଭରଣଚରୀ ଯୋଗ	ସୌର ଯୋଗ	ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ବରେ (୨ୟ ଏବଂ ୧୨ଶ) ଶୁକ୍ରଗ୍ରହ ରହିଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠକ୍ଷୀନ, ଶର୍ବ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ସୁନଫା ଯୋଗ	ଚାନ୍ଦ୍ର ଯୋଗ	ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଠାରୁ ୨ୟ ଭାବରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଶୁକ୍ରଗ୍ରହ ରହିଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠକ୍ଷୀନ, ଶର୍ବ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।

[illegible]

ଯୋଗ ନାମ	ଶ୍ରେଣୀ	ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ସର୍ତ୍ତ	ଉପ-ସ୍ଥିତି ଓ ସାମା
ଗୁରୁ-ତାତ୍ପର ଯୋଗ	ଗୁରୁ ଦୋଷ	ବୃହସ୍ପତି ଏବଂ ରାହୁ ଏକା ରାଶିରେ ଯୁତି ହେଲେ କିମ୍ବା ପୂର୍ଣ୍ଣ ବୃଷ୍ଟିରେ ଥିଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠ୍ୟାନ, ଶର୍ତ୍ତ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ । ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।
ଗୁହଣ ଯୋଗ	ଗୁହ ଦୋଷ	ସୂର୍ଯ୍ୟ ବା ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ସହିତ ରାହୁ କିମ୍ବା କେତୁଙ୍କ ଯୁତି ହେଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠ୍ୟାନ, ଶର୍ତ୍ତ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ । ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।
ଅଙ୍ଗାରକ ଯୋଗ	ଗୁହ ଦୋଷ	ମଙ୍ଗଳ ଏବଂ ରାହୁ ଏକା ରାଶିରେ ଯୁତି ହେଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠ୍ୟାନ, ଶର୍ତ୍ତ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ । ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।
ଶ୍ରୀପତି ଯୋଗ	ଗୁହ ଦୋଷ	ଶନି ଏବଂ ରାହୁ ଏକତ୍ର କୌଣସି ଭାବରେ ଯୁତି ହେଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠ୍ୟାନ, ଶର୍ତ୍ତ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ । ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।
ପିତୃ ଦୋଷ	ବୈଦିକ ଦୋଷ	୯ମ ଭାବରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ-ରାହୁ ଯୁତି କିମ୍ବା ୯ମେଶ ପାପଗ୍ରହ ସ୍ୱାରା ପାଡ଼ିତ ହେଲେ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠ୍ୟାନ, ଶର୍ତ୍ତ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ । ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।
ରକ୍ତାନ୍ତ ଦୋଷ	ଜନ୍ମ ଦୋଷ	ଜଳ ଓ ଅଗ୍ନି ରାଶିର ସନ୍ଧି ନକ୍ଷତ୍ର (ରବିବତୀ-ଅଶ୍ୱିନୀ, ଅଶ୍ୱେଷା-ମଘା, ଜ୍ୟେଷ୍ଠା-ମୂଳା)ରେ ଜନ୍ମ ।	ଏହି ସଂଜ୍ଞାର ମୂଳ ପାଠ୍ୟାନ, ଶର୍ତ୍ତ ଓ ଭଙ୍ଗନିୟମ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ । ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଟଣା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉପାୟର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।

ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀ ଓ ଉତ୍ସ-ପଞ୍ଜୀ

ଏଗୁଡ଼ିକ ପାଠସମ୍ବନ୍ଧୀୟ; ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିୟମର ସାମଗ୍ରିକ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ନୁହେଁ। ଉତ୍ସ ଦେଖାଯାଇଥିବା ତାରିଖ: ୨୨ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୨୦୨୬। [ED] ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠକୁ ସୂଚାଏ।

[BJ] ବ୍ରାହ୍ମମିହିରଙ୍କ ବୃହଜ୍ଜାତକ

ଏନ୍. ଚିନ୍ମୟରମ ଆୟରଙ୍କ ଇଂରାଜୀ ଅନୁବାଦ, ଦ୍ୱିତୀୟ ସଂସ୍କରଣ, ମାଦ୍ରାସ, ୧୯୦୫।

ଐତିହାସିକ ପ୍ରାଥମିକ ଗ୍ରନ୍ଥର ଅନୁବାଦ। ଅଧ୍ୟାୟ-ସୂଚନା ଏହି ସଂସ୍କରଣ ଅନୁସାରେ; ଯାନ୍ତ୍ରିକ ପାଠକୁ ମୂଳ ଷ୍ଟାନ ସହ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ।

<https://archive.org/details/brihatjatakaOovaraiala>

[PD] ମହେଶ୍ୱରଙ୍କ ଫଳଦୀପିକା

ସଂସ୍କୃତ ଲିପ୍ୟନ୍ତରଣ, ସଂସ୍କୃତ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ୍ସ।

ରାଶି, ଭାବ, ଗ୍ରହକାରକତ୍ୱ, ଯୋଗ, ଦଶା, ଅଷ୍ଟକବର୍ଗ ଓ ଗୋଚର ପାଇଁ ପାଠସ୍ଥାନ। ଏହା ସମାଲୋଚନାତ୍ମକ ସଂସ୍କରଣ ନୁହେଁ।

https://sanskritdocuments.org/doc_z_misc_sociology_astrology/phaladIpika.html

[BP] ବୃହତ୍ ପରାଶର ହୋରାଶାସ୍ତ୍ର, ଅଧ୍ୟାୟ ୩୪-୪୫

ସଂସ୍କୃତ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ୍ସରେ ଉପଲବ୍ଧ ସାମିତ ଇଂରାଜୀ ପାଠ।

କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଭାବାର୍ଥପତ୍ର ଓ ଯୋଗ ତୁଳନା ପାଇଁ। ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବୃହତ୍ ପରାଶର ହୋରାଶାସ୍ତ୍ର ନୁହେଁ।

https://sanskritdocuments.org/doc_z_misc_sociology_astrology/horaashastraEng34-45.html

[VJ] ଆର୍ଚ୍ଚଜ୍ୟୋତିଷ / ବେଦାଙ୍ଗ ଜ୍ୟୋତିଷ

ସଂସ୍କୃତ ଲିପ୍ୟନ୍ତରଣ, ସଂସ୍କୃତ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ୍ସ।

ପ୍ରାଚୀନ କାଳଗଣନାର ଐତିହାସିକ ପାଠ; ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟର ଜନ୍ମଜ୍ୟୋତିଷ ପଦ୍ଧତିର ଉତ୍ସ ବୋଲି ଧରାଯାଇନାହିଁ।

https://sanskritdocuments.org/doc_z_misc_sociology_astrology/aarchajyotiSha.html

[SE] ସ୍ୱିସ୍ ଏଫେମେରିସ୍ ପ୍ରାୟତ୍ନିକ ଦଲିଲ

ଆଷ୍ଟ୍ରୋଡିଗ୍ନୋର ଗଣନା ଓ ପ୍ରୋଗ୍ରାମର ଦଲିଲ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଙ୍କ, ସମୟମାନ, ଛାୟାଗ୍ରହ ଓ ନିରୟଣ ବିକଳ୍ପ ତୁଳନା ପାଇଁ। ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥର ହାତଗଣନାକୁ ସ୍ୱିସ୍ ଏଫେମେରିସ୍ ଫଳ ବୋଲି ଦାବି କରାଯାଇନାହିଁ।

<https://www.astro.com/swisseph/swisseph.htm>

[ED] ଅଧ୍ୟୟନ ସଂସ୍କରଣର ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଠ ଓ ଅଭ୍ୟାସ

ବୃହତ୍ ବୁଲ୍ଲ ମହାରାଜ ହୋରା ଶାସ୍ତ୍ର, ୨୦୨୬।

ମୂଳ ବ୍ୟାଖ୍ୟା, କଳ୍ପିତ ଉଦାହରଣ, କାର୍ଯ୍ୟପତ୍ର ଓ ଗଣିତିକ ବ୍ୟୁତ୍ପତ୍ତି। ଏଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାଚୀନ ଶ୍ଳୋକ କିମ୍ବା ପ୍ରକୃତ ଜନ୍ମକୁଣ୍ଡଳୀ ନୁହେଁ।

ସାବଧାନ ଅଧ୍ୟୟନର ସାଧନା

ନିୟମ ପଢ଼ନ୍ତୁ। ଗଣନା ପୁନରାବୃତ୍ତି କରନ୍ତୁ। ଉତ୍ତର ସହ ତୁଳନା କରନ୍ତୁ। ଅନିଶ୍ଚିତତା ଲିପିବଦ୍ଧ କରନ୍ତୁ।

ବୃହତ୍ ବୁଲ୍ଲୁ ମହାରାଜ ହୋରା ଶାସ୍ତ୍ର - ବିସ୍ତୃତ ଅଧ୍ୟୟନ ସଂସ୍କରଣ, ୨୦୨୭।

ଐତିହାସିକ ପାଠସଦର୍ଭ ସହ ମୂଳ ସମ୍ପାଦକୀୟ ଶିକ୍ଷାସାମଗ୍ରୀ। ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ବୁଲ୍ଲୁ ମହାରାଜଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମୀକ୍ଷା କିମ୍ବା ପ୍ରମାଣନ ଦାବି କରାଯାଇନାହିଁ।